

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA
V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ**

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Ukončení stadia prověřování v trestním řízení

Štěpán Froněk

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická
Katedra trestního práva

Studijní program: Právo a právní věda
Studijní obor: Právo

Diplomová práce

**UKONČENÍ STADIA PROVĚŘOVÁNÍ V TRESTNÍM
ŘÍZENÍ**

Štěpán Froněk

Vedoucí práce: doc. JUDr. Jan Chmelík, PhD.

Katedra trestního práva Fakulta právnická Západočeské
univerzity v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Štěpán FRONĚK
Osobní číslo:	R18M0083P
Studijní program:	M6805 Právo a právní věda
Studijní obor:	Právo
Téma práce:	Ukončení stadia prověřování v trestním řízení
Zadávající katedra:	Katedra trestního práva

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Stadia trestního řízení
3. Prověřování v trestním řízení a jeho bližší charakteristika a účel
4. Rozsah, způsoby a důkazní hodnota informací získaných v rámci prověřování
5. Ukončení stadia prověřování v trestním řízení
6. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2013
FENYK, J., CÍSAŘOVÁ, D., GRĚVNA, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 952 s.
Grěvna, T.; ŠIMÁNOVÁ, H. (eds.). Přípravné řízení dnes a zítra. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019. 343 s. ISBN 978-80-7380-787-0.
PORADA, V. a kol. Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 1205 s. ISBN 978-807380-741-2.
Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)

Vedoucí diplomové práce: **Doc. JUDr. Jan Chmelík, Ph.D.**
Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce: **25. června 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.
vedoucí katedry

V Plzni dne 19. října 2021

Čestné prohlášení

„Tímto čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Ukončení stadia prověřování v trestním řízení“ vypracoval samostatně, pod dohledem vedoucího diplomové práce a za použití řádně uvedených zdrojů a literatury.“

V Plzni, březen 2022

.....

Štěpán Froněk

Poděkování

Mé poděkování patří vedoucímu mé práce, Doc., JUDr. Janu Chmelíkovi, PhD., za vstřícný přístup, ochotu poradit a odborné vedení. Velké poděkování patří také celé mojí rodině, zejména rodičům, jež mi poskytli zázemí ke studiu i k vypracování této práce.

Seznam použitých zkratk

AZ	zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
LZPS	Usnesení národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
Policie ČR	Policie České republiky
PolČR	zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
TrZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
TŘ	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Použité pojmy a úsloví

Ex officio	z úřední povinnosti
Grafologie	věda o písmaznalectví
Fakultativní	nezávazný – nepovinný
Legální	zákonný – zákonný výklad
Meritorní	věcný, týkající se věci samé
Modus operandi	způsob provedení
Nemo tenetur se ipsum accusare	nikdo není povinen sám sebe obžalovat
Ne bis in idem	ne dvakrát o tomtéž
Obligatorní	závazný – povinný
Res iudicatae	rozhodnutá věc – nabytí právní moci
Rekognice	znovu poznání
Modus operandi	typická posloupnost činů v kriminální činnosti pachatele
Per analogiam	podle obdoby
In dubio pro reo	v pochybnostech ve prospěch obviněného
Iura novit curia	soud zná právo

Obsah

Seznam použitých zkratk	7
Použité pojmy a úsloví	8
1 Úvod	1
2 Stadia trestního řízení	3
2.1 <i>Trestní řízení a jeho pojem</i>	3
2.2 <i>Trestní řízení a jeho předmět</i>	3
2.3 <i>Trestní řízení a jeho účel</i>	4
2.4 <i>Stadia trestního řízení</i>	4
2.4.1 Přípravné řízení	5
2.4.2 Předběžné projednání obžaloby.....	19
2.4.3 Hlavní líčení	21
2.4.4 Opravná řízení	26
2.4.5 Vykonávací řízení.....	27
2.4.6 Resumé	28
3 Prověřování v trestním řízení a jeho bližší charakteristika a účel	28
3.1 <i>Prověřování v trestním řízení a jeho bližší charakteristika</i>	28
3.2 <i>Základní zásady trestního řízení v rámci postupu před zahájením trestního stíhání se zaměřením na fázi prověřování</i>	33
3.3 <i>Orgány činné v rámci prověřování</i>	35
4 Rozsah, způsoby a důkazní hodnota informací získaných v rámci prověřování	36
4.1 <i>Úkony směřující k naplnění účelu prověřování v trestním řízení</i>	37
4.1.1 Vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů	37
4.1.2 Vyžadování odborných vyjádření a znaleckých posudků v případě potřeby.....	40
4.1.3 Obstarávání potřebných podkladů, spisů a jiných materiálů.....	41
4.1.4 Provedení úkonů spočívajících v ohledání věci a místa činu.....	42
4.1.5 Provedení zkoušky krve a podobné úkony za splnění podmínek uvedených v ust. § 114 TR.....	45
4.1.6 Pořizování zvukových a obrazových záznamů a snímání daktyloskopických stop	46
4.1.7 Zadržení podezřelé osoby policejním orgánem.....	47
4.1.8 Rozhodnutí a opatření za stanovených podmínek.....	49
4.1.9 Neopakovatelné a neodkladné úkony podle hlavy IV. trestního řádu 51	
4.1.10 Operativně pátrací prostředky	55
4.2 <i>Důkazní hodnota informací získaných v rámci prověřování</i>	58
4.2.1 Význam a účel dokazování.....	58
4.2.2 Obecně o důkazech a jejich dělení	60
4.2.3 Předmět a rozsah dokazování	62

4.2.4	Porušení předpisů o dokazování a jejich procesní důsledky v trestním řízení	63
4.2.5	Dokazování ve fázi prověřování a hodnota informací v něm získaných	65
5	Ukončení stádia prověřování v trestním řízení	67
5.1	<i>Lhůty ke skončení prověřování</i>	67
5.2	<i>Vyřízení věci před zahájením trestního stíhání</i>	69
5.2.1	Odložení nebo jiné vyřízení věci podle ust. § 159a TR	69
5.2.2	Dočasné odložení trestního stíhání podle ust. § 159b TR a násl.	73
5.3	<i>Zahájení trestního stíhání dle ust. § 160 trestního řádu</i>	75
5.3.1	Význam zahájení trestního stíhání	79
5.4	<i>Plánované změny v rámci rekodifikace trestního řádu ve světle přípravného řízení, resp. prověřování</i>	80
6	Závěr	84
7	Cizojazyčné resumé	86
	Seznam použité literatury	87
	<i>Monografie a komentáře</i>	87
	<i>Internetové zdroje</i>	87
	<i>Právní předpisy</i>	88
	Seznam příloh	89

1 Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem zvolil ukončení stadia prověřování v trestním řízení a učinil jsem tak z důvodu rozmanitosti činností orgánů činných v trestním řízení. Dané téma je součástí trestního práva procesního, jež souvisí s prvotní a dle mého názoru klíčovou fází trestního řízení.

Účelem této práce je přiblížit čtenáři fázi prověřování v rámci celého trestního řízení a z tohoto důvodu jsem uznal za vhodné věnovat její část stručnému, leč klíčovému pojednání o trestním řízení jako celku. Prověřování a jeho ukončení je dle mého názoru klíčovou etapou trestního řízení nejen z pohledu prověření podnětů nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, ale i z pohledu důkazních prostředků, jež jsou v jeho rámci získány a následně provedeny v řízení před soudem.

V první kapitole se snažím čtenáři přiblížit trestní řízení jako celek, jež je třeba pochopit pro celkové porozumění problematice předmětu mé práce. Čtenář se tedy v rámci této části práce dozví o účelu a cílu trestního řízení spolu s jeho rozdělením na jednotlivá stadia.

V rámci druhé kapitoly se věnuji problematice prověřování v trestním řízení. Čtenář se tak hlouběji a podrobněji seznámí se stadiem prověřování spolu se základními zásadami trestního práva, jež se v tomto stadiu projevují nejvíce.

Třetí kapitola této práce je věnována problematice rozsahu, způsobu a důkazním hodnotám informací, které byly získány v rámci prověřování. Spolu se čtvrtou kapitolou se jedná o stěžejní část této práce, neboť právě z důvodu, jímž je činnost policejního orgánu v rámci prověřování jsem si toto téma vybral. V rámci této kapitoly se snažím přiblížit důležitost a podstatnost této fáze s ohledem na důkazy a mnohdy kriminalistickou práci policejních orgánů, které v trestním řízení jako celku vytyčují osud celé trestní věci. Tato kapitola se ve svém závěru věnuje relativní a absolutní neúčinnosti důkazů, jež je následkem nedodržení předpisů o dokazování.

V poslední kapitole se věnuji ukončení stadia prověřování, kde rozvádím blíže instituty, jimiž se tato fáze ukončuje. Závěrem této kapitoly je úvaha nad plánovanými změnami trestního řádu se zaměřením právě na fázi prověřování.

Cílem mé práce je objasnit problematiku fáze prověřování a jejího ukončení spolu s jejím vyzdvižením v rámci trestního řízení jako celku.

2 Stadia trestního řízení

2.1 Trestní řízení a jeho pojem

Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení a jiných subjektů takového řízení, jež se na něm účastní. Cílem je zjistit, zda byl spáchán trestný čin, kdo je jeho pachatelem, stejně jako uložit mu sankci na základě zákona a dohlédnout na výkon takto uložené sankce.

Prof. JUDr. Jan Musil, CSc. definuje trestní řízení: *„Trestním řízením se rozumí zákonem stanovený postup orgánů činných v trestním řízení a dalších subjektů podílejících se na tomto postupu, jehož cílem je zjištění trestného činu a jeho pachatele, vynesení spravedlivého rozhodnutí o vině, trestu a nápravném opatření, případně o nároku poškozeného na náhradu škody, nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, jakož i výkon těchto rozhodnutí.“¹*

2.2 Trestní řízení a jeho předmět

Předmětem trestního řízení je zjišťování faktických skutečností, které mají za následek odhalení trestného činu a rozhodnutí o něm, stejně jako dohled nad jeho výkonem.

Určování předmětu trestního řízení se děje individuálně v každé trestní věci, přičemž je nezbytné, aby se orgán činný v trestním řízení zabýval jen těmi činnostmi, jež jsou nutné pro dosažení účelu trestního řízení.

Klíčovým významem pro průběh a výsledek procesu je správné poznání a přesné označení předmětu trestního řízení, neboť je to klíčový prvek pro dodržení zásady *ne bis in idem*. Což znamená, že o témže skutku může být vedeno pouze jedno trestní řízení, přičemž pravomocný rozsudek nebo pravomocné zastavení trestního řízení zakládá překážku věci rozhodnuté. Výše uvedená zásada je jednou ze stěžejních zásad v trestním řízení, jež je vyjádřena v čl. 40 odst. 5 LZPS.²

---

¹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 5

² ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 5

2.3 Trestní řízení a jeho účel

Účel trestního řízení lze dovodit z ust. § 1 odst. 1 TŘ, dle kterého má trestní řízení působit k výchově občanů v duchu důsledného zachování zákonů a pravidel občanského soužití, předcházení a zamezování trestné činnosti stejně jako má vést k spravedlivému potrestání pachatelů. To vše za dodržení postupů dle trestního řádu a jiných dalších zákonů spolu s ústavními zákony.

Účelem trestního řízení je nejen zjistit trestný čin a uložit sankci jeho pachateli, ale zároveň má zabezpečit důvěru občanů v řádné fungování orgánů činných v trestním řízení a v řádné fungování státu v tom smyslu, že nikdo nebude stíhán jinak než zákonným způsobem, který stanoví zákon dle čl. 8 odst. 2 LZPS.³

Lze tedy uzavřít, že účelem trestního řízení je zjistit, zda se skutkem stal trestný čin, odhalit jeho pachatele a spravedlivě ho za spáchání takového skutku potrestat nebo mu uložit některé ochranné opatření. Přitom je nezbytné zachování práv pachatele spolu s ohledem na skutečnost, že orgány činné v trestním řízení mohou postupovat jen na základě a v souladu se zákonem, jak stanoví čl. 2 odst. 2 LZPS. Trestní řízení je upraveno zákonem č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Orgány činnými v trestním řízení se rozumějí soud, státní zástupce a policejní orgán dle ust. § 12 odst. 1 a 2 TŘ.

2.4 Stadia trestního řízení

Trestní řízení je konkrétně charakterizováno v ust. § 12 odst. 10 TŘ jako řízení podle tohoto zákona a zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Lze tedy konstatovat, že se jedná o postupy orgánů činných v trestním řízení upravených trestním řádem.

Stadii trestního řízení jsou časové úseky, při kterých orgány činné v trestním řízení, případně další subjekty plní svou roli s cílem dosáhnout účelu trestního řízení. Stadia trestního řízení určují průběh trestního řízení od počátku až po jeho ukončení vykonávacím řízením.

---

³ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 9

Z hlediska stadií trestního řízení rozlišujeme přípravné řízení dle ust. § 157 a násl. TŘ, předběžné projednání obžaloby dle ust. § 185 a násl. TŘ, hlavní líčení dle ust. § 196 a násl. TŘ, opravná řízení dle ust. § 245 a násl. TŘ a vykonávací řízení dle ust. § 315 a násl. TŘ.

Výše uvedená stadia lze členit z hlediska času na soudní a předsoudní nebo z hlediska povinnosti na stadium povinné či nepovinné, tj. obligatorní a fakultativní.

2.4.1 Přípravné řízení

Dle ust. § 12 odst. 10 TŘ se přípravným řízením rozumí úsek řízení podle tohoto zákona od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupení věci jinému orgánu, zastavení trestního stíhání, nebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, anebo do jiného rozhodnutí ukončujícího přípravné řízení, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.

Jedná se tedy o první stadium trestního řízení, přičemž ve srovnání s řízením před soudem je neveřejné, nepřímé a písemné. Orgány činné v trestním řízení se v tomto stadiu zabývají opatřováním a hodnocením důkazů, jejich analyzováním a prověřováním.

Přípravné řízení lze rozdělit dle předmětných částí trestního řádu na postup před zahájením trestního stíhání včetně zkráceného přípravného řízení a na vyšetřování.

2.4.1.1 *Postup před zahájením trestního stíhání*

Postup před zahájením trestního stíhání lze charakterizovat jako úsek trestního řízení od zahájení jeho úkonů, při kterém se prověřuje důvodnost určitého podezření ze spáchání trestného činu. Policejní orgán je povinen na základě svých poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů

provést šetření a veškerá opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin a směřovat ke zjištění totožnosti jeho pachatele.⁴

Trestním oznámením rozumíme oznámení o okolnostech, jež nasvědčují spáchání trestného činu, přičemž policejní orgán se o daných okolnostech může dozvědět výsledkem vlastní činnosti orgánů činných v trestním řízení. Orgán činný v trestním řízení je po takovém oznámení v souladu se zásadou legality a ofi­ciality povinen takové oznámení prověřit. Tato oznámení jsou dle ust. § 158 TŘ povinni přijímat státní zástupce a policejní orgán, přičemž by měli oznamovatele poučit o odpovědnosti za vědomě nepravdivé údaje.

V rámci této fáze jsou policejní orgány nadány k prověření a objasnění skutečností, zda byl spáchán trestný čin. Jsou tak oprávněny zejména vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů, vyžadovat odborná vyjádření od příslušných orgánů, a pokud je to třeba vyžadovat znalecké posudky, obstarávat potřebné podklady, jako jsou spisy a jiné písemné materiály, provádět ohledání věci nebo místa činu, v souladu s podmínkami uvedenými v ust. § 114 TŘ vyžadovat zkoušky krve nebo jiný podobný úkon, a to včetně odběru potřebného biologického materiálu, pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, snímat daktyloskopické otisky, provádět prohlídku těla a jeho měření, v souladu s ust. § 76 TŘ zadržet podezřelou osobu, a dále rozhodovat o opatřeních uvedená v ust. §§ 78–81 TŘ a v neposlední řadě provádět neodkladné a neopakovatelné úkony dle ust. § 158 odst. 3 TŘ.

Nejvíce frekventovaným úkonem fáze postupu před zahájením trestního stíhání je podání vysvětlení dle ust. § 158 odst. 3 písm. a) TŘ, přičemž o obsahu tohoto úkonu se sepíše úřední záznam podle ust. § 158 odst. 6 TŘ, který zachycuje jeho průběh. Tento protokol není důkazním prostředkem, ale jeho povaha je klíčová v tom, že slouží státnímu zástupci a obviněnému k tomu, aby zvážil, jestli osoba, která takovéto vysvětlení podala, bude vyslechnuta jako svědek a zároveň slouží soudu k úvaze, jestli takový důkaz provede v hlavním líčení. Trestní řád stanoví pravidla pro případ, že je ten, kdo podal vysvětlení později vyslýchán jako svědek nebo obviněný. V takovém případě mu nemůže být záznam přečten nebo jinak sdělován jeho obsah. Ovšem dle ust. § 211 odst. 6 TŘ

---

⁴ § 158 odst. 1 TŘ

platí výjimka, dle které lze se souhlasem státního zástupce a obžalovaného v hlavním líčení číst úřední protokoly o vysvětlení osob. V případě podání vysvětlení je policejní orgán oprávněn vyzvat takovou osobu, aby se dostavila na určité místo ve stanovené době. Pokud se osoba, která byla v souladu s trestním řádem vyzvána k podání vysvětlení nedostaví bez dostatečné omluvy může být předvedena, ovšem o jejím předvedení a jiných následcích v případě nedostavení se musí být upozorněna dle ust. § 158 odst. 7 TŘ.

O zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření, zda byl spáchán trestný čin, musí policejní orgán sepsat úřední záznam, ve kterém uvede skutkové okolnosti, z jakého důvodu se řízení zahajuje a způsob, jak se o těchto skutečnostech dověděl. Od okamžiku jeho sepsání jsou úkony prováděny jako úkony trestního řízení a stejně tomu bude, pokud policejní orgán provedl neodkladné nebo neopakovatelné úkony. Úřední záznam o zahájení úkonů trestního řízení nemusí mít formu a obsah, jež je vyžadován pro usnesení o zahájení trestního stíhání, protože v této fázi policejní orgán nemá takový rozsah informací. V tomto záznamu se vymezí skutek, pro který se trestní řízení vede a je důkazem o zahájení úkonů trestního řízení.

Zde je vidno, že v této fázi prověřování policejní orgány „jen“ prověřují a objasňují skutky jimiž, by mohl být spáchán trestný čin. V případě rozpoznání trestného činu a jeho pachatele v daném skutku policejní orgán postoupí do fáze vyšetřování, která vyvrcholí usnesením o zahájení trestního stíhání a následným podáním obžaloby. Opis záznamu o zahájení trestního stíhání je policejní orgán povinen do 48 hodin zaslat státnímu zástupci.

Výsledkem této fáze by mělo být rozhodnutí o potřebě zahájit trestního stíhání dle ust. § 160 TŘ nebo přijetí jiného opatření.⁵

Mezi hlavní cíle přípravného řízení řadíme prověření podezření ze spáchání trestného činu, dále opatření podkladů pro podání obžaloby, a v neposlední řadě zabránění nedůvodnému postavení obviněného před soud a usnadnění provedení hlavního líčení.

---

⁵ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 483

„Cílem přípravného řízení, je prověřit podezření ze spáchání trestného činu a tam, kde je toto podezření dáno, opatřit podklady pro podání obžaloby. Pro případ, že nebylo dosaženo cíle podání obžaloby, musí přípravné řízení opatřit dostatek důkazů pro jiné rozhodnutí státního zástupce.“⁶

Přípravné řízení kromě svých cílů plní čtyři funkce, které tvoří základní opěrné body tohoto stádia a bez kterých se nelze posunout v trestním řízení dále. Jsou to funkce vyhledávací, fixační, verifikační a odklonnou.

Vyhledávací funkce spočívá ve vyhledání základních informací o trestném činu, které soud nemůže v hlavním líčení zjistit, neboť k odhalení takových skutečností je často třeba specifických nástrojů, prostředků i postupů, jimiž disponuje zejména Policie ČR.⁷

Fixační funkce záleží v tom, že informace získané v průběhu této fáze je procesně zabezpečena ve formě protokolů, audiovizuálních záznamů atp. tak, aby byla použitelná v následujícím trestním řízení. V případě důkazů, u nichž hrozí, že v budoucnu může být ohrožena nebo znehodnocena jejich důkazní hodnota nebo by dokonce mohla zaniknout, slouží neodkladné a neopakovatelné úkony podle ust. § 160 odst. 4 TŘ nebo tzv. zajišťovací úkony podle ust. §§ 67 – 88a TŘ.⁸

Verifikační funkce označovaná jako filtrační slouží k tomu, aby zabránila obžalobám na základě neúplných a nedostatečně podložených důkazů.⁹

Odklonná funkce je alternativní způsob, jak vyřídit méně závažnou trestnou činnost, jež je označována jako bagatelní. V rámci odklonů se jedná o

---

⁶ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 304

⁷ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 304

⁸ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 304

⁹ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 304

postupy, jež jsou procesně méně náročné a jejichž uplatnění je považováno jako účelné k vyřízení konkrétní věci.¹⁰

Trestní řád v rámci přípravného řízení stanoví pořádkové lhůty pro skončení fáze prověřování v ust. § 159 odst. 1 TŘ lišící se v délce dvou, tří nebo šesti měsíců v závislosti na tom, o jakou věc se jedná. V případě že se jedná o věc, která patří do příslušnosti samosoudce, v níž se nekoná zkrácené přípravné řízení činí lhůta dva měsíce. Pokud se jedná o věc patřící do příslušnosti okresního soudu činí lhůta tři měsíce a jestliže se jedná o věc patřící v prvním stupni do příslušnosti krajského soudu, pak činí lhůta šest měsíců. Překročením těchto lhůt nedochází k ukončení řízení, jelikož se nejedná o propadné lhůty.

„Nemůže-li policejní orgán v uvedených pořádkových lhůtách prověřování ukončit je povinen státnímu zástupci jako „pánovi“ sporu odůvodnit, z jakého důvodu nebylo možné v rámci zachování lhůt prověřování skončit a jaké další úkony je třeba provést s uvedením časové náročnosti. Státní zástupce pokynem může změnit výčet plánovaných úkonů nebo odlišně stanovit požadovanou lhůtu. Prodloužení lhůty může být státním zástupcem povoleno opakovaně dle ust. § 159 odst. 2 a 3 TŘ.“¹¹

Dospěje-li policejní orgán po provedeném prověřování k závěru, že existuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu a že je dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala konkrétní fyzická osoba, pak trestní řízení pokračuje zahájením trestního stíhání v souladu s ust. § 160 TŘ. V opačném případě, to je pokud nejde o podezření z trestného činu, státní zástupce nebo policejní orgán usnesením věc odloží nebo vyřídí věc jinak podle ust. § 159a TŘ.

2.4.1.2 Zahájení trestního stíhání, vyšetřování

Dle ust. § 161 odst. 1 TŘ *se jako vyšetřování označuje úsek trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu,*

---

¹⁰ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 304

¹¹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 488

postoupením věci jinému orgánu nebo zastavením trestního stíhání, včetně schválení narovnání a podmíněného zastavení trestního stíhání či podáním návrhu na schválení dohody o vině a trestu.

Jedná se tedy o úsek trestního stíhání, které navazuje na fázi postupu před zahájením trestního stíhání tedy prověřování. V případě, že má policejní orgán k dispozici takové skutečnosti, jež mu umožní zahájit trestní stíhání neprodleně, pak se jedná o výjimku. Trestní stíhání se zahajuje vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání a jeho oznámením, a to doručením nebo vyhlášením obviněnému podle ust. § 160 odst. 2 TŘ.

Usnesení o zahájení trestního stíhání má význam v tom, že se jedná o procesní podmínku k přípustnosti dalších úkonů v trestním řízení jako je vzetí do vazby, vydání příkazu k zatčení a dalších institutů upravených trestním řádem. Usnesení o zahájení trestního stíhání musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení. V případě výroku musí obsahovat náležitosti rozhodnutí předepsané v ust. § 120 odst. 2, 3 TŘ. Označení skutečností odůvodňující závěr o důvodnosti trestního stíhání jsou uvedeny v odůvodnění. Poslední a obligatorní součástí usnesení o zahájení trestního stíhání je poučení o právu podat proti takovému rozhodnutí opravný prostředek.

Vymezení skutku v usnesení o zahájení je klíčové, neboť dle zásady totožnosti skutku, lze podat obžalobu jen pro skutek, pro který bylo trestní stíhání zahájeno (§ 176 odst. 2 TŘ) a soud může v hlavním líčení rozhodnout jen o skutku, jež byl uveden v žalobním návrhu dle ust. § 220 odst. 1 TŘ. Vymezením skutku je tak vázán nejen státní zástupce při podání obžaloby, ale i soud při rozhodování ve věci samé.

Další zásadní význam související se zahájením trestního stíhání je, že trestní stíhání je vedeno proti konkrétní osobě, dochází k přerušení promlčecí lhůty dle ust. § 34 odst. 4 písm. a) TrZ.

Jestliže v průběhu vyšetřování policejní orgán dospěje k závěru, že vymezeným skutkem se obviněný dopustil jiného trestného činu než je vymezen

v usnesení o zahájení trestního stíhání, pak o tom musí obviněného zpravit a učinit o změně právní kvalifikace záznam do protokolu.

Dle ust. § 164 odst. 1 TŘ policejní orgán v rámci vyšetřování postupuje v souladu se zásadou oficiality a rychlosti tak, aby byly v potřebném rozsahu a co nejrychleji vyhledány důkazy k objasnění všech základních skutečností, které jsou důležité pro posouzení případu, a to včetně osoby pachatele a následku trestného činu. Vyšetřování provádí orgány jmenované v ust. § 161 odst. 2 – 5 TŘ.

V případech, kdy policejní orgán nepotřebuje k jednotlivým úkonům souhlas státního zástupce, činí všechna rozhodnutí o postupu vyšetřování samostatně a je odpovědný za jejich zákonné a včasné provedení.¹²

Policejní orgán postupuje v rámci vyšetřování postupem upraveným v ust. § 158 odst. 3 a 4 TŘ a provádí i další úkony podle hlavy čtvrté trestního řádu, pokud k jejich provedení není oprávněn jen státní zástupce nebo soudce. Policejní orgán je v rámci vyšetřování vázán zásadou vyhledávací, což znamená, že je povinen vyhledat a za stanovených podmínek provést důkazy bez ohledu na to, zda jsou ve prospěch či neprospěch osoby obviněné. Policejní orgán nesmí obviněného žádným způsobem k výpovědi nutit, přičemž se zde otevírá základní katalog práv obviněného právě z důvodu zahájení trestního stíhání, kdy se stává obviněným. V této fázi trestní řád zaručuje obviněnému široké spektrum práv, které může uplatnit. Jedná se např. o právo na obhajobu, právo navrhnout důkazy, právo nahlížet do vyšetřovacího spisu a nechat se zastoupit při vyšetřovacích úkonech svým obhájcem.

Vzhledem k zásadě legality, zásadě vyhledávací a zásadě oficiality, kterými jsou orgány činné v trestním řízení vázány, je třeba podotknout, že se nejedná o vázanost absolutní, neboť trestní řád ve svém ust. § 163 stanoví výjimky v podobě taxativně vyjmenovaných trestných činů, u kterých je třeba souhlas poškozeného se zahájením nebo pokračováním v trestním stíhání.

---

¹² § 164 odst. 5 TŘ

V případě, že policejní orgán uzná vyšetřování za skončené a jeho výsledky považuje za postačující k podání obžaloby je povinen umožnit obviněnému a jeho obhájci dle ust. § 166 odst. 1 TŘ nahlédnout do spisu a poskytnout přiměřenou dobu k jeho prostudování a učinění návrhů na doplnění vyšetřování. Studium spisu a eventuální učinění návrhu na doplnění není povinností, ale právem obviněného, ke kterému jej nelze nutit dle ust. § 166 odst. 2 TŘ. V případě, že tohoto práva obviněný ani jeho obhájce nevyužije nebo odmítne účast na takovém úkonu, i když na to byl upozorněn, tak o tom policejní orgán vypracuje úřední záznam a postupuje, jako by úkon byl proveden.¹³

Stejně jako u postupu před zahájením trestního stíhání je délka vyšetřování časově omezena, přičemž policejní orgán je povinen skončit vyšetřování nejpozději ve lhůtách stanovených v ust. § 167 odst. 1. TŘ a ust. § 170 odst. 1. Pokud se jedná o věc, patřící do příslušnosti samosoudce činí lhůta dva měsíce od zahájení trestního stíhání. V případě věci patřící do příslušnosti okresního soudu činí délka lhůty tři měsíce. Jde-li o činy, k jejichž projednání, je v prvním stupni potřebný krajský soud činí lhůta šest měsíců. Jestliže vyšetřování není v zákonných lhůtách skončeno, pak je státní zástupce oprávněn lhůtu vyšetřování prodloužit s případným stanovením výčtu úkonů, které mají být provedeny.

Policejní orgán po skončení vyšetřování předloží státnímu zástupci spis s návrhem na podání obžaloby, jehož součástí je seznam navrhaných důkazů. Zároveň je policejní orgán oprávněn učinit návrh na některé rozhodnutí podle ust. § 171–173, § 175a nebo podle § 307 či § 309, přičemž takovými návrhy není státní zástupce vázán.¹⁴

Po předložení spisu policejním orgánem státnímu zástupci je oprávněn zvážit vydání rozhodnutí o postoupení věci jinému orgánu podle ust. § 171 TŘ, rozhodnutí o zastavení trestního stíhání dle ust. § 172 TŘ nebo rozhodnutí o přerušení trestního stíhání podle ust. § 173 TŘ.

---

¹³ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 500

¹⁴ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 319

Povinnost postoupit věc jinému orgánu vzniká státnímu zástupci v případě, že výsledkem přípravného řízení je skutečnost, že se nejedná o trestný čin, ale ve skutku by mohl být rozpoznán přestupek nebo také kárné provinění. Státní zástupce je povinen zastavit trestní stíhání z důvodů uvedených v ust. § 172 odst. 1 TŘ. V předmětném ustanovení § 172 odst. 2 se projevuje zásada oportunity, na základě které je státní zástupce oprávněn zastavit trestní stíhání z důvodů uvedených v něm. Usnesení o zastavení trestního stíhání a o postoupení věci, která nabyla právní moci, tvoří překážku věci *res iudicatae*.

V případě přerušení trestního stíhání státním zástupcem podle ust. § 173 TŘ se jedná o rozhodnutí mezitímní, neboť řízení nelze ukončit postoupením, zastavením nebo podáním obžaloby. V případě pominutí důvodů uvedených v ust. § 173 TŘ v trestním stíhání se pokračuje.¹⁵

Nejvyšší státní zástupce má za zákonem stanovených podmínek právo zrušit usnesení o zastavení trestního stíhání a postoupení věci, které nabylo právní moci a které musí státní zástupce bezodkladně doručit.

Pokud neexistují důvody k rozhodnutí ve výše uvedeném smyslu, pak státní zástupce rozhodne o podání obžaloby, která je základem pro trestní stíhání před soudem. Oprávnění podat obžalobu náleží jen státnímu zástupci dle ust. § 2 odst. 8 TŘ. Náležitosti obžaloby jsou stanoveny v ust. § 177 TŘ. V obžalobě musí být uvedeno označení státního zástupce a den jejího sepsání, dále nacionále obviněného, jeho zaměstnání a jiné údaje, potřebné k tomu, aby nebyl zaměněn s osobou jinou. Další podstatnou náležitostí je žalobní návrh, který obsahuje přesné označení skutku včetně jeho času a místa spáchání a odůvodnění žalobního skutku s uvedením důkazů, o které se odůvodnění opírá spolu se seznamem důkazů, jejichž provedení v hlavním líčení navrhuje.¹⁶

---

¹⁵ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 503

¹⁶ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. str. 505 ISBN 978-80-7598-306-0. s. 505

„Krom výše zmíněných způsobů ukončení prověřování je možné, aby vyšetřování bylo ukončeno některým z odklonů nebo některým z meritorních rozhodnutí ve stadiu vyšetřování.“¹⁷

2.4.1.3 Zkrácené přípravné řízení

V odůvodněných a skutkově jednoduchých případech lze prostřednictvím zkráceného přípravného řízení rychleji a efektivněji postavit před soud obviněného a dosáhnout tak, v co nejkratší době, spravedlivé rozhodnutí. Trestní řád vymezuje pozitivně i negativně případy, kdy se zkrácené přípravné řízení koná a kdy jeho uskutečnění je vyloučeno.¹⁸

Zkrácené přípravné řízení se koná dle ust. § 179a odst. 1 TŘ o trestných činech, k jejichž projednání je příslušný v prvním stupni okresní soud a na které zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí nepřevyšující pět let a to pokud byl podezřelý přistižen při činu, nebo bezprostředně poté, nebo v průběhu prověřování trestního oznámení byly zjištěny skutečnosti odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, postavení podezřelého ve lhůtě do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezření podezřelému ze spáchání takového trestného činu.¹⁹

Dvoutýdenní lhůta pro provedení zkráceného přípravného řízení je značně limitující, proto zákon stanoví, že pokud není skončeno do jejího uplynutí, tak je státní zástupce oprávněn s přihlédnutím k okolnostem případu podle ust. § 179f odst. 2 TŘ lhůtu prodloužit nejvýše o deset dnů. Po uplynutí lhůty nařídí zahájení trestního stíhání nebo uloží, aby věc byla předložena policejnímu orgánu uvedenému v ust. § 161 odst. 2 k zahájení trestního stíhání.²⁰

---

¹⁷ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 319

¹⁸ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 506

¹⁹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 507

²⁰ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 508

Dle dikce ust. § 179f odst. 1 TŘ při splnění podmínek stanovených v ust. § 179a odst. 1 TŘ nelze ve zkráceném přípravném řízení pokračovat nebo jej konat pokud existuje důvod vazby a podmínky pro předání zadrženého podezřelého nejsou splněny, nebo jsou dány podmínky pro konání společného řízení.

Zahájení zkráceného přípravného řízení trestní řád výslovně neupravuje, a proto je třeba vycházet z faktu, že se jedná o jednu z forem postupu před zahájením trestního stíhání a jednu z forem přípravného řízení, jež tvoří součást trestní řízení.²¹

Doba zahájení je tak vázána na provedení neodkladného úkonu, jako je typicky zadržení a následným sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení se současným sepsáním záznamu o zahájení úkonů zkráceného přípravného řízení. Zahájit zkrácené přípravné řízení lze ale i bez provedení neodkladného úkonu, tedy samostatným sepsáním obou záznamů dle předchozí věty.²²

K zahájení trestního stíhání dochází doručením návrhu státního zástupce na potrestání k soudu dle ust. § 314b odst. 1 TŘ. Takový návrh neobsahuje odůvodnění, přičemž má stejné náležitosti jako obžaloba.²³

Zkrácené přípravné řízení je vedeno proti podezřelému, jehož práva odpovídají právům obviněného ve stadiu vyšetřování. Pokud došlo k zadržení osoby podezřelé podle ust. § 76 TŘ, je tato oprávněna zvolit si obhájce a v průběhu řízení se s ním radit bez přítomnosti třetích osob. Podezřelému je nutno nejpozději na počátku výslechu sdělit, že je podezřelý z konkrétního skutku, ve kterém je spatřován trestný čin. O takovém úkonu je orgán, který koná zkrácené přípravné řízení povinen učinit záznam do protokolu. V rámci výslechu podezřelého se užijí ustanovení o výslechu obviněného podle ust. § 179b TŘ.²⁴

---

²¹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 551

²² ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 551

²³ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 324

²⁴ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 508

Hlavním smyslem zkráceného přípravného řízení je objasnění a prověření skutečností, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin a v co nejkratší době shromáždit podklady pro podání návrhu na potrestání, návrhu na schválení dohody o vině a trestu nebo pro jiné rozhodnutí v rámci zkráceného přípravného řízení.²⁵

V rámci zkráceného přípravného řízení orgány provádějí úkony podle hlavy deváté trestního řádu podle ust. § 179b odst. 1 z čehož vyplývá, že se postupuje stejně jako v rámci postupu před zahájením trestního stíhání. Orgány činné ve zkráceném přípravném řízení tak provádějí úkony podle ust. § 158 odst. 3 TŘ.²⁶

Ve zkráceném přípravném řízení je k vyřízení věci příslušný státní zástupce nebo policejní orgán. Dle ust. § 179c odst. 1 TŘ je policejní orgán oprávněn po skončení zkráceného přípravného řízení rozhodnout o jeho odložení z důvodu uvedených v ust. § 159a odst. 1 – 3 nebo odst. 5 TŘ a pokud tak neučiní, předloží zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení státnímu zástupci, ve které uvede jaký trestný čin je ve skutku spatřován, o jaké důkazy to opírá a jaké důkazy lze provést před soudem. Poté co státnímu zástupci byla doručena zpráva o výsledcích zkráceného přípravného řízení, postupuje státní zástupce podle ust. § 179c odst. 2. A to tak, že buď věc odevzdá orgánu příslušnému k projednání přestupku, nebo pokud nejde o podezření z trestného činu, odloží věc usnesením. Dále je státní zástupce oprávněn věc odložit je-li trestní stíhání nepřijatelné podle ust. § 11 odst. 1. Dále z důvodu neúčelnosti může státní zástupce věc usnesením odložit. Trestní řád vypočítává další oprávnění státního zástupce v předmětném ustanovení.²⁷

---

²⁵ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 553

²⁶ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 553

²⁷ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 558

2.4.1.4 Přípravné řízení a orgány činné v trestním řízení

Orgány činné v trestním řízení lze definovat jako základní subjekty trestního řízení, které vykonávají vlastní vliv na jeho průběh, přičemž zákon jim přiznává práva a povinnosti k jeho uskutečňování.²⁸

Na přípravném řízení se různou měrou podílí orgány činné v trestním řízení, jimiž jsou trestním řádem označeny soud, státní zástupce a policejní orgány.

Ve fázi postupu před zahájením trestního stíhání činí úkony trestního řízení policejní orgány, kterými se rozumí podle ust. § 12 odst. 2 TŘ zejména útvary Policie České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů a pověřené orgány Vězeňské služby České republiky. Účast konkrétního policejního orgánu se odvíjí od skutečností jako je např. příslušnost k určitým složkám státních sborů jakým je třeba trestný čin spáchaný příslušníkem Policie ČR, kdy v tomto případě je policejním orgánem ve smyslu ust. § 12 odst. 2 právě Generální inspekce bezpečnostních sborů.²⁹

Můžeme tedy konstatovat, že konkrétní policejní orgán podílející se na postupu před zahájením trestního stíhání se odvíjí od subjektu či objektu trestného činu. V rámci zkráceného přípravného řízení to jsou tytéž policejní orgány, přičemž trestní řád stanoví v ust. § 179a odst. 3, že jedná-li se o trestný čin spáchaný příslušníkem Generální inspekce bezpečnostních sborů, příslušníků Bezpečnostní informační služby, příslušníků Vojenského zpravodajství koná zkrácené přípravné řízení státní zástupce.

Vyšetřování konají útvary Policie České republiky, ovšem o trestných činech spáchaných příslušníky Vězeňské služby, celníky nebo Policie ČR tak koná Generální inspekce bezpečnostních sborů. V případě, že se jedná o trestné činy spáchané příslušníkem Generální inspekce, bezpečnostních sborů vyšetřování provádí státní zástupce dle ust. § 161 odst. 4 TŘ. V rámci vyšetřování mohou

²⁸ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2082

²⁹ FENYK, Jaroslav, Dagmar ČÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 511

jednotlivé úkony provádět i jiné policejní orgány na základě dožadání, přičemž se musí jednat jen o jednotlivé úkony.

Státní zástupce a jeho úloha v rámci přípravného řízení je klíčová, neboť je tzv. pánem sporu. Jeho role v přípravném řízení je upravena v ust. § 174 TŘ, ze kterého vyplývá jeho dozor nad zákonností procesů tohoto stadia. V rámci dozoru je státní zástupce oprávněn k dávání pokynů u vyšetřování trestných činů, vyžadovat spisy, materiály a dokumenty od policejního orgánu spolu se zprávami o spáchaných trestných činech za účelem prověrky toho, jestli je trestní stíhání zahajováno včas a zda v něm policejní orgány řádně postupují.

Jeho významné postavení se projevuje i oprávněním zúčastnit se provádění úkonů policejního orgánu nebo osobně provést jednotlivý úkon nebo i celé vyšetřování. V rámci dozoru je mu přiznáno oprávnění vracet věc spolu se svými pokyny k doplnění policejnímu orgánu a stejně tak je oprávněn rušit nezákonná a neodůvodněná rozhodnutí a opatření, která může nahrazovat vlastními. Dle dikce ust. § 175 odst. 1 TŘ je výlučně státní zástupce oprávněn podat obžalobu, rozhodnout o zastavení, podmíněném zastavení nebo přerušení trestního stíhání. Stejně tak pouze státní zástupce je oprávněn sjednat s obviněným dohodu o vině a trestu a podat návrh soudu na její schválení.³⁰

Zatímco hlavní role policejního orgánu v přípravném řízení spočívá v jeho praktickém provádění, je postavení státního zástupce klíčové ve vykonávání dozoru nad jeho průběhem.

V rámci postupu před zahájením trestního stíhání se jeho dominantní postavení projevuje zejména v jeho oprávnění dávat policejnímu orgánu závazné pokyny podle ust. § 157 odst. 2. stejně tak je oprávněn provádět jednotlivé úkony sám, což se ale v praxi vyskytuje zcela výjimečně. V rámci prověřování má významné postavení v prodlužování zákonem stanovených lhůt.³¹

---

³⁰ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 306

³¹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 490

Státní zástupce v rámci prověřování a objasňování skutečností, které nasvědčují spáchání trestného činu, při kterých je třeba využít operativně pátrací prostředky, dává k jejich realizaci písemné povolení jako např. u předstíraného převodu nebo sledování osob a věcí nebo podává za účelem jejich realizace návrh k soudu. Činnost státního zástupce ve světle postupu před zahájením trestního stíhání souvisí s prosazováním zásady legality, na základě které je povinen přijímat trestní oznámení a podněty od jiných fyzických a právnických osob týkajících se skutečností, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin.³²

Úloha soudu, resp. soudce ve formách přípravného řízení je omezena na rozhodování a na přezkum úkonů trestního řízení, při kterých dochází k omezování lidských práv a svobod, kterým předchází podnět státního zástupce ve formě návrhu na provedení takovýchto úkonů. Zpravidla se jedná o svolení soudu k použití některých operativně pátracích prostředků, vzetí do vazby apod.³³

2.4.2 Předběžné projednání obžaloby

Jedná se o samostatné a fakultativní stadium trestního řízení, které nutně nemusí, ale může následovat po podání obžaloby státním zástupcem. V rámci této fáze se přesouvá věc k soudu, který jedná *ex officio* tak, aby se řízení ubíralo k rozhodnutí ve věci. Zákon umožňuje dle ust. § 314o odst. 1 písm. c) TŘ předběžně projednat i návrh na schválení dohody a trestu.³⁴

V případě, že se jedná o věc, o které rozhoduje samosoudce, pak předběžné projednání obžaloby ani návrh na potrestání předběžně neprojednává.

Podanou obžalobu přezkoumá u soudu předseda senátu, který jí podle jejího obsahu a podle obsahu spisu posoudí a rozhodne, zda je nezbytné ji projednat předběžně v zasedání senátu nebo zda o ní může nařídít hlavní líčení.³⁵

---

³² ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 491

³³ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 513

³⁴ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 514

³⁵ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 514

Hlavním účelem této fáze je přezkoumání obžaloby z pohledu, zda poskytuje pro další řízení spolehlivý podklad a prověřit příslušnost soudu k projednání takové věci. Zároveň dochází ke zkoumání, zda v rámci přípravného řízení nedošlo k závažným procesním vadám, které by v řízení před soudem již nešly zhojit. Podstatným účelem je zkoumání, zda v přípravném řízení byly objasněny základní skutečnosti, bez kterých by nebylo možné provést hlavní líčení a o věci rozhodnout.³⁶

Zákonodárce se dle mého názoru snaží výše uvedeným zabránit tomu, aby obviněný byl postaven před soud bezdůvodně. Zároveň se tím sleduje účel hospodárnosti řízení.

Účelem předběžného projednání obžaloby je mimo výše uvedené i odklonná funkce, spočívající v tom, že pro méně závažné trestné činy lze využít různých forem odklonu jako je např. podmíněné zastavení trestního stíhání nebo narovnání. Trestní řád operuje s odklony ve své hlavě dvacáté. Pokud je vzhledem k okolnostem případu vhodná sjednání dohody o vině a trestu je obligatorně nařízeno předběžné projednání obžaloby. Soud je tak povinen učinit jak na návrh obviněného, tak státního zástupce.³⁷

S předběžným projednáním obžaloby je obligatorně spojeno dle ust. § 192 TŘ rozhodování o dalším trvání vazby, pokud soudem byla uvalena.

V rámci předběžného projednání obžaloby předseda senátu vždy přezkoumá obžalobu v celém rozsahu, zejména s ohledem na důvody, pro které je třeba nařídit její předběžné projednání. Jejich alternativní výčet je uveden v ust. § 186 TŘ a v případě naplnění jednoho z nich je soud předběžné projednání nařídit obligatorně. Potom, co předseda senátu přezkoumá obžalobu z výše uvedených hledisek nařídí předběžné projednání obžaloby v zasedání senátu nebo nařídí hlavní líčení, přičemž jeho rozhodnutí se váže právě na naplnění důvodů stanovených zákonem.³⁸

---

³⁶ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 515

³⁷ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 565

³⁸ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 516

V případě, že předseda senátu rozhodne o předběžném projednání obžaloby v zasedání senátu je obžaloba přezkoumávána v celém rozsahu podle ust. § 187 odst. 2 TŘ. Předběžné projednání obžaloby se koná v neveřejném zasedání. Pokud předseda senátu považuje za důležité pro rozhodnutí soudu, může rozhodnout o nařízení předběžného projednání obžaloby veřejně dle ust. § 187 odst. 1 TŘ. Předseda senátu předloží senátu zprávu, ve které se zaměřuje na otázky, jež je třeba řešit a na základě které soud následně projedná obžalobu. Poté se soud zabývá přezkumem úplnosti důkazního materiálu a opodstatněností obžaloby na základě spisového materiálu, na základě kterého učiní rozhodnutí podle ust. § 188 TŘ.³⁹

Soud rozhoduje v rámci předběžného projednání obžaloby usnesením, které musí splňovat obecné náležitosti usnesení podle ust. § 134 odst. 1 TŘ. Odůvodnění takového usnesení musí obsahovat způsob, jakým se soud vypořádal se všemi otázkami, z jejichž hledisek měl obžalobu přezkoumat. Soud tedy usnesením rozhodne o následujícím osudu obžaloby způsobem uvedeným v ust. § 188 odst. 1 TŘ. Proti takovému rozhodnutí je dle ust. § 188 odst. 3 TŘ oprávněn podat obviněný a státní zástupce stížnost, která má zásadně odkladný účinek pokud se nejedná o přerušování trestního řízení.⁴⁰

2.4.3 Hlavní líčení

Hlavní líčení je těžištěm trestního řízení, protože se v něm rozhoduje o vině a trestu obviněného a v jehož rámci dochází k nejširšímu uplatňování základních zásad trestního práva procesního. Jedná se o přesně vymezené stadium trestního řízení, při kterém se naplňuje jeho smysl a účel. V rámci hlavního líčení je jeho předmětem rozhodnout o podané obžalobě, bez které by hlavní líčení nemohlo být konáno. Při hlavním líčení dohází k vyvrcholení dokazování jakožto i k jeho hodnocení. Trestní řád přesně stanoví procesní pravidla, která je třeba dodržovat, aby byl naplněn požadavek řádného zákonného procesu, ten je formulován v ust § 2 odst. 1 TŘ. Trestní řád též stanoví, za jakých předpokladů se

---

³⁹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 517

⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 574

má konat, jak má být připraveno a účast jakých osob je pro jeho konání obligatorně třeba. Stěžejní, ne však všechnu úpravu hlavního líčení nalezneme v hlavě třinácté trestního řádu.⁴¹

Hlavní líčení je tedy jádrem trestního stíhání ve smyslu ust. § 12 odst. 10 TŘ a má charakter sporného řízení s rovnoprávným postavením procesních stran. Těmi jsou státní zástupce a obžalovaný, čímž jsou vytvořeny podmínky pro kontradiktorní řízení. Soud rozhoduje v hlavním líčení senátem nebo samosoudcem v závislosti na projednávané věci. V rámci rozhodování dochází k zhodnocování všech provedených důkazů samostatně i v jejich souhrnu a po pečlivém uvážení všech okolností případu.⁴²

Jedná se o obligatorní stadium, jež má charakter sporného řízení, jež se skládá z několika fází a to zejména z přípravy hlavního líčení, vlastního průběhu hlavního líčení, dokazování, závěru hlavního líčení a rozhodnutí v hlavním líčení.⁴³

2.4.3.1 *Příprava hlavního líčení*

Jelikož se jedná o složitý a náročný proces, jež má naplnit podstatu a účel trestního řízení, tak je třeba v rámci požadavku objektivního a spravedlivého rozhodnutí provést pečlivou přípravu. Hlavním cílem přípravy hlavního líčení je dosáhnout projednání obžaloby a rozhodnutí o ní v rámci hlavního líčení bez odročení.⁴⁴

Pokud předseda senátu nerozhodne o předběžném projednání obžaloby, přistoupí k přípravě hlavního líčení, v rámci níž zabezpečí doručení obžaloby obžalovanému a jeho obhájci, případně dalším stranám. Těmi mohou být zákonný obhájce obžalovaného, orgán sociálně právní ochrany dětí, poškozený nebo osoby zúčastněné. Zároveň s tím předseda senátu vyzve osoby, jimž se doručuje opis

---

⁴¹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 524

⁴² ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). str. 577 ISBN 978-80-7400-496-4. s. 577

⁴³ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 336

⁴⁴ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 338

obžaloby k tomu, aby sdělily návrhy na provedení dalších důkazů a uvedly okolnosti, které mají být těmito důkazy objasněny. K doručení opisu obžaloby dochází zpravidla nejpozději s předvoláním k hlavnímu líčení, spolu s vyrozuměním o tom, jestli je účast osoby povinná či ne. Dalším úkonem, kterým probíhá příprava hlavního líčení je nařízení hlavního líčení, jež spočívá v určení času a místa jeho konání. Hlavní líčení je povinen předseda senátu nařídit dle ust. § 181 odst. 3 TŘ v zákonem stanovených lhůtách, jež se odvíjí od skutečnosti, jaký soud je příslušný k jednání v prvním stupni. V rámci příslušnosti okresního soudu činí lhůta tři týdny od podání obžaloby, zatímco v případě příslušnosti k projednání v prvním stupni krajským soudem činí lhůta tři měsíce. Předseda senátu je povinen termín hlavního líčení stanovit tak, aby byla zachována lhůta k přípravě, která činí pět dní před konáním hlavního líčení jak u obžalovaného, státního zástupce i obhájce. Takovou lhůtu lze zkrátit, ale pouze se souhlasem všech jmenovaných.⁴⁵ Obviněný se po nařízení hlavního líčení označuje jako obžalovaný.

2.4.3.2 *Průběh hlavního líčení*

Z hlediska časové posloupnosti lze průběh hlavního líčení diferenciovat na počátek hlavního líčení, dokazování v hlavním líčení a závěr hlavního líčení včetně rozhodnutí. Celý průběh a v něm přijatá rozhodnutí se zachytí v protokolu stejně jako průběh hlasování senátu. V hlavním líčení dochází k nejširšímu uplatňování zásad trestního řízení, a to zejména s ohledem na zásadu veřejnosti, bezprostřednosti, ústnosti, zajištění práva na obhajobu i zásady spolupráce orgánů činných v trestním řízení se zájmovými sdruženími občanů.

Počátek hlavního líčení se váže na okamžik, kdy předseda senátu sdělí věc, jež má být projednávána za účasti všech obligatorně přítomných úředních osob jako jsou přisedící, zapisovatel a státní zástupce. Po jeho zahájení předseda senátu zjistí, zda se dostavily osoby předvolané a pokud ano, ověří jejich totožnost z příslušných osobních dokladů dle ust. § 205 odst. 1 TŘ. V případě, že se nedostavila některý z předvolaných, soud rozhodne po slyšení přítomných stran usnesením, zda lze hlavní líčení provést bez jejich přítomnosti nebo zda je třeba

---

⁴⁵ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 588

jej odročit. V případě, neexistence důvodu pro odročení, předseda senátu vyzve státního zástupce k přednesu obžaloby. Po jejím přednesu se předseda dotáže poškozeného, jestli navrhuje, aby obžalovanému byla uložena povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy, která byla způsobena trestným činem.⁴⁶

Dokazování je nejpodstatnější fází hlavního líčení, jehož smyslem je zjištění všech skutkových podkladů pro rozhodnutí. V rámci dokazování se projeví zejména zásada bezprostřednosti a to tak, že soud je vázán důkazy, jež jsou provedeny v hlavním líčení a na základě kterých následně rozhodne. Dokazování provádí jak strana obžaloby, a to protože státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného podle ust. § 2 odst. 5 TŘ tak strana obhajoby a to prostřednictvím obhájce, pokud ho obžalovaný má. V případě, že obžalovaný obhájce nemá, provádí dokazování sám obžalovaný. Významnou úlohu zde plní soud, který zastoupen předsedou senátu vyslovuje souhlas s prováděním dokazování. Stejně tak soud je povinen sám doplnit dokazování v rozsahu, jež je potřebný pro jeho rozhodnutí v dané věci. V případě doplňování dokazování soudem je soud povinen tak činit zejména ve prospěch obžalovaného, a to protože se dle nálezu Ústavního soudu č. 86/2008 Sb. n. u. ÚS nesmí stavět do role pomocníka obžaloby.⁴⁷

V hlavním líčení se vychází ze zásady zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností a rozsahu potřebného pro rozhodnutí dle ust. § 2 odst. 5 TŘ. Pořadí, ve kterém jsou prováděny důkazy, je stanoveno tak, že jako první se provádí výslech obžalovaného dle ust. § 207 odst. 1 TŘ. Další pořadí prováděných důkazů stanoví předseda senátu a to s přihlédnutím ke konkrétní věci, jež se projednává a také podle taktického plánu dokazování, jež se vypracovává ve složitějších trestních kauzách. Provádění jednotlivých důkazů se řídí obecnými ustanoveními o dokazování s odchylkami, které vyplývají z významu hlavního líčení. Důkazy se provádějí za aktivní součinnosti a účasti stran. Státní zástupce je povinen zúčastnit se aktivně dokazování při hlavním líčení a opatřovat, navrhopvat nebo provádět důkazy dle ust. § 180 odst. 2, 3 TŘ. Obhájce obžalovaného spolu s obžalovaným mají též široký prostor k tomu, aby

---

⁴⁶ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 540

⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 588

se podíleli na dokazování ve prospěch obhajoby, přičemž obžalovaný musí být tázán po každém provedeném důkazu, zda se k němu chce vyjádřit. Závěrem po provedení všech důkazů je povinen předseda senátu zjistit, zda strany nečiní návrhy na doplnění dokazování. Dokazování předseda senátu prohlásí za skončené, pokud se senát rozhodl, že další důkazy nebude provádět nebo pokud strany nemají další důkazní návrhy.⁴⁸

Závěrem hlavního líčení po prohlášení dokazování za skončené, předseda senátu udělí slovo k závěrečným řečem a obžalovanému udá právo posledního slova. Pořadí závěrečných řečí je upraveno v ust. § 216 odst. 2 TŘ. Základním korektivem je, že obhájce, popřípadě obžalovaný mluví jako poslední dle ust. § 216 odst. 3 TŘ. Dalším korektivem je, že každá z osob, jež je oprávněna pronést závěrečnou řeč až potom, co jim předseda senátu udělí slovo. V rámci závěrečné řeči procesní strany sdělují své závěry a stanoviska, jež pramení z provedených důkazů. V rámci posledního slova obžalovaného, nesmí dojít k jejímu přerušení či kladení otázek, neboť se jedná o samotný závěr hlavního líčení, po kterém se senát odebere k závěrečné poradě. V rámci porady senátu, která je tajná a její záznam o hlasování je protokolován, senát zváží a posoudí na základě výsledku dokazování naplnění skutkové podstaty trestného činu, jež byl žalován, přičemž hodnotí osobu pachatele a zvažuje trestní postih. Zkoumá se, zda se stal skutek pro který je obžalovaný stíhán, zda splňuje všechny znaky takového trestného činu apod.⁴⁹

2.4.3.3 *Rozhodnutí v hlavním líčení*

Podkladem pro rozhodnutí soudu v hlavním líčení je podaná obžaloba státním zástupcem a v ní vymezený žalobní návrh, jehož součástí je popis žalovaného skutku. Stejně tak je takovým podkladem skutkový podklad, jež je zjištěn po provedeném dokazování. Rozsah rozhodovací činnosti soudu stejně jako forma a obsah možných rozhodnutí která lze učinit je dán právě výše uvedenými podklady. Soud tak může rozhodnout formou rozhodnutí meritorní povahy což je např. rozsudek zprošťující nebo odsuzující nebo učiní rozhodnutí

---

⁴⁸ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 542

⁴⁹ CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 345

zatímní povahy jako je např. usnesení o přerušení trestního stíhání. V případě meritorního rozhodnutí se rozhoduje ve věci samé, přičemž po nabytí právní moci představují překážku *res iudicatae*. Pokud se jedná o rozhodnutí zatímní povahy, pak jde jen o dočasné rozhodnutí, které oddálí meritorní rozhodnutí a po nabytí právní moci nepředstavují překážku v dalším řízení.⁵⁰

O jednom skutku soud může rozhodnout jen jedním z výše uvedených způsobů. Při svém rozhodování soud přihlíží jen ke skutečnostem, jež byly uvedeny v hlavním líčení a stejně tak se opírá jen o důkazy, jež byly předloženy a provedeny v rámci dokazování. Jedná se o projev zásady bezprostřednosti. Soud rozhoduje v případech stanovených v ust. § 225 – 229 TŘ ve formě rozsudku a v případech stanovených v ust. § 221 – 224 TŘ formou usnesení.⁵¹

2.4.4 Opravná řízení

Vzhledem k tomu, že trestní řízení je zákonem upravený proces, který probíhá v několika navazujících stádiích, na kterých se podílí orgány činné v trestním řízení, existuje možnost, že v kterémkoliv z nich dojde k pochybení, jež může vyústit v určitou vadu rozhodnutí soudu, jež je třeba napravit. Existence opravného řízení spočívá v účelu taková pochybení napravit a naplnit tak zásadu legality.

Podstatou opravného řízení je tedy činnost orgánu činného v trestním řízení, která spočívá v přezkumu rozhodnutí, který je napaden opravným prostředkem. Jedná se tedy o procesní úkon některé ze stran hlavního líčení nebo oprávněné osoby, jež má za důsledek přezkum takového rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení. Jedná se o fakultativní stádium trestního řízení, v jehož rámci je posuzováno a zjišťováno, zda rozhodnutí, proti kterému směřuje odpovídá skutkovému stavu a zda byl takový skutkový stav dostatečně objasněn zákonným postupem.⁵²

---

⁵⁰ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 550

⁵¹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 551

⁵² CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6. s. 354

Opravné řízení se tedy zahajuje procesním úkonem oprávněné osoby, který musí být podán v zákonné lhůtě. Výčet opravných prostředků je v trestním řádu taxativní a spadá sem stížnost, odvolání, odpor, dovolání, stížnost pro porušení zákona a obnova řízení. Tyto opravné prostředky lze členit na řádné a mimořádné a to podle doby, kdy je možné je uplatnit. V případě, že je lze podat do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí jedná se o řádné opravné prostředky, kam spadá stížnost, odvolání a odpor. Pokud se však jedná o opravné prostředky, které lze podat po okamžiku nabytí právní moci, jedná se o mimořádné opravné prostředky, kam spadá dovolání, stížnost pro porušení zákona a obnova řízení.

U každého opravného prostředku ať už se jedná o řádný či mimořádný jsou zákonem stanovená pravidla pro jejich uplatnění, jež je třeba dodržet pro jejich zdárné vyřešení.

2.4.5 Vykonávací řízení

Vykonávací řízení je posledním stadiem trestního řízení, k němuž vůbec nemusí dojít, neboť trestní řízení může skončit v kterékoli z předchozích fází. Jeho účelem je uskutečnit a zajistit obsah rozhodnutí určitého orgánu činného v trestním řízení, a to zpravidla za splnění předpokladu, že takové rozhodnutí dobrovolně splněno nebylo. Výkonem rozhodnutí se dovršuje dosažení účelu trestního řádu, neboť pachatelé trestných činů mají být spravedlivě potrestáni.

Vzhledem k výše uvedenému účelu trestního řádu orgány činné v trestním řízení činí rozhodnutí, které musí nabýt své účinnosti, tj. právní moci a následně vykonatelnosti. Dle ust. § 315 odst. 1 TŘ platí zásada, dle které rozhodnutí vykonává, případně jeho výkon zajišťuje orgán, které učinil předmětné rozhodnutí. Zákonný postup vykonávacího řízení je upraven v hlavě XXI pod názvem Vykonávací řízení. Výkon jednotlivých rozhodnutí je upraven dílčími zákony. Pro příklad lze uvést zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody ve znění pozdějších předpisů nebo zákon č. 293/1993 Sb. o výkonu vazby ve znění pozdějších předpisů.

2.4.6 Resumé

Tato kapitola, ačkoliv přímo nesouvisí s jejím hlavním tématem, čtenáři poskytuje ucelený výklad trestního řízení jako celku, jehož znalost je klíčová pro pochopení tématu této diplomové práce.

Na závěr je třeba podotknout, že trestní řízení ne zcela vždy projde všemi zmíněnými stádii, ať už skončí formou odklonů nebo jiným způsobem.

3 Prověřování v trestním řízení a jeho bližší charakteristika a účel

3.1 Prověřování v trestním řízení a jeho bližší charakteristika

Z první kapitoly týkající se trestního řízení a jeho stádií vyplývá, že jej trestní řád dělí na dvě fáze, a to sice na postup před zahájením trestního stíhání a na vyšetřování. Prověřování můžeme zařadit právě do postupu před zahájením trestního stíhání. Právě při postupu před zahájením trestního stíhání dochází k objasňování a prověřování skutečností, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin určitou osobou. Počáteční podezření ze spáchání trestního činu může vycházet, jak z vlastních poznatků policejního orgánu a státního zástupce nebo z trestních oznámení a podnětů jiných osob i orgánů jež jsou třeba prověřit. Hlavním smyslem prověřování je tedy opatřit si další poznatky, prověřit je a následně učinit závěr o tom, zda byl spáchán trestný čin určitou osobou nebo takové podezření rozptýlit. Prověřování tak slouží k tomu, aby vytvořilo předpoklady buď pro rozhodnutí o zahájení trestního stíhání nebo pro odložení věci nebo její jiné vyřízení.⁵³

Stěžejní úprava prověřování v trestním řízení se nachází primárně v hlavě deváté trestního řádu. Zejména se jedná o ust. § 158 – 159d TŘ.

---

⁵³ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 498

V rámci prověřování se tak policejní orgán nachází v situaci, kdy buď trestním oznámením nebo na základě vlastních poznatků nebo podnětů jiných osob získal informaci o tom, že se určitá osoba mohla dopustit trestné činnosti. Je proto třeba si vymezit nástroje, na základě kterých k tomuto prověření dojde.

Vlastními poznatky ve smyslu ust. § 158 odst. 1 TŘ jsou myšleny poznatky z činnosti Policie ČR podle ust. § 69 a násl. PolČR, která z vlastní iniciativy vyhledává, odhaluje i dokumentuje skutečnosti, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Jedná se o institut, který upravuje postup policisty před zahájením úkonů trestního řízení. Vlastní poznatky může Policie ČR získávat v kriminálním prostředí, kde se ve zvýšené míře objevuje trestná činnost. Jedná se tak o činnost policie, při které dochází k získávání poznatků o trestné činnosti proniknutím do zájmového prostředí, kde se ve zvýšené míře objevuje kriminalita. Získané informace následně policisté shromažďují a následně analyzují. Takto získané informace mohou vést právě k zahájení postupu před zahájením trestního stíhání. Policie ČR vlastní poznatky může získat např. použitím informátora, jež je fyzickou osobou, která poskytuje policii informace a služby, za což lze poskytnout finanční nebo i věcnou odměnu dle ust. § 73 odst. 1 a 2 PolČR. Policejní orgán získává vlastní poznatky i užitím tzv. podpůrných operativně pátracích prostředků.⁵⁴

Ustanovení § 158 odst. 2 TŘ stanoví povinnost státního zástupce a policejního orgánu přijímat oznámení o skutečnostech, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, přičemž je stanovena povinnost takového oznamovatele poučit o jeho odpovědnosti za vědomě nepravdivé údaje. Oznamovatel má právo požádat o to, aby byl do jednoho měsíce od takového oznámení vyrozuměn o učiněných opatřeních. Výše uvedené je vyústění zásady oficiality dle ust. § 2 odst. 3 a 4 TŘ. Trestní oznámení, mohou učinit státní orgány, jež mají zákonem stanovenou povinnost v ust. § 8 odst. 1 TŘ neprodleně oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. Dále takové oznámení může podat zájmové sdružení občanů, občan jako fyzická osoba nebo další různé subjekty jako je např. poskytovatel zdravotní péče ve smyslu zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách. Takovéto oznámení lze učinit písemně, ústně do protokolu,

---

⁵⁴ VANGELI, Benedikt. § 69 [Obecné ustanovení o získávání poznatků]. In: VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 297

telegraficky, telefaxem nebo v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů. Pokud se trestní oznámení podává ústně, pak je nutné takového oznamovatele vyslechnout o všech okolnostech za nichž byl čin spáchán, o osobních poměrech toho, na koho trestní oznámení podává (pokud je mu znám), o důkazech a o výši škody, která mu takovým činem byla způsobena. V případě, že je trestní oznámení podáváno ústním způsobem, tak si policejní orgán, u kterého se takové oznámení podává, pomáhá základními kriminalistickými otázkami – co, kdo, kdy, kde, jak, čím a proč (motiv jednání). V případě, že trestní oznámení je podáváno jiným způsobem než ústně, tj. telegraficky, písemně, elektronicky je třeba jej prověřit bez ohledu na to, zda se oznamovatel identifikoval svým skutečným jménem nebo ne. Klíčové však je, že podání se vždy posuzuje podle svého obsahu, i když je nesprávně označeno.⁵⁵

Trestní oznámení je tedy pramenem, ze kterého orgány činné v trestním řízení získávají informace o skutečnostech, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Policejní orgány jsou pak na základě zásady oficiality učinit bezodkladně prověrku daného oznámení a na základě zjištěných skutečností dále postupovat.

V této fázi prověřování je zjevná role i státního zástupce podle ust. § 157 TR, který vykonává dozor právě ve fázi před zahájením trestního stíhání. Dle odst. 2 výše uvedeného ustanovení je oprávněn uložit policejnímu orgánu provedení úkonů, kterých je třeba k objasnění věci nebo zjištění pachatele. Jedná se především o úkony, jejichž provedení musí směřovat k objasnění věci nebo ke zjištění totožnosti pachatele. Státní zástupce je zároveň v rámci svého dozoru oprávněn k vyžadování policejních spisů, dočasně odložit zahájení trestního stíhání nebo odejmout jakoukoliv věc policejnímu orgánu a přikázat ji jinému.⁵⁶

Potom co policejní orgán přijme podnět a prověří ho a zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, sepíše v souladu s ust. § 158 odst. 3 záznam o zahájení úkonů trestního řízení. Tímto záznamem dochází k separaci

---

⁵⁵ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1942

⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1945

neformální fáze trestního řízení, v rámci níž probíhá šetření a opatřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin od fáze, ve které policejní orgán pomocí úkonů trestního řízení prověřuje tyto neformálně odhalené skutečnosti. Hlavním smyslem záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je vymezení počátku přípravného řízení a poskytnutí informace státnímu zástupci o tom, že vdané věci probíhají úkony trestního řízení. Policejní orgán je povinen opis záznamu zaslat nejpozději do 48 hodin státnímu zástupci. Tento časový milník je důležitý v tom, že do doby, než byl záznam doručen státnímu zástupci, policie prováděla úkony podle zákona o Policii ČR.

Záznam o zahájení úkonů trestního řízení musí obsahovat náležitosti, jež jsou stanoveny zákonem. Je třeba v něm uvést skutkové okolnosti, pro které se trestní řízení zahajuje, což jsou konkrétní skutečnosti, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Dále je třeba vymežit způsob, jakým se o daných skutečnostech dozvěděl. Takovým způsobem mohou být vlastní poznatky, jak jsou specifikovány výše nebo právě trestní oznámení. Skutkové okolnosti jsou konkrétní skutečnosti, které policejní orgán zjistil nebo které byly orgánu oznámeny a na jejichž základě lze usoudit spáchání trestného činu a učinit o něm právní kvalifikaci, která nemusí být jeho součástí. V záznamu o zahájení trestního řízení není zákonem vyžadována právní kvalifikace, neboť se v něm nevymezuje vlastní skutek, ale pouze skutečnosti o tom, že se stal. V záznamu se též uvádí identita poškozeného, pokud je známa, identita podezřelého, pokud je známa a oznamovatele.⁵⁷

Výše je uvedeno, že záznam o zahájení trestního řízení je třeba doručit státnímu zástupci do 48 hodin. Po doručení tohoto záznamu mu vzniká právo vykonávat dozor podle ust. § 174 a § 157 TŘ. Vlastní činnost státního zástupce po doručení je upravena ve vyhlášce č. 23/1994 Sb. o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli. Po doručení opisu záznamu o zahájení úkonů trestního řízení jej státní zástupce přezkoumá, zda tu nejsou důvody pro aplikaci oprávnění podle ust. § 157 odst. 2 nebo ust. § 174 odst. 2 TŘ. Pokud státní zástupce shledá, že záznam byl vydán policejním orgánem, který k tomu

---

⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1947

nebyl věcně příslušný, pak je povinen učinit opatření k nápravě a tak, aby věc byla předána příslušnému policejnímu orgánu. Dále státní zástupce provádí přezkum záznamu s ohledem na splnění jeho obsahových náležitostí. V případě absence náležitostí obsažených v ust. § 158 odst. 3 TŘ policejní orgán na to upozorní a uloží mu, aby učinil opatření k nápravě. Nejčastěji se tak děje opravou nebo doplněním záznamu *per analogiam* podle ust. § 131 TŘ.⁵⁸

Trestní řízení je však možno zahájit neodkladnými nebo neopakovatelnými úkony, a to zejména pokud hrozí nebezpečí z prodlení jejich uskutečnění. V případě, že hrozí nebezpečí z prodlení, policejní orgán sepíše záznam o zahájení úkonů trestního řízení až po provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů. Sepsání záznamu by měl být učiněno neprodleně po provedení takových úkonů, neboť souvisejí přímo s prověřením skutečností, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin.

Po sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení policejní orgán postupuje podle ust. § 158 odst. 3 věty čtvrté TŘ a to tak, že opatřuje potřebné podklady, jimiž může být opatření různých dokladů jako třeba kupní smlouva nebo písemné odpovědi na dotazy policejního orgánu. Policejní orgán dále opatřuje nezbytná vysvětlení, o nichž se sepisuje úřední záznam. V poslední řadě policejní orgán zajišťuje stopy trestného činu, mezi něž řadíme např. daktyloskopické stopy, mechanoskopické stopy nebo odorologické stopy. Takové zajištění stop je možno provádět různými způsoby jako třeba ohledáním podle ust. § 116 nebo § 117 TŘ. Stejně tak lze v rámci jejich zajištění využít institutů předložení, vydání nebo odnětí věci podle ust. § 78 a 79 TŘ. Je třeba uvést, že ust. § 158 odst. 3 podává jen demonstrativní výčet úkonů, které je policejní orgán provádět.

---

⁵⁸ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1948

3.2 Základní zásady trestního řízení v rámci postupu před zahájením trestního stíhání se zaměřením na fázi prověřování

Trestní řízení je založeno na širokém spektru zásad, jež je třeba dodržovat. Jak jsem již nastínil v této práci, tak k jejich uplatňování dochází v rámci trestního řízení v závislosti na dané fázi v jiném měřítku. Z celého katalogu základních zásad v trestním řízení, jež je vymezen v ust. § 2 TR v této fázi dochází k aplikaci zejména zásady řádného zákonného procesu, zásady oficiality, zásady zjišťování skutkového stavu bez důvodných pochybností, zásady vyhledávací a zásady uplatnění práva na obhajobu.

Ustanovení § 2 odst. 1 TR stanoví, že nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonem stanovených důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon. Promítnutí této zásady v této fázi spatřuji v tom, že postup příslušných orgánů trestního řízení je třeba koordinovat v souladu se zákonem. Orgány činné v trestním řízení musí od počátku trestního řízení, dbát na to, aby důkazy a jejich veškeré postupy byly v souladu se zákonem. Klíčové postavení této zásady tkví v tom, že v rámci hlavy deváté TR je upraven postup před zahájením trestního stíhání, jež spočívá v operativní činnosti a uskutečňování úkonů policejních orgánů za užití operativně pátracích prostředků.

Jelikož v této fázi dochází ke shromažďování informací o skutečnostech, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin je třeba, aby policejní orgán postupoval striktně podle litery zákona, aby nedošlo k situaci, že důkazy získané v této fázi byl absolutně nebo i relativně neúčinné. Což by mohlo vést ke značným komplikacím v rámci dalších fází trestního řízení. Právě proto zde dochází k ingerenci státního zástupce, který dohlíží na průběh řízení z hlediska zákonnosti.

Klíčový význam lze spatřovat v uplatnění zásady oficiality, jež je formulována v ust. § 2 odst. 4 TR. Tato zásada stanoví povinnost policejního orgánu v rámci postupu před zahájením trestního stíhání od počátku trestního řízení činit kroky, jež směřují k naplnění zásady legality. Vyjádřením zásady oficiality je povinnost orgánů činných v trestním řízení postupovat v trestním řízení z úřední povinnosti, tj. *ex officio*, pokud trestní řád nestanoví něco jiného. Výkon činnosti *ex officio* znamená, že pokud jsou dány zákonné důvody a

podmínky, pak jsou orgány povinny provádět příslušné úkony. Tato zásada je upravena ve vztahu k přípravnému řízení v ust. § 158 odst. 1 TŘ, kde je stanoveno, že policejní orgán je na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů povinen učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Dále je tato zásada promítnuta i v odst. 2 předmětného ustanovení, kde je stanovena povinnost policejního orgánu a státního zástupce přijímat trestní oznámení a podněty o skutečnostech, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Projev této zásady tkví v tom, že policejní orgán i státní zástupce mají povinnost prověřit daný podnět z hlediska opodstatněnosti pro zahájení trestního stíhání.⁵⁹

Zásada zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností, jež je stanovena v ust. § 2 odst. 5 věty první, odpovídá cíli, jež má postup před zahájením trestního stíhání. Tímto cílem je rozhodnout o zahájení trestního stíhání. Tohoto cíle orgány činné v trestním řízení dosáhnou právě prověřováním a objasňováním skutečností, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin.

Zásada vyhledávací se projevuje při postupu před zahájením trestního stíhání ve vztahu k podkladům, které slouží k rozhodnutí o tom, zda bude zahájeno trestní stíhání. V rámci této zásady je třeba zmínit, že orgány činné v trestním řízení jsou povinny zjišťovat skutečnosti, které svědčí jak ve prospěch, tak neprospěch potencionálního podezřelého.⁶⁰

Právo na obhajobu v trestním řízení je možné uplatnit až po zahájení trestního stíhání podle ust. § 165 TŘ nebo ve zkráceném přípravném řízení podle ust. § 179b odst. 2 TŘ. Ovšem v rámci postupu před zahájením trestního stíhání má každý při podání vysvětlení právo na právní pomoc advokáta dle ust. § 158 odst. 5 TŘ.

---

⁵⁹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 486

⁶⁰ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 588

Právo na právní pomoc advokáta při podání vysvětlení je právě projevem zásady práva na obhajobu, jež je promítnutím čl. 37 odst. 2 LZPS, jež každému zaručuje právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány nebo jinými státními orgány veřejné správy, a to od počátku řízení.⁶¹

Osoba podávající vysvětlení má právo na právní pomoc z důvodu nejistoty ohledně povahy podávaného vysvětlení a z důsledků toho plynoucích. Je třeba uvést, že se jedná o právo na poskytnutí právní pomoci, a ne o povinnost policejního orgánu ji zajistit. To znamená, že pokud vysvětlující požádá o takovou pomoc, je policejní orgán povinen poskytnout možnost spojit se s advokátem a výsledek poznamenat do úředního záznamu, jenž je sepisován, o podání vysvětlení. O právu na právní pomoc je policejní orgán vysvětlující osobu poučit.

Pokud v rámci výkonu dozoru státní zástupce zjistí, že policejní orgán neumožnil osobě, která podávala vysvětlení, výkon takového práva může nařídit opakování takového úkonu. Ovšem pokud by k nápravě tohoto nedostatku nedošlo, tak státní zástupce může postupovat tak, že dle ust. § 157 odst. 2 písm. b) TŘ odejme věc policejnímu orgánu a přikáže ji jinému nebo dle ust. § 174 odst. 2 písm. f) přikáže, aby úkony ve věci prováděla jiná osoba služebně činná v policejním orgánu.

3.3 Orgány činné v rámci prověřování

V rámci této fáze trestního řízení provádí úkony směřující k naplnění cíle trestního řízení policejní orgán, nad jehož činností vykonává dohled státní zástupce a v jednotlivých úkonech zde sehrává roli i soud. Postavení orgánů činných v trestním řízení jsem se již věnoval v první kapitole této práce, avšak níže bych rád doplnil výše neuvedené.

Policejním orgánem ve smyslu ust. § 158 TŘ se rozumí policejní orgány uvedené v ust. § 12 odst. 2 TŘ. Operativně pátrací prostředky dle ust. § 158b – 158f TŘ smí uplatňovat jen ten policejní orgán, který k tomu byl pověřen podle ust. § 158b v rámci útvaru Policie ČR. Pověření udílí policejní prezident, pokud se

---

⁶¹ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1956

jedná o Generální inspekci bezpečnostních sborů, tak pověření udílí její ředitel. Spektrum pověření je uveden výčtem právě v ust. § 158b odst. 1 TŘ. Fakt, že trestné činy odhalovat spolu s jejich pachateli a provádět nezbytné kroky k prevenci trestné činnosti je svěřen zákonem policejnímu orgánu není náhoda. Právě tyto orgány mají nejbližší k informacím a nástrojům, které slouží k zamezení kriminality a jejímu odhalování.⁶²

Státní zástupce má v této fázi dominantní postavení, neboť, jak jsem rozvedl v první kapitole, dohlíží nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení. Jeho role při prověřování se projevuje též v užití operativně pátracích prostředků, ke kterým dává přímo písemný souhlas nebo podává návrh soudu k jejich užití.

Soudu, jeho role a součinnosti je třeba v případech, kdy dochází k zásahu do ústavně zaručených práv a svobod jako je např. povolení ke sledování osob a věcí, příkaz k odposlechu nebo záznamu telekomunikačního provozu apod. Součinnost soudu, resp. soudce v rámci prověřování je klíčová, neboť v případě úkonů podle ust. § 158 odst. 9 TŘ, je třeba dle ust. § 158a TŘ při výpovědi osoby, která má povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu nebo jedná-li se o rekognici, je třeba takový úkon provádět na návrh státního zástupce před soudcem. Soudce pak odpovídá, za zákonnost takového úkonu, do kterého může i v průběhu zasahovat. Klíčové je i postavení soudu vzhledem k užití operativně pátracích prostředků, o nichž bude pojednáno v nadcházejících částech této práce.

4 Rozsah, způsoby a důkazní hodnota informací získaných v rámci prověřování

V rámci prověřování orgány činné v trestním řízení činí vše k objasnění a prověřování skutečností, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, jsou oprávněni opatřovat nezbytné podklady a nezbytná vysvětlení spolu se zajištěním stop trestného činu. Trestní řád k tomu policejnímu orgánu dává určitá oprávnění v podobě úkonů, jimiž lze dosáhnout cíle prověřování. Jejich demonstrativní výčet se nachází v ust. § 158 odst. 3 TŘ. Trestní řád stanoví v daném ustanovení věty

---

⁶² ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 490

páté, že policejní orgán je oprávněn „zejména“ k předmětným úkonům. Zároveň je však třeba uvést, že mimo takových úkonů může policejní orgán využívat např. operativně pátrací prostředky podle ust. § 158b – 158e TŘ.

V této kapitole se pokusím vylíčit důležitost těchto institutů společně s jejich využitím v dalších fázích trestního řízení, a to zejména s ohledem na jejich důkazní hodnotu.

Vzhledem k tomu, že prověřování má vytvořit v co nejkratší době předpoklady pro rozhodnutí o trestném činu, tak se v této fázi jedná o uspíšené vyhledávání potencionálních důkazů, které budou provedeny až v řízení před soudem. Provádění důkazů před zahájením trestního stíhání, jež jsou použitelné v řízení před soudem je zaměřeno na výslech svědka a rekognici, ovšem pouze za předpokladu, že se jedná o neodkladný nebo neopakovatelný úkon, jejichž zákonnou garancí je přítomnost soudce podle ust. § 158a TŘ. V rámci prověřování však dochází k obstarávání věcných i listinných důkazů, odborných vyjádření, přičemž není vyloučeno ani vyžádání znaleckého posudku nebo odborného vyjádření.⁶³

4.1 Úkony směřující k naplnění účelu prověřování v trestním řízení

Jak jsem již předestřel, tak v rámci prověřování je policejní orgán oprávněn k řadě úkonů, jimiž objasní a prověří skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. Hlavním cílem prověřování je tedy opatření nezbytných podkladů, vysvětlení a stop, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Jedná se zejména o níže specifikované úkony, které mohou být provedeny na základě dožádání i jinými policejními orgány dle ust. § 158 odst. 4 TŘ.

4.1.1 Vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů

Jedná se o nejčastěji užívaný úkon v rámci prověřování, jež je zakotven v ust. § 158 odst. 3 písm. a) TŘ a na základě kterého policejní orgán může požadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob včetně státních orgánů.

---

⁶³ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 500

Vysvětlení se podává ústně, neboť písemné zprávy, které objasňují nebo vysvětlují určitou událost, jež je podstatná z hlediska prověřování toho, že byl spáchán trestný čin se od státních orgánů a právnických osob vyžadují podle ust. § 158 odst. 3 písm. c) TŘ.⁶⁴

K podání vysvětlení vyzve policejní orgán konkrétní osobu, přičemž v této výzvě uvede datum a čas konání vysvětlení, jeho předmět a v případě potřeby může uvést, zda jsou k vysvětlení nutné přinést písemnosti nebo jiné věci důležité pro jeho vlastní průběh. Takovou výzvu lze činit písemně, ústně i telefonicky. V rámci podání vysvětlení je zaručeno právo na právní pomoc advokáta dle ust. § 158 odst. 5 TŘ. Policejní orgán je tak povinen ve výzvě osobu poučit tomto právem stejně jako o povinnosti se dostavit a o následcích v podobě předvedení nebo pořádkové pokuty podle ust. § 158 odst. 7 TŘ v případě, že se nedostaví bez náležité omluvy. Podání vysvětlení není možné požadovat u osoby, která by její realizací porušila povinnost mlčenlivosti, jež je státem výslovně uložena nebo uznána.⁶⁵

Právnická osoba a státní orgán je při podání vysvětlení zastoupena osobou, jež má potřebné znalosti a vědomosti o skutečnostech, které jsou důležité pro trestní řízení. Zpravidla se u právnické osoby jedná o statutární orgán nebo jiného zaměstnance, jež má přehled o činnosti, jež souvisí právě s prověřovaným trestným činem. V případě státních orgánů se jedná o ředitele nebo o osobu s vedoucím postavením. Ve výjimečných případech se může jednat o osobu právního zástupce, který vystupuje na základě plné moci za právnickou osobu nebo státní orgán. V případě podání vysvětlení je klíčové, aby takové vysvětlení podávala osoba, jež byla přímo svědkem popisovaných událostí. Můžeme si ovšem vykonstruovat situaci, kdy v rámci právnické osoby je povolán k řízení podnik právní zástupce, který zabezpečuje jeho chod, a tak i on může být postižený povinností podat vysvětlení.

---

⁶⁴ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1950

⁶⁵ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 503

V takovém případě je nutno brát na zřetel, že pokud je takovým právním zástupcem advokát, tak ten je dle ust. § 21 AZ povinen zachovávat mlčenlivost, jíž může být zproštěn pouze klientem, jeho smrtí nebo po zániku právního nástupce takového klienta. Zachování mlčenlivosti se týká všech skutečností, o kterých se advokát dozvěděl právě v souvislosti s poskytováním právních služeb.⁶⁶

Osobu podávající vysvětlení je třeba před počátkem takového úkonu poučit o povinnosti vypovídat pravdu a nic nezamlčet, pokud se tedy nejedná o podezřelého nebo obviněného, který takovou povinnost dle čl. 40 odst. 4 LZPS nemá. Stejně tak je třeba osobu poučit o právu odepřít vysvětlení z důvodu, že by sám sobě nebo osobám blízkým vymezeným v ust. § 100 odst. 2 TŘ takovým vysvětlením způsobil trestní stíhání. Jedná se o projev zásady *nemo tenetur se ipsum accusare*. Pokud se jedná o osobu nezletilou, je třeba o vyžadovaném vysvětlení vyrozumět předem jeho zákonného zástupce, pokud ovšem takové provedení úkonu nelze odložit nebo zajistit jinak. V případě podání vysvětlení je možno této osobě poskytnout ochranu ve smyslu ust. § 55 odst. 2 TŘ.⁶⁷

O podání vysvětlení se vyhotovuje úřední záznam, v němž je uveden vlastní obsah vysvětlení i jeho průběh. Úřední záznam o podání vysvětlení tak obsahuje podstatné a důležité informace získané od osoby, jež vysvětlení podala. Záznam tak musí obsahovat mimo podstaty podané informace i identifikační údaje o osobě, jež je schopna k této informaci vypovídat i v dalším průběhu řízení. Hlavní účel úředního záznamu o poskytnutí vysvětlení tkví v tom, že na základě jeho obsahu se státní zástupce, nebo obviněný rozhoduje, zda osoba, která vysvětlení podala, bude později vyslechnuta jako svědek.

Úřední záznam o podání vysvětlení nelze v řízení před soudem použít jako důkaz pokud zákon nestanoví jinak. Podmínky pro jeho užití v řízení před soudem jsou stanoveny ust. § 211 odst. 6 TŘ a ust. § 314d odst. 2 TŘ. Z dikce zákona tak vyplývá, že jej lze v hlavním líčení přečíst jen se souhlasem obžalovaného a státního zástupce, což pak slouží jako důkaz pro rozhodnutí ve věci. Pokud je

---

⁶⁶ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 502

⁶⁷ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 510

osoba, která podala vysvětlení později vyslýchána jako svědek, nelze jí dle ust. § 158 odst. 6 úřední záznam ani jeho obsah přečíst ani předestřít.⁶⁸ Dle ust. § 158 odst. 6 TŘ věty druhé se poskytne kopie úředního záznamu osobě podávající vysvětlení, pokud jej podepsala. Z výše uvedeného vyplývá, že úřední záznam lze v hlavním líčení použít za jasně stanovených podmínek a stejně tak, pokud je později vyslýchána osoba podávající vysvětlení jako svědek nesmí mu být záznam přečten ani jinak konstatován jeho obsah. Daným ustanovením se dle mého názoru zákonodárce správně snaží poskytnout určitou autentičnost výpovědi svědka, který byl před takovým úkonem podat vysvětlení. Je nadmíru jasné, že policejní orgán potřebuje získat informace zcela nezaujaté a nezměněné. Jedná se o vnímání skutečností důležitých pro trestní řízení vlastními smysly osoby vyslýchané jako svědka. Proto dle mého názoru nedává smysl věty druhé, jak jsem uvedl na začátku tohoto odstavce. Z čistě praktického hlediska, vůle zákonodárce směřuje k tomu, aby policejnímu orgánu svědek poskytl úplnou a pravdivou výpověď. Ovšem v případě, že osoba svědka, byla podat vysvětlení a obdržela opis úředního záznamu, zbytek daného odstavce postrádá vyšší smysl. Neboť je jasné, že v případě, kdy policejní orgán vyzve tuto osobu jako svědka k výslechu, tak první, co dotyčná osoba udělá, je to, že si přečte obsah svého vysvětlení a následně ho jen zopakuje. Stejně tak tomu je i v případě užití úředního záznamu v řízení před soudem.

4.1.2 Vyžadování odborných vyjádření a znaleckých posudků v případě potřeby

Odborným vyjádřením od příslušných orgánů dle ust. § 158 odst. 3 písm. b) TŘ zákonodárce myslí odborné vyjádření podle ust. § 105 odst. 1 TŘ. Jedná se tak o zodpovězení otázky důležité pro posouzení věci v trestním řízení. Jedná se tak např. o lékařskou zprávu poškozeného a o jeho stavu, který mu byl přivozen trestným činem. Odborná vyjádření je možné vyžadovat i od oddělení kriminalistické techniky.

---

⁶⁸ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. Trestní právo procesní. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 503

Odborné vyjádření je považováno za listinný důkaz. V případě potřeby odborného vyjádření se použije osoba, která má odborné znalosti a odborné předpoklady k zodpovězení otázek, které mají význam pro posouzení věci.⁶⁹

Znalecké posudky je policejní orgán oprávněn žádat v případě, že pro složitost posuzované otázky nepostačuje postup, který spočívá ve vyžádání odborného vyjádření. Při dodržení zákonného postupu je posudek znalce použitelný i v dalších fázích trestního řízení. Na znalecké posudky se vztahuje obecná úprava ust. § 105 – § 111 TŘ. Znalec, který je přibráný vychází při vypracování znaleckého posudku jen z podkladů, jež byly opatřeny v rámci prověřování.⁷⁰

4.1.3 Obstarávání potřebných podkladů, spisů a jiných materiálů

V rámci ust. § 158 odst. 3 písm. c) je policejní orgán oprávněn obstarat podklady, spisy a jiné písemné materiály, jež skýtají informace důležité pro objasnění nebo vysvětlení určité události nebo důležité skutečnosti pro trestní řízení. Jedná se zejména o spisy o předcházejícím odsouzení pro trestný čin nebo o postihu za jiný správní delikt či přestupek. Jedná se však i např. o písemné odpovědi na dotazy policejního orgánu apod.⁷¹

---

⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel. § 105 [Důvody přibrání]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1571.

⁷⁰ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1951.

⁷¹ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1951

4.1.4 Provedení úkonů spočívajících v ohledání věci a místa činu

Při provádění těchto úkonů se užije obecná úprava, jež je stanovena v ust. § 113 TR.

„Ohledání je kriminalistická metoda, prostřednictvím které bezprostředním pozorováním zjišťuje, zkoumá, hodnotí a dokumentuje materiální situace nebo stav objektů, které mají vztah k prověřované události, k jejímu poznání a získání důkazů a dalších informací důležitých pro trestní řízení.“⁷²

Jedná se tedy o úkon policejního orgánu, v jehož rámci svými smysly pozná fakta o události, která následně mají důkazní význam. Předmětem ohledání může být člověk, věc nebo místo. Provedení ohledání ať už jakéhokoliv předmětu je pramenem důkazu.

Provedením ohledání se dají získat dva druhy informací, tj. prvotní a odvozené. Prvotními informacemi lze rozumět takové informace, jež vyplývají bezprostředně z určité změny, jež je zjištěna ohledáním. Jedná se tak např. o velikost a tvar obuvi na místě činu, nábojnice apod. Odvozenými informacemi jsou takové, jež jsou logicky dovozeny z prvotních informací. V případě nalezené nábojnice tak lze jako odvozenou informaci uvést např. typ zbraně, která má určitou ráži apod.⁷³

Místem činu se rozumí vymezená část prostoru, na které došlo k jednání, jež zakládá podezření ze spáchání trestného činu, k jehož objasnění je třeba ohledáním zjistit a zajistit objektivní informace o něm. Lze jej tedy vymezit jako prostor, kde se nachází stopy, popřípadě předmět útoku jako je např. usmrcená osoba, prostor kde jsou stopy průběhu a dokonání trestného činu apod. Účelem ohledání místa činu je zodpovědět základní kriminalistické otázky, jimiž si policejní orgán vytvoří ucelenou představu o probíhajícím trestním řízení v rámci trestného činu, jež je jeho předmětem. Jedná se o otázky co, kdy, kde, kdo, jak,

---

⁷² CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 106

⁷³ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 107

čím a proč. Při ohledání místa činu je třeba zodpovědět, co bylo spácháno. Nezbytné je též určit dobu spáchání činu, tedy kdy k němu došlo. Ke stanovení doby spáchání svědčí široké spektrum okolností a skutečností. Kupříkladu jedná-li se o násilný kriminální delikt vraždy, lze dobu spáchání určit ohledáním mrtvoly, a stejně tak se vychází z celkového stavu místa, kde se oběť našla jako je třeba datum korespondence, krevní stopy, datum spotřeby potravin apod. Vzhledem k tomu, že místo, kde vyšel čin najevo, nemusí být místem činu, tak je třeba zjistit, kde byl čin spáchán. Proto je třeba provést ohledání místa činu v širším okolí. Další otázkou je kdo čin spáchal, přičemž odpověď na ní je jedním z cílů trestního řízení. V rámci ohledání místa činu může policejní orgán objevit např. daktyloskopické stopy nebo jiné, které vedou přímo ke zjištění totožnosti pachatele. Na místě činu je třeba též odpovědět na otázku, jak byl daný čin spáchán, což v řadě případů lze určit rekonstrukcí stop a celkovým ohledáním ze kterého vyplývá *modus operandi*, tedy způsob provedení. V rámci ohledání místa činu se zjišťuje čím, tedy užitím jakých prostředků byl čin spáchán. Může se jednat o zbraň, jed popřípadě jakýkoliv jiný nástroj, který ve výsledku může vést k odpovědi, kdo daný čin spáchal. Poslední otázkou, kterou je třeba zodpovědět, je proč došlo ke spáchání takového činu. Jedná se o motiv, který se dá vyvodit z řady stop.⁷⁴

Důkazy, které jsou získány v rámci ohledání místa činu, mají zásadní význam pro celé trestní řízení, a proto je třeba, aby takovýto úkon byl uskutečněn na co nejvíce profesionální úrovni.

Ohledáním věci se rozumí, ohledání věcných důkazů, které souvisí se spáchaným trestným činem a to tak, že prokazují nebo vyvrací dokazované skutečnosti. Trestní řád stanoví v ust. § 112 odst. 2 jako podmnožinu věcných důkazů listinné důkazy, jež jsou definovány jako listiny, které svým obsahem potvrzují nebo vyvrací dokazovanou skutečnost, která se vztahuje k trestnému činu. Jedná se tak o předmět, na kterém je zachycen písemný projev, ať už se jedná o dřevo, list papíru, zeď nebo kámen. Trestní řád ve svém ust. § 78 stanoví povinnost k předložení nebo vydání věci, jež je důležitá pro trestní řízení. V rámci prověřování listin je třeba pečlivě zhodnotit z pohledu jejich pravosti a

---

⁷⁴ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 109

neporušenosti. V případě pochybností je vyžadován znalecký posudek z oboru grafologie. Věcné důkazy se provádějí ohledáním ve smyslu ust. § 113 TŘ a listinné přečtením za splnění podmínek uvedených v ust. § 213 a § 235 odst. 2 TŘ.⁷⁵

V rámci ohledání místa činu má státní zástupce možnost sám se jich účastnit. V případě jeho účasti sleduje a posuzuje činnost policejního orgánu a dbá tak na jeho zákonný postup a jeho protokolaci. Ustanovení § 113 odst. 2 TŘ stanoví povinnost, že protokol o ohledání musí poskytnout úplný a věrný obraz předmětu ohledání. Proto se k němu přikládají fotografie, náčrty a jiné pomůcky. Jedná-li se o protokol o ohledání místa činu či nálezu mrtvoly člověka, je třeba dbát na přesnost, důkladnost a úplnost takového záznamu, neboť se jedná o úkon, který již nelze opakovat a v rámci plynutí času a zhoršení podmínek dochází k tomu, že stopy ztrácejí svou hodnotu.⁷⁶

Protokol o ohledání je prostředkem, který podchycuje skutečnosti související s ohledáním, jež mají mimo informační hodnoty i taktický význam, neboť slouží ke stanovení dalšího postupu při prověřování událostí. Z procesního hlediska se jedná o dokument, který má hodnotu důkazního prostředku, a proto musí splňovat požadavky trestního řádu. Protokol o ohledání se obligatorně skládá ze tří částí a to sice z části úvodní, popisné a závěrečné. V rámci úvodní části protokolu je jeho obsahem označení události v souvislosti, se kterou bylo provedeno ohledání, dále datum, místo a dobu trvání ohledání. Dále se v něm uvede, jaké byly povětrnostní podmínky při ohledání. Pokud bylo prováděno venku. Podstatnou náležitostí je uvedení jména, funkce a hodnosti policejního orgánu, který ohledání provedl nebo jej řídil. Uvedou se též nacionále o účastnících ohledání a podnět, jenž k ohledání vedl. V popisné části se zaznamená přesný popis ohledávaného objektu, postup při jeho ohledání a jeho výsledky s přesnou specifikací zajištěných stop. Je zde uveden popis místa činu společně s vymezením hranic ohledání, popis míst, kde byly zajištěny stopy a použité předměty při páchání trestného činu.

---

⁷⁵ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 112

⁷⁶ ŠÁMAL, Pavel. § 113 [Účel ohledání a protokol o něm]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1631

V závěrečné části protokolu je zaznamenán soupis zajištěných stop, předmětů a dokumentů spolu s uvedením, jak s nimi bylo naloženo. Protokol tak zachycuje celkový průběh ohledání a výsledek ohledání a proto musí být srozumitelný, jasný a nesmí připouštět dvojí výklad.⁷⁷

Součástí protokolu je kriminalistická fotografie a videozáznam, kriminalistická topografie, náčrtek plánek a schéma. Kriminalistická fotografie a videozáznam poskytuje úplný obraz o provedení ohledání. Jedná se o soubor fotografií, jež musí odpovídat průběhu, který je zachycen protokolem. Fotografie musí být číselně označeny, přičemž jejich číslování musí být označeno v protokolu. Hlavním požadavkem na kriminalistickou fotografii je její jednotnost s protokolem. Důležitou součástí dokumentace je kriminalistická topografie, která graficky zobrazuje situaci a výsledky ohledání. Jejimi prostředky jsou náčrtek, plánek a schéma. Náčrtem se rozumí půdorysná skica, která zobrazuje místo, kde došlo k ohledání, a to včetně objektu spolu se zobrazením základních rozměrů a vzdáleností. Náčrtek slouží jako podklad pro zpracování plánu a většinou se činí od ruky. Plánek přesně zobrazuje půdorys místa ohledání a objektů, přičemž je nutno jej zpracovat v určitém měřítku. V plánu je třeba vyznačit místa, kde byly nalezeny stopy spolu s jejich číselným označením, které je uvedeno v protokolu a zaznamenáno na fotodokumentaci.⁷⁸

4.1.5 Provedení zkoušky krve a podobné úkony za splnění podmínek uvedených v ust. § 114 TŘ

Dle ust. § 158 odst. 3 písm. e) TŘ je policejní orgán oprávněn vyžadovat za podmínek, které jsou uvedeny v ust. § 114 TŘ provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu a to včetně odběru potřebného biologického materiálu. Každý je povinen podrobit se prohlídce těla pokud je třeba zjistit, zda na jeho těle jsou stopy nebo následky trestného činu. V rámci ust. § 114 odst. 1 věty druhé je stanovena podmínka, že prohlídka smí být provedena jen lékařem anebo osobou stejného pohlaví.

---

⁷⁷ PORADA, Viktor. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-589-0. s. 465

⁷⁸ PORADA, Viktor. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-589-0. s. 466

K podobným úkonům řadíme zkoušku krve, která slouží např. ke zjištění hladiny alkoholu v krvi, nebo zda nedošlo k aplikaci návykové látky. Pokud nelze takový úkon provést a nejde-li o odběr krve, nebo o jiný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity, je policista oprávněn takový odpor překonat, přičemž tak smí učinit po předchozím souhlasu státního zástupce.⁷⁹

Využití tohoto institutu v rámci fáze prověřování je dle mého naprosto klíčové, neboť policejní orgán na základě zjištění z jeho realizace může uspíšit celý průběh vlastního trestního řízení. Pro příklad si můžeme uvést situaci, kdy poškozený podá trestní oznámení pro znásilnění, přičemž zná osobu pachatele. V rámci fáze prověřování tedy policejní orgán nařídí prohlídku těla oběti a odběr biologického materiálu pachatele v podobě DNA, na základě kterého se prokáže jeho účast na takovém trestném činu.

Klíčová role tohoto institutu ve fázi prověřování tkví v odst. 3 ust. § 114 TŘ, který stanoví, že je-li třeba zjistit totožnost osoby, která se zdržovala na místě činu, je povinna strpět úkony potřebné pro takové zjištění. Jedná se o situaci, kdy se na místě činu v rámci jeho ohledání našly určité stopy, které mohou vést k dopadení pachatele. Typickým příkladem je např. zanechání daktyloskopických stop na vražedné zbrani nebo zanechání jiné biologické stopy jako je např. krev.

4.1.6 Pořizování zvukových a obrazových záznamů a snímání daktyloskopických stop

Při aplikaci ustanovení § 158 odst. 3 písm. f) je třeba splnit podmínku nutnosti daného úkonu ke zjištění totožnosti osoby nebo ke zjištění a zachycení stop nebo následků činu. Policejní orgán je oprávněn v rámci provádění úkonu použít zvukový nebo obrazový záznam, jenž se nejčastěji užívá např. při podávání vysvětlení nebo při ohledání místa činů. Takovéto úkony je vhodné použít v situaci, kdy je třeba zachytit hodnověrně průběh určitého děje.⁸⁰

---

⁷⁹ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 114

⁸⁰ ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš. § 55a [Použití zvláštních prostředků při protokolaci]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III. 7. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 641

Předmětné ustanovení tak, dle mého názoru slouží k řádnému zaznamenávání úkonů v trestním řízení, jejichž důkazní hodnota realizací a užitím obrazového nebo zvukového záznamu vede k vyšší jistotě a správnosti jejího provedení.

4.1.7 Zadržení podezřelé osoby policejním orgánem

Policejní orgán je oprávněn dle ust. § 158 odst. 3 písm. g) TŘ při splnění podmínek uvedených v ust. § 76 TŘ zadržet podezřelou osobu. Jde o institut, jehož cílem je krátkodobě omezit osobu podezřelou na osobní svobodě do doby, než bude prověřeno podezření ze spáchání trestného činu prostředky, jež jsou uvedeny v ust. § 158 TŘ do doby rozhodnutí o odložení nebo odevzdání věci podle ust. § 159a TŘ nebo o zahájení trestního stíhání podle ust. § 160 odst. 1 TŘ. V případě, že byla osoba přistižena při trestném činu nebo zastižena na útěku policejní orgán provádí potřebné neodkladné úkony ve smyslu ust. § 158 odst. 3 TŘ, které směřují k zjištění totožnosti takové osoby. Policejní orgán zadrží podezřelého, i když doposud nebylo zahájeno jeho trestní stíhání podle ust. § 160 odst. 1 a 2 TŘ, přičemž k takovému zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Souhlasu státního zástupce není třeba v případě, kdy policejní orgán osobu podezřelou zadržel při činu na při útěku, přičemž musí být zjevné, že věc nesnesla odkladu a jeho souhlasu nešlo předem dosáhnout.⁸¹

V rámci prověřování dochází k zadržení podezřelého, dle mého názoru, bez předchozího souhlasu státního zástupce, neboť se jedná o situace, kdy je podezřelý zadržen právě při činu nebo při útěku z místa činu. Státní zástupce tak dodatečně přezkoumá důvod, proč věc nesnesla odkladu a zda nebylo možno takového souhlasu dosáhnout.

Zadržení nesmí trvat déle než 48 hodin a nejpozději do jejího uplynutí je nutno zahájit trestní stíhání podle ust. § 160 TŘ a vyslechnout zadrženou osobu, pokud by měl být podán návrh na vzetí do vazby. Policejní orgán je povinen osobu propustit podezřelou osobu ve chvíli kdy je podezření rozptýleno nebo jiné důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou. Vzhledem k tomu, že zadržení má trvat

---

⁸¹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 289

jen nezbytně nutnou dobu, která nesmí přesáhnout 48 hodin, lze dojít jazykovým výkladem k tomu, že dle okolností může zadržení trvat i kratší dobu. Lhůta 48 hodin se počítá od okamžiku zadržení, proto je nutné, aby byl jasně vyjádřen v protokole o provedení takového úkonu.⁸²

Dle dikce ust. § 55 odst. 1 TŘ musí policejní orgán o takovém úkonu sepsat protokol, který mimo obecných náležitostí musí obsahovat místo, čas a bližší okolnosti zadržení spolu s identifikačními údaji zadržené osoby stejně jako podstatné důvody k jejímu zadržení.

V případě, že nedojde k rozptýlení podezření nebo důvody z jiné příčiny neodpadnou, policejní orgán předá státnímu zástupci protokol o výsledku spolu s vyhotoveným usnesením o zahájení trestního stíhání. Po doručení těchto materiálů státní zástupce zkoumá, zda policejní orgán postupoval v souladu s trestním řádem. Státní zástupce kontroluje, zda protokol obsahuje náležitosti uvedené v ust. § 76 odst. 3 TŘ, zda osobu vyslechl a zda vůči ní účinně zahájil trestní stíhání dle ust. § 160 odst. 1 TŘ.⁸³

Zadržená podezřelá osoba má podobná práva jako obviněný, což vyplývá z ust. § 76 odst. 5 TŘ, který stanoví, že v případě výsledku zadržené osoby, proti které není trestní stíhání vedeno se má dbát přiměřeně práv uvedených v ust. § 33 odst. 1 TŘ, § 91 – 93 TŘ. Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce, přičemž nemůže žádat, aby jí byl ustanoven. Na žádost zadrženého má obhájce právo být přítomen jeho výsledku. V případě, že zvolený obhájce není dosažitelný, je policejní orgán, který zadržení provedl, oprávněn provést její výslech i bez jeho přítomnosti. Zadržená osoba má však v této situaci právo nevypovídat, jak je upraveno v ust. § 33 odst. 1 TŘ.⁸⁴

Použitelnost výpovědi zadržené osoby pořízené postupem podle ust. § 76 odst. 3 TŘ v řízení před soudem jako důkazu není v zákoně specifikována. Dle odborné literatury je taková výpověď nepoužitelná pro řízení před soudem, neboť

---

⁸² ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 977

⁸³ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 977

⁸⁴ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 979

tento úkon má pouze předběžnou povahu, a to bez ohledu na to, zda u výsledku byl přítomen obhájce či ne. Výpověď zadržené osoby slouží jako podklad pro obvinění a následné rozhodování o uvalení vazby na zadržanou osobu.

4.1.8 Rozhodnutí a opatření za stanovených podmínek

Podle ust. § 158 odst. 3 písm. h) TŘ je policejní orgán oprávněn činit rozhodnutí a opatření uvedená v ust. § 78 – 81 TŘ. Jedná se o instituty, jimiž dochází k zajištění nebo opatření věci důležité pro potřeby trestního stíhání. Věc důležitá pro trestní stíhání je zákonem definována v ust. § 77b odst. 1 TŘ. Zákon stanoví, že se jedná o věc, která může sloužit k důkazním účelům, o věc, která byla určena nebo užitá ke spáchání trestného činu, tj. nástroj trestné činnosti, o věc získanou trestným činem, tj. výnos z trestné činnosti nebo o náhradní hodnotu za věc, která představuje nástroj nebo výnos z trestné činnosti.⁸⁵

K zajištění věci pro důkazní účely se užije institutu vydání nebo předložení věci podle ust. § 78 TŘ anebo odnětí věci dle ust. § 79 TŘ. Předložit nebo vydat věc, tj. ediční povinnost, je povinen kdokoli kdo má věc důležitou pro trestní řízení u sebe a je povinen ji na vyzvání policejního orgánu předložit. V případě, že je nutno takovou věc pro potřeby trestního řízení zajistit, je osoba povinna věc nejen předložit, ale i vydat. Policejní orgán je povinen při vyzvání k ediční povinnosti osobu upozornit na to, že v případě nevyhovění takové výzvě může dojít k odnětí takové věci dle ust. § 79 TŘ. Stejně tak policejní orgán osobu upozorní na další následky nevyhovění takové výzvy jako je např. uložení pořádkové pokuty podle ust. § 66 TŘ. Povinnost vydat věc nebo ji předložit se vztahuje na každého s výjimkou osob uvedených v ust. § 10 TŘ a týká se jakékoliv věci, která je důležitá pro trestní řízení. Zpravidla se jedná o předměty, jako jsou listinné důkazy a o věci, o nichž by mohl být uložen trest propadnutí věci. Policejní orgán vydanou věc převezme do úschovy. Ediční výzva má povahu opatření policejního orgánu, a tak proti němu není přípustný opravný prostředek.⁸⁶

---

⁸⁵ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 347

⁸⁶ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 348

Institut odnětí věci je důraznější zajišťovací opatření, jež je upraveno v ust. § 79 TŘ a uplatní se v případech, kdy ediční povinnost není dobrovolně splněna. Policejní orgán je oprávněn odejmout věc po předchozím souhlasu státního zástupce, což neplatí v případě, kdy souhlasu nelze dosáhnout a věc nesnese odkladu. Zákon stanoví, že u odnětí věci musí být přítomna nezávislá osoba, který není na věci nijak zúčastněna. O průběhu vydání nebo odnětí věci policejní orgán pořídí protokol, v němž musí být jasně specifikována věc, jež byla vydána nebo odňata. Policejní orgán, který takový úkon provedl, musí osobě, která věc vydala nebo již byla odňata poskytnout písemné potvrzení o jejím převzetí nebo opis protokolu.⁸⁷

Policejní orgán je v rámci prověřování též oprávněn, pokud se objeví skutečnosti, které nasvědčují tomu, že určitá věc je nástrojem nebo výnosem z trestné činnosti rozhodnout o jejím zajištění postupem, jež je upraven v ust. § 79a TŘ. K provedení takového úkonu policejní orgán potřebuje předchozí souhlas státního zástupce. Jeho souhlas není třeba v naléhavých případech, které nesnesou odkladu, přičemž v takovém případě musí policejní orgán do 48 hodin mu své rozhodnutí předložit, který s ním následně vysloví souhlas nebo jej zruší. Proti takovému rozhodnutí je přípustná stížnost, jež nemá odkladný účinek. Rozhodnutí o zajištění musí obsahovat náležitě vymezenou věc, která podléhá zajištění spolu se zákazem, aby po oznámení tohoto rozhodnutí věc zatížil nebo převedl na třetí osobu. V případě, že je zajišťována hmotná věc, zakáže se, aby ji záměrně poškodil nebo zničil. V rozhodnutí se též stanoví, aby osoba, které byla věc zajištěna uvedla do patnácti dnů, zda a jaká práva třetích osob se k takové věci vážou. Podrobná úprava zajištění movité věci je upravena v ust. § 79c TŘ a ohledání nemovité věci a posouzení účelnosti jejího zajištění je rozvedeno v ust. § 79d TŘ.⁸⁸

V případě, že věc, která byla odňata nebo vydána není třeba k dalšímu řízení a pokud nepřichází v úvahu její propadnutí nebo zabránění, tak se vrátí tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. Pokud k takové věci uplatňuje právo jiná osoba, tak se taková věc vydá tomu, o jehož právu není pochyb. V případě

---

⁸⁷ JELÍNEK, J. a kolektiv: *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 349

⁸⁸ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 322

pochybností se věc uloží do úschovy a osoby, které si na věc činí nárok, jsou upozorněny, aby jej uplatnily v občanskoprávních řízeních. Nastane-li situace, kdy osoba, která má na věc právo věc nepřevzme i přes opakovanou výzvu, pak se věc prodá a částka bude uložena do úschovy. Rozhodnutí o navrácení věci ve fázi prověřování provádí policejní orgán, přičemž lze proti takovému rozhodnutí podat stížnost, jež má odkladný účinek.⁸⁹

Ediční povinnost spolu s odnětím věci je ve fázi prověřování v praxi často užívaným institutem, neboť policejní orgán si realizací takového úkonu může dotvořit celkový obraz prověřovaných skutečností, které ve výsledku mohou značně urychlit postup v rámci trestního řízení.

4.1.9 Neopakovatelné a neodkladné úkony podle hlavy IV. trestního řádu

Policejní orgány jsou oprávněny dle ust. § 158 odst. 3 písm. i) provádět neodkladné a neopakovatelné úkony způsobem uvedeným v hlavě čtvrté trestního řádu pouze pokud jejich provedení nepatří do výlučné pravomoci jiného orgánu činného v trestním řízení. Jedná se tedy neodkladné a neopakovatelné o úkony, které spočívají v zajištění osob a věcí.⁹⁰

Ustanovení § 160 odst. 4 TŘ nám dává legální definici neodkladných a neopakovatelných úkonů. Neodkladným úkonem se rozumí procesní úkon, který vzhledem k nebezpečí v podobě ztráty nebo zničení důkazu nesnese odkladu, než bude zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelný úkon je takový, jež není možno znovu provést před soudem. O provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů je třeba v protokolu zaznamenat, z jakých důvodů byl úkon jako neodkladný nebo neopakovatelný vyhodnocen.⁹¹

---

⁸⁹ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 325

⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1954

⁹¹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 505

Úprava neodkladných a neopakovatelných úkonů stanovená v ust. § 160 ods. 4 nepovává taxativní ani demonstrativní výčet, a proto je třeba při jejich posuzování přihlížet k individuálním okolnostem daného případu. Zatímco se tedy neodkladný úkon vztahuje k okamžiku zahájení trestního stíhání, tak neopakovatelný úkon se vztahuje až k řízení před soudem. Za neodkladné úkony lze považovat za splnění zákonných podmínek například výslech svědka, který umírá, nebo jehož život je vážně ohrožen. Může jím být i výslech osoby, jež trpí závažným zdravotním onemocněním nebo jedná-li se o cizince. O neodkladný úkon se může jednat i v případě příbrání znalce, a to zejména k prohlídce a pitvě mrtvoly. Neodkladným úkonem může být ohledání místa činu, prohlídka těla a odběr krve nebo obdobný úkon, stejně jako zdržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu nebo odposlech a záznam telekomunikačního zařízení.⁹²

Požadavek trestního řádu na uvedení důvodů v protokolu o provedení neodkladných nebo neopakovatelných úkonů je klíčový neboť v případě, že podmínky pro jejich realizaci nebyly splněny, mají za následek absolutní neúčinnost takového důkazu v následujících stádiích trestního řízení. V rámci prověřování sleduje splnění zákonných kritérií pro provedení těchto úkonů státní zástupce při výkonu dozoru dle ust. § 174 odst. 1 TŘ.

Jednotlivé úkony však mohou mít povahu jak neodkladného, tak současně i neopakovatelného úkonu. Jedná se např. o situaci, kdy je třeba vyslechnout umírajícího svědka. Takový výslech totiž nebude možné provést ani po zahájení trestního stíhání natož pak v řízení před soudem. V případě výpovědi osoby, která má povahu neodkladného nebo neopakovatelného postupuje policejní orgán podle ust. § 158 odst. 9 TŘ a osobu vyslechne jako svědka, přičemž musí dodržet splnění podmínek, jež jsou stanoveny v ust. § 158a TŘ. Toto ustanovení stanoví, že pokud je při prověřování skutečností, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin třeba provést neodkladný nebo neopakovatelný úkon, který spočívá ve výslechu svědka nebo rekognici, tak se provede za účasti soudce, a to výhradně na návrh státního zástupce. Státní zástupce tak činí v rámci dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení. Trestní řád nestanoví, jakou formou má být takový návrh učiněn, proto lze dovodit, že takový návrh lze

---

⁹² JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 512

učinit, jak telefonicky, písemně nebo ústně. Pokud se jedná o ústní nebo telefonický návrh je třeba jej poznamenat do protokolu o provedení neodkladného nebo neopakovatelného úkonu. Soudce o takovém návrhu nerozhoduje, a to protože mu nepřísluší přezkoumat závěr státního zástupce o neodkladnosti nebo neopakovatelnosti takového úkonu. Soudce a jeho přítomnost u takových úkonů je obligatorní z důvodu, že má dohlížet na jeho zákonný průběh. Soudce tedy svou přítomností garantuje zákonnost provedení takového úkonu, a proto do něj smí zasahovat. Jeho zásahy ale nesmí nahrazovat činnost státního zástupce nebo policejního orgánu, kteří tento úkon provádějí. Zásahy by tak měly být pouze formálně procesního charakteru. Vzhledem ke znění ust. § 158a není vyžadována přítomnost obhájce, a tak jeho nepřítomnost nemá za následek nepoužitelnost takového úkonu jako důkazu v řízení před soudem.⁹³

Neopakovatelné a neodkladné úkony provedené před zahájením trestního stíhání není dle ust. § 164 odst. 2 TŘ třeba po zahájení trestního stíhání opakovat, pokud byly provedeny způsobem odpovídajícím ustanovením trestního řádu. Takové úkony jsou použitelné jako důkazy v následujících fázích trestního řízení.⁹⁴

4.1.9.1 *Rekognice ve smyslu ust. § 158a TŘ*

Rekognice je procesním úkonem, který se provádí obvykle jako součást výslechu podezřelého, obviněného nebo svědka a jehož smyslem je, aby osoba poznávající znovu poznala konkrétní osobu nebo věc, jejíž ztotožnění je účelné v rámci dalšího postupu trestního řízení. Poznávající osoba tak činí na základě skutečností, jež vnímala bezprostředně vlastními smysly. Poznávající osoby mohou být donucovány k tomu, aby se takového úkonu zúčastnily a to užitím institutů jako je uložení pořádkové pokuty, předvedení nebo předvolání.

---

⁹³ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 506

⁹⁴ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 506

Při provádění rekognice je třeba dodržet podmínky, jež jsou stanoveny v ust. § 104b TŘ. V případě nedodržení stanovených podmínek může dojít podle povahy závažnosti jejich porušení k tomu, že její výsledky nebude možné použít jako důkaz v hlavním líčení.⁹⁵

Rekognici lze jako neodkladný nebo neopakovatelný úkon provést za splnění podmínek uvedených v ust. § 160 odst. 4 TŘ i před zahájením trestního stíhání. V rámci realizace takového úkonu je třeba postupovat dle ust. § 158a TŘ a to za účasti soudce na návrh státního zástupce.

Podstatou rekognice je, aby osoba poznávající ztotožnila znovu určitou osobu nebo věc, kterou vnímala již dříve a ta za účelem získání informací důležitých pro trestní řízení. Cílem tohoto úkonu je správně určit totožnost poznávané věci nebo osoby, jež má souvislost s projednávanou trestnou činností.⁹⁶

Vlastní průběh rekognice má dvě fáze, přičemž první spočívá ve výsledku poznávající osoby, o skutečnostech podle kterých je schopna poznávanou osobu nebo věc identifikovat. Poznávající osoba se vyslechne ohledně skutečností, jako jsou např. okolnosti, za kterých byla věc nebo osoba vnímána, poznávací znaky apod. Zjišťují se též časové a místní okolnosti, za kterých poznávající osoba přišla do styku s poznávanou věcí nebo osobou. V druhé fázi dochází již k realizaci úkonu, které spočívá v předvedení poznávaných osob nebo věcí osobě poznávající. Rekognici je možné provádět na základě vzezření poznávané osoby anebo podle hlasu.⁹⁷

O rekognici se sepisuje protokol v souladu s ust. § 55 TŘ, přičemž mimo obecných náležitostí je třeba uvést zvláštní obsahové náležitosti jmenované v odst. 3 uvedeného ustanovení. Protokol o provedení takového úkonu tak musí obsahovat podrobné popsání okolností, při kterých byla rekognice provedena, a

---

⁹⁵ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 121

⁹⁶ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 122

⁹⁷ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 122

pořadí, ve kterém byly osoby nebo věci předvedeny. Ve fázi před zahájením trestního stíhání se o rekognici zpravidla pořizuje obrazový i zvukový záznam.⁹⁸

Pokud se provede rekognice jako neopakovatelný nebo neodkladný úkon podle ust. § 158a TŘ lze protokol o jejím provedení jako důkaz přechít v hlavním líčení, a to za podmínek stanovených v ust. § 207 odst. 2 TŘ u obviněného a v případě svědka za splnění podmínek uvedených v ust. § 213 odst. 1 TŘ.⁹⁹

4.1.10 Operativně pátrací prostředky

Operativně pátrací prostředky jsou důležitou formou úkonů, jichž lze využít v jakémkoliv procesním stádiu trestního řízení. Jejich úpravě v trestním řádu je věnována část hlavy deváté konkrétně ust. § 158b – 158f. Účelem operativně pátracích prostředků je soustavné zjišťování, shromažďování a prověřování operativních informací, sloužících k ochraně zájmů stanovených zákonem. Jedná se tak o souhrn opatření policejních orgánů, jež jsou prováděny v souladu s právními předpisy, a to za účelem, odhalení a objasnění trestné činnosti. Vzhledem k tomu, že jsou zařazeny do hlavy deváté lze jejich užití spojovat již s fází prověřování.¹⁰⁰

V ust. § 158b TŘ zákon stanoví kumulativní podmínky, jež je třeba splnit pro použití operativně pátracích prostředků. První podmínkou je že se musí jednat o úmyslný trestný čin. Druhou podmínkou je, že jejich použití sleduje výhradně získání skutečností, jež jsou důležité pro trestní řízení. Další podmínkou je dodržení zásady subsidiarity, jež spočívá v tom, že operativně pátracích prostředků lze užít jen v případě, pokud nelze sledovaného účelu využít jinak nebo jejich užití k dosažení účelu by bylo podstatně ztíženo. Proto je nutno nejprve hledat jiné způsoby, které nezasahují do základních lidských práv a svobod.

---

⁹⁸ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 124

⁹⁹ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 124

¹⁰⁰ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 507

Poslední podmínkou je aplikace zásady přiměřenosti při jejich použití. Operativně pátrací prostředky mohou v důsledku zachování zásady přiměřenosti omezovat práva a svobodu osob, jen v nezbytně nutné míře, přičemž nezbytnou míru je třeba promítnout i do délky trvání a intenzity jejich zásahu.¹⁰¹

K použití operativně pátracích prostředků je oprávněn policejní orgán, který k tomu byl pověřen podle ust. § 158b TŘ. Pokud jde o útvar Policie ČR, tak pověření udílí policejní prezident. Jde-li o Generální inspekci bezpečnostních sborů, pak pověření udílí její ředitel.

Trestní řád v rámci ust. 158b odst. 1 písm. a) – c) podává taxativní výčet operativně pátracích prostředků, který není možné žádným způsobem rozšířit. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení lze záznamy, které byly získány užitím operativně pátracích prostředků použít jako důkaz v hlavním líčení.

4.1.10.1 ***Předstíraný převod podle ust. § 158c TŘ***

Použití tohoto operativně pátracího prostředku je vázána na písemné povolení státního zástupce. V rámci předstíraného převodu dochází k předstírání koupě, prodeje nebo jiného způsobu předmětu plnění. Policejní orgán je oprávněn uskutečnit předstíraný převod i bez povolení státního zástupce v případě, že věc nesnese odkladu, přičemž je povinen o takové povolení bezodkladně požádat. V případě že do 48 hodin povolení neobdrží je povinen provádění takového úkonu ukončit. Informace, které se v souvislosti s předstíraným převodem dozvěděl, nemůže žádným způsobem v trestním řízení použít.

4.1.10.2 ***Sledování osob a věcí podle ust. § 158d TŘ***

Podstatou tohoto operativně pátracího prostředku je získání poznatků o osobách a věcech, jež je prováděno utajeným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Těmi se myslí fototechnické, radiotechnické, optické nebo mechanické prostředky a zařízení, které slouží k pozorování a zaznamenávání zvukových nebo obrazových záznamů. V rámci užití těchto postupů dochází často

---

¹⁰¹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 508

k zásahu do osobnostních práv, stejně jako do listovního nebo telekomunikačního tajemství. Vzhledem k těmto zásahům je třeba písemného povolení státního zástupce. V případě, že se má zasahovat do nedotknutelnosti obydlí, nebo listovního tajemství je třeba předchozího povolení soudce. O povolení soudce se žádá písemnou formou spolu s uvedením konkrétní zamýšlené činnosti. Takové povolení musí obsahovat stanovení délky doby, na kterou je umožněno sledování, přičemž tato délka nesmí přesáhnout 6 měsíců. Prodloužení této lhůty je možné, a to vždy nejvýše o dalších 6 měsíců.¹⁰²

Bez souhlasu státního zástupce lze provádět sledování jen v případě, že věc nesnese odkladu, přičemž je povinen o něj dodatečně požádat. V případě, že policejní orgán do 48 hodin povolení neobdrží je povinen sledování ukončit, záznamy pořízené v něm zničit a informace získané nijak použít. V případě, že byla zachycena komunikace obviněného s obhájcem, musí policejní orgán záznam zničit, a informace získané nijak nepoužít.

Záznam, který byl pořízen sledováním lze použít jako důkaz pouze za předpokladu, že je k němu připojen protokol, který je vyhotovený v souladu s ust. § 55 - 55a TŘ.

4.1.10.3 ***Použití agenta podle ust. § 158e TŘ***

Užití tohoto operativně pátracího prostředku je možné jen v taxativně vymezených trestných činech, jejichž úplný výčet nalezneme v ust. § 158e odst. 1 TŘ. K použití agenta jsou oprávněny jen útvary Policie ČR a Generální inspekce bezpečnostních sborů, přičemž osobou agenta může být jen příslušník Policie ČR nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů. Agent je povinen plnit úkoly, které mu stanoví řídicí policejní orgán.

---

¹⁰² ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 510

Realizaci tohoto institutu lze provést jen na návrh státního zástupce vrchního státního zastupitelství, který povoluje soudce vrchního soudu. Povolení musí obsahovat dobu a účel použití agenta spolu s údaji, které umožňují jeho identifikaci. Agent nepotřebuje ke sledování osob a věcí v rozsahu, který je uveden v ust. §158d odst. 2 nebo k provádění předstíraného převodu další povolení dle ust. § 185e odst. 5 TŘ.¹⁰³

Agent je při své činnosti povinen volit ke splnění služebního úkonu způsobilé prostředky. Těmi však nesmí být způsobována v souvislosti s výkonem nad míru nezbytně nutná újma.¹⁰⁴

4.2 Důkazní hodnota informací získaných v rámci prověřování

V rámci činnosti policejních orgánů, které provádějí úkony ve fázi prověřování a jejichž výsledkem jsou získané informace důležité pro trestní řízení lze říci, že informace takto získané mají značný důkazní potenciál. V této fázi trestního řízení, tak policejní orgány získané informace ukládají do trestního spisu, jež obsahuje veškeré skutečnosti o vyšetřovaném trestném činu. Vlastní hodnota takto získaných důkazů a informací v této fázi slouží nejen k rozhodnutí státního zástupce o tom, jak skončí fáze prověřování, ale především tkví v tom, že důkazní materiál, který je součástí trestního spisu lze provést v řízení před soudem, v rámci kterého se soud na základě bezprostřednosti a zásadě volného hodnocení důkazů rozhodne o vině či nevině obžalovaného a jeho potrestání.

4.2.1 Význam a účel dokazování

Předmětem trestního řízení je určitý skutek, přičemž jeho cílem je zjistit, zda se takový skutek stal, zda se jedná o trestný čin a kdo je jeho pachatelem. Potřebné je též zjistit, které okolnosti vedly k jeho spáchání a umožnily jeho provedení. Orgány činné v trestním řízení skutek poznávají tak že si ho rekonstruují, přičemž tak činí zvláštním způsobem, který je upraven v trestním řádu a nazývá se dokazování. Na výsledek trestního řízení má dokazování velký

---

¹⁰³ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 511

¹⁰⁴ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 511

vliv, neboť se projevuje ve výsledku hlavního líčení, spravedlnosti rozhodnutí a jeho přesvědčivosti. Při dokazování je nutné dbát nejen vnitrostátní právní úpravy ale i judikaturou s ní související spolu s dodržováním mezinárodních standardů, jež jsou představovány zejména Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod, jež je publikována pod č. 209/1992 Sb.¹⁰⁵

Dokazování se trestní řád věnuje ve své hlavě páté počínaje ust. § 89.

Dokazování tedy orgánům činným v trestním řízení slouží v trestním řízení k zajištění a zjištění skutkových podkladů, jež slouží k rozhodnutí. V rámci dokazování je třeba dbát jejich základních zásad, které se ho dotýkají. Jedná se o dodržení zásady presumpce nevinu, zásady materiální pravdy, zásady oficiality, zásady vyhledávací, zásady bezprostřednosti a ústnosti a zásady volného hodnocení důkazů.¹⁰⁶

V rámci dokazování se dodržení zásady presumpce nevinu projevuje tak, že v trestním řízení je nutno obviněnému vinu dokázat, přičemž trestní řád nestanoví povinnost obviněného jeho nevinu dokázat. Jedná se tak o čistě procesní právo obviněného, jehož může, ale i nemusí využít. V případě, že obviněný nepředložil důkazy, nebo odmítl vypovídat, nebo záměrně uvedl nepravdu, nelze vyvozovat závěry o jeho vině. Jeho vina musí být dokázána nad vší pochybností. Dochází zde i k aplikaci zásady *in dubio pro reo*, která stanoví, že v případě pochybností soud rozhoduje ve prospěch obviněného.¹⁰⁷

---

¹⁰⁵ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 364

¹⁰⁶ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 345

¹⁰⁷ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 372

Zásada zjištění materiální pravdy se v rámci dokazování projevuje v tom, že je třeba pro rozhodnutí o předmětu řízení zjistit pravdivě všechny skutečnosti, jež jsou pro takové rozhodnutí klíčové. S touto zásadou úzce souvisí i zásada vyhledávací, která stanoví, že orgány činné v trestním řízení jsou povinny zjišťovat všechny právně relevantní skutečnosti a vyhledat důkazy i bez návrhu procesních stran. Jedná se tak o projev zásady oficiality.¹⁰⁸

Při dokazování hraje nezastupitelnou roli uplatnění zásady ústnosti a bezprostřednosti. Přičemž projevem zásady bezprostřednosti se realizuje zejména v řízení před soudem při hlavním líčení, v rámci něhož soud smí přihlídnout jen k těm důkazům, které byly při takovém jednání provedeny, jak je stanoveno v ust. § 12 odst. 2 TŘ. Soud tak má rozhodovat na základě důkazů, které před ním byly bezprostředně provedeny. Zásada ústnosti stanovuje povinnost, že soudní jednání je ústní, přičemž je povinen rozhodnout na základě ústně provedených důkazů a ústních vyjádření stran.¹⁰⁹

K nejširšímu uplatnění zásady volného hodnocení důkazu dochází při hodnocení důkazů, které završuje celý proces dokazování. Tato zásada znamená, že soud nemá stanoveno, jaké množství důkazů je nutné k prokázání potřebných skutečností. Tato zásada tak zabezpečuje rozhodovací činnost soudu a to tak, že není vázán žádným předpisem při hodnocení jednotlivých důkazů. Nikde není stanoveno, jakou má určitý důkaz váhu a kolik je jich třeba k prokázání viny. Hodnocení důkazů je myšlenková činnost soudu, kterou je důkazům provedeným před soudem přisuzována hodnota jejich závažnosti pro jeho rozhodnutí.¹¹⁰

4.2.2 Obecně o důkazech a jejich dělení

Důkazem se rozumí přímý poznatek, který je získaný z provedeného důkazního prostředku o předmětu důkazu při dokazování. Mezi důkazy tak můžeme řadit zejména výpovědi osob, informace získané z listinných a obrazových záznamů, informace získané ohledáním nebo závěry, které vyplývají

---

¹⁰⁸ JELÍNEK, J. a kolektiv: *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 369

¹⁰⁹ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 31

¹¹⁰ JELÍNEK, J. a kolektiv: *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 372

ze znaleckých posudků a odborných vyjádření. Trestní řád stanoví ve svém ust. § 89 odst. 2 TŘ, že za důkaz může sloužit vše, co přispěje k objasnění věci.¹¹¹

Důkazním prostředkem se rozumí způsob, kterým orgán činný v trestním řízení důkazy čerpá jako je právě např. výslech svědka z jeho paměti. Důkazem je tedy pak informace, která plyne z realizace takového postupu.

Trestní řád stanoví i zákaz užití některých důkazních prostředků jako je např. zákaz výslechu svědka, jež by měl být vyslechnut o okolnostech, které se týkají utajovaných informací dle ust. § 99 TŘ. V ust. § 89 odst. 3 TŘ je stanoveno v jakých případech jsou důkazy v trestním řízení nepřipustné. Jedná se o případy, kdy byl důkaz získán nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení.

Důkazy lze členit podle různých hledisek a to zejména podle jejich vztahu k předmětu řízení na usvědčující a ospravedlňující, podle jejich pramene na původní a odvozený, podle vztahů důkazu k dokazované skutečnosti na přímé a nepřímé.

Důkazy usvědčující prokazují okolnosti, jež potvrzují obvinění tedy spáchání skutku obviněným, zatímco ospravedlňující důkazy potvrzují okolnosti, jež obvinění vyvrací a svědčí tedy v jeho prospěch. Toto členění má klíčový význam pro vymezení rozsahu dokazování, neboť pro všechny orgány činné v trestním řízení platí povinnost bez návrhů stran objasňovat důkazy svědčící jak ve prospěch či neprospěch obviněného. Státní zástupce je tak povinen v řízení před soudem nejen předložit důkazy podporující obžalobu podle ust. § 180 odst. 3 TŘ ale stejně tak je povinen provést důkazy ospravedlňující.¹¹²

Původním důkazem se rozumí důkaz, jež vychází z přímého zdroje a je jím např. výpověď svědka o skutečnostech, které vnímal vlastními smysly. Odvozeným je takový důkaz, který pochází ze zprostředkovaného pramene. Jedná se např. o výpovědi svědka o skutečnostech, kterých sám nebyl přítomen, ale zná

---

¹¹¹ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 52

¹¹² CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 52

je z doslechu. Původní důkaz je tedy takový poznatek orgánu činného v trestním řízení, jež čerpal z přímého, tj. bezprostředního pramene dokazované skutečnosti. Důkazem odvozeným je pak takový poznatek o dokazované skutečnosti, který je čerpán zprostředkovaně. V rámci zásady bezprostřednosti je tak na orgány činné v trestním řízení kladen požadavek, aby při dokazování použily především důkazy původní, protože zprostředkovaný důkaz s sebou nese riziko nepřesnosti podané informace apod. Důležitou rolí ovšem hraje i důkaz odvozený, neboť jich lze použít právě ke zjištění důkazu původního.¹¹³

Důkaz přímý je takový, jímž se vina nebo nevína obviněného dokazuje přímo. Jedná se o důkaz, jež umožní učinit o dokazované skutečnosti přímý poznatek. Takový důkaz přímo potvrzuje nebo vyvrací dokazovanou skutečnost. Nepřímý důkaz dokazuje skutečnost vedlejší, ze které lze usuzovat skutečnost hlavní. Nepřímý důkaz tak potvrzuje nebo vyvrací existenci dokazované skutečnosti za pomoci skutečnosti jiné, jež má nepřímou souvislost se skutečností hlavní.¹¹⁴

4.2.3 Předmět a rozsah dokazování

Předmětem dokazování se rozumí okolnosti, jež jsou důležité svým významem pro trestní řízení. V ust. § 89 odst. 1 je vymezen demonstrativní výčet okolností důležitých pro trestní řízení. Jedná se o okolnosti důležité pro rozhodnutí ve věci samé, jež naplňují hledisko hmotného práva, okolnosti důležité pro postup v trestním řízení, jež obsahuje hlediska práva procesního a okolnosti důležité pro použití odklonů. Na tyto okolnosti je třeba nahlížet v závislosti na konkrétním případě a jeho skutečných okolnostech a stejně tak ve vztahu ke konkrétnímu stadiu trestního řízení.¹¹⁵

---

¹¹³ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 53

¹¹⁴ CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0. s. 54

¹¹⁵ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 350

Okolnostmi důležitými pro rozhodnutí ve věci samé jsou okolnosti, jež tvoří znaky trestného činu, tj. způsob jednání, následek, příčinná souvislost mezi nimi, forma zavinění a splnění podmínek u osoby pachatele. Dalšími okolnostmi jsou okolnosti, které nasvědčují tomu, že obviněný je pachatel trestného činu stejně jako okolnosti, jež to vyvracejí. V rámci každého případu je třeba zkoumat i okolnosti, jež podmiňují důvody vylučující protiprávnost jako je např. nutná obrana, krajní nouze atd. V další řadě je třeba zkoumat i okolnosti, jež jsou rozhodné pro výměru trestu stejně jako okolnosti, jež jsou důležité z hlediska rozhodnutí o náhradě škody nebo okolnosti, jež vedly k trestné činnosti, umožnily její spáchání. O těchto skutečnostech rozhoduje zpravidla soud, ovšem existují výjimky v podobě rozhodnutí státního zástupce o zastavení trestního stíhání nebo postoupení věci.¹¹⁶

Dokazovány tak musí být veškeré okolnosti, jež jsou významné pro rozhodnutí. Musí tak být vyhledány, zjištěny a vyšetřeny všechny důkazy, které jsou potřebné k vydání rozhodnutí. Není však třeba dokazovat právní předpisy, jež jsou uveřejněné ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, což je propojeno se zásadou *iura novit curia*. Stejně tak není třeba dokazovat poznatky a skutečnosti o jejich pravdivosti není pochyb. V případě, že takové pochybnosti vyvstanou je třeba, aby o nich byl důkaz proveden. Dále není třeba dokazovat skutečnosti, o kterých již bylo rozhodnuto způsobem pro trestní řízení závazné. Jedná se např. o rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení v rámci posuzování tzv. předběžných otázek.¹¹⁷

4.2.4 Porušení předpisů o dokazování a jejich procesní důsledky v trestním řízení

V rámci předchozích kapitol jsem již nastínil problematiku neúčinnosti důkazů. Jedná se o situaci, kdy orgány činné v trestním řízení poruší předpisy upravující dokazování v trestním řízení. Takové porušení má procesní důsledky zejména v použitelnosti důkazů a dalším postupu v trestním řízení. Porušení předpisů nemá vždy stejný následek, jelikož záleží na tom, jakým způsobem byl

---

¹¹⁶ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 351

¹¹⁷ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 356

daný předpis porušen. Může se jednat pouze o formální vady, nebo o vady a nedostatky, které činí důkaz v trestním řízení nepoužitelným. Porušením předmětných předpisů tak může mít za následek absolutní a relativní neúčinnost takto získaného důkazu.¹¹⁸

Důkaz absolutně neúčinný je takový, jehož vadu nelze odstranit. Na takové důkazy se hledí jako by nebyly a nelze k nim přihlížet. K absolutní neúčinnosti důkazu se přihlíží z úřední povinnosti. Vada, která má za následek absolutní neúčinnost důkazu musí být podstatná nebo závažná, přičemž za takovou se považuje, pokud má vliv na správnost rozhodnutí. Zákon výslovně podstatnou ani závažnou vadu neupravuje, a tak je třeba ji dovodit výkladem předmětných ustanovení. O podstatné vadě hovoří trestní řád v ust. § 258 odst. 1, který říká, že podstatná vada je důvodem pro zrušení napadeného rozsudku v odvolacím řízení a zpravidla vede k navrácení věci k novému projednání. Závažná vada je uvedena v ust. § 188 odst. 1 písm. e) TŘ ve vztahu k vrácení věci státnímu zástupci v rámci předběžného projednání obžaloby. Jedná se o takovou vadu přípravného řízení spočívající v zákonném postupu orgánů činných v trestním řízení. Podstatnou vadou, která vede k absolutní neúčinnosti důkazu je např. získání výpovědi obviněného předstíráním klamavých a nepravdivých okolností dle ust. § 92 odst. 3 TŘ.¹¹⁹

Příkladem relativně neúčinného důkazu je např. situace, kdy svědek nesmí být vyslýchán, pokud by svou výpovědí porušil státem uloženou povinnost mlčenlivosti podle ust. § 99 odst. 2 TŘ. V takové situaci se orgán činný v trestním řízení dopustí podstatné vady v rámci výkonu daného úkonu. Ovšem takovou vadu lze zhojit, neboť tato osoba může být dodatečně příslušným oprávněným orgánem zproštěna mlčenlivosti. Následkem zproštění mlčenlivosti se původně vadný důkaz stane bezvadným a lze jej užít v dalším řízení.¹²⁰

---

¹¹⁸ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 375

¹¹⁹ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 376

¹²⁰ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 377

Lze uzavřít, že zákonnost dokazování, tj. porušení předpisů o dokazování v trestním řízení lze posoudit z určitých hledisek. A to sice, zda byl důkaz opatřen z pramene, který stanoví zákon, zda byl důkaz proveden a opatřen oprávněným subjektem, zda byl důkaz proveden a opatřen způsobem, stanoveným zákonem apod. Orgány činné v trestním řízení by tak měly dbát dodržování předmětných ustanovení trestního řádu, neboť v případě pochybení v závislosti na neustále vyvíjejících se práv obviněného jejich pochybení může vést ve výsledku ke zproštění jeho viny.

4.2.5 Dokazování ve fázi prověřování a hodnota informací v něm získaných

V rámci předchozí kapitoly byly rozvedeny jednotlivé úkony, jež směřují k naplnění účelu fáze prověřování v trestním řízení. Vzhledem k tomu, že stádium prověřování je nejranější fází trestního řízení je třeba podtrhnout jeho důležitost v jeho celém průběhu. Jeho klíčová role spočívá v tom, že správné provedení úkonů v této fázi má markantní význam ve fázi hlavního líčení. A to, ať už hodnotou získaných důkazů, nebo správností, tj. zákonností provedení jednotlivých úkonů.

V rámci celého trestního řízení je třeba dodržovat zásadu zákonnosti, jež je dle mého názoru nejdůležitější zásada v celém trestním řízení. V rámci přednášek i seminářů trestního práva nám jakožto studentům byla nejednou podávána otázka, která ze zásad uvedených v ust. § 2 TR je klíčová a bez které se trestní řízení nemůže obejít. V rámci diskuse jsme vždy došli k závěru, že klíčové zásady jsou všechny, s čímž se ne zcela ztotožňuji. Můj pohled na věc je takový, že skupina zásad uvedená v předmětném ustanovení tvoří celek, jež v souhrnu určuje „základní pravidla“ trestního řízení jako takového. Ovšem je třeba si uvědomit, že se jedná o množinu pravidel, jež jsou zastřešovány právě zásadou zákonnosti, bez které by trestní řízení vůbec probíhat nemohlo.

V rámci provádění jednotlivých úkonů, které policejní orgán činí, získává informace, jež jsou klíčové svým významem nejen pro prověření skutečností, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, ale jež jsou významné i pro fázi dokazování především v hlavním líčení.

Trestní řád výslovně neuvádí použitelnost úkonů provedených ve fázi prověřování v řízení před soudem. Lze však logicky dovodit, že v řízení před soudem mají klíčovou roli, neboť účelem dokazování je prokázat všechny podstatné okolnosti pro trestní řízení bez pochybností. Klíčovou roli však hraje výpověď osoby, která má povahu neodkladného, nebo neopakovatelného úkonu podle ust. § 160 odst. 4 TŘ, kterou policejní orgán vyslechne jako svědka za účasti soudce. Takovýto je podstatný nejen pro prověření skutečností, zda se skutek stal, ale ve fázi dokazování v hlavním líčení lze protokol dle ust. § 211 odst. 2 písm. b) o takové výpovědi číst a na jeho základě spolu se zhodnocením dalších důkazů učiní soud svá rozhodnutí.

Klíčovou hodnotu má však i protokol o ohledání místa činu, který obsahuje klíčové informace týkající se dané trestní věci. Nejen, že ohledáním místa činu si policejní orgán vytvoří celkový obraz o skutku, který se stal, ale v rámci jeho ohledání zajistí i stopy, jež mohou vést jak k identifikaci pachatele, mnohdy však i k jeho následnému odsouzení. U násilných trestných činů se na místě činů dají nalézt nejen biologické stopy, ale i předměty, jež sloužily k jeho spáchání.

V řízení před soudem lze v rámci dokazování užít nejen odborná vyjádření a znalecké posudky nýbrž i spisy a písemné materiály, jež jsou součástí trestního spisu. Klíčový význam tak má nejen protokol o ohledání místa činu, ale i protokol o ohledání osob a věcí a stejně tak výsledek zkoušky a rozboru krve spolu s biologickým materiálem. Vysokou důkazní hodnotu mají též zvukové a obrazové záznamy osob ve smyslu ust. § 158 ods. 3 písm. f), výsledky daktyloskopického zkoumání spolu se záznamy o výsledku zevního měření a prohlídky těla. U provedení těchto důkazů má klíčovou roli jejich věrohodnost a prokazatelný způsob jejich provedení.

Samostatné postavení mají zvukové, obrazové a jiné záznamy, které byly získány v rámci prověřování získané při použití operativně pátracích prostředků, neboť zákon ve svém ust. § 158b odst. 3 přímo stanoví, že takto získané záznamy lze použít jako důkaz.

Na závěr této kapitoly je třeba zmínit a vyzdvihnout důležitost postupů policejních orgánů, které musí činit. V souladu se zásadou zákonnosti s ohledem na zachování a dodržení předpisů týkajících se dokazování, neboť jejich porušení by mohlo mít za následek jejich absolutní neúčinnost. Jako příklad lze uvést užití informací získaných užitím operativně pátracích prostředků bez povolení státního zástupce. Dalším příkladem může být nedodržení postupu výpovědi osoby jako neodkladného nebo neopakovatelného úkonu podle ust. § 158a TŘ.

Fáze prověřování tak nespočívá jen v prověření skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, ale její markantní význam tkví také v tom, že důslednost a zachování zákonných postupů spoluurčuje osud celé trestní věci.

5 Ukončení stádia prověřování v trestním řízení

Předmětem této kapitoly bude skončení fáze prověřování v trestním řízení. Nejdříve je ale třeba připomenout, že postup před zahájením trestního stíhání spočívá v prověření a objasnění skutečnosti, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin. Trestní řád však stanoví lhůty, v rámci kterých je policejní orgán povinen věc ukončit a vyřídit ji jedním ze způsobů, jež jsou uvedeny v ust. § 159a – 160 TŘ.

V následující části této práce se blíže zaměřím na konkrétní formy skončení fáze prověřování v trestním řízení a problematiku související s pracemi na novém trestním řádu.

5.1 Lhůty ke skončení prověřování

Trestní řád v rámci ust. § 159 odst. 1 stanoví lhůty, v rámci kterých je policejní orgán povinen skončit prověřování. Lhůty jsou stanoveny v závislosti na tom, o jak závažném trestném činu policejní orgán konal prověřování. Lhůty jsou odstupňované v délce dvou, tří a šesti měsíců. Policejní orgán je povinen prověřování skončit do dvou měsíců, pokud se jedná o věc, která spadá do příslušnosti samosoudce podle ust. § 314a odst. 1 TŘ, tj. řízení o trestných činech, na něž zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let.

Zároveň se musí jednat o věc, v níž se nekoná zkrácené přípravné řízení podle ust. § 179a odst. 1 TŘ.

Skončit prověřování do tří měsíců je policejní orgán povinen v případě, že se jedná o věc, která patří do příslušnosti okresního soudu podle ust. § 16 TŘ.

Do šesti měsíců je policejní orgán povinen skončit prověřování, pokud se jedná o věc, která patří v prvním stupni do příslušnosti krajského soudu podle ust. § 17 odst. 1, 2 TŘ, tj. o trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, a o dalších trestných činech, jenž jsou vymezeny pod písm. a) – d).

V rámci dodržení výše uvedených lhůt pro skončení prověřování je třeba vymezit počátek jejich běhu, jenž se shoduje s okamžikem přijetí trestního oznámení nebo jiného podnětu, na jehož základě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, který nasvědčuje tomu, že byl spáchán trestný čin. Počátek běhu lhůty je tak vázán na okamžik doručení trestního oznámení jakémukoliv orgánu činnému v trestním řízení. V případě, že je takové oznámení adresováno např. státnímu zástupci i policejnímu orgánu, je počátek běhu lhůty spjat s okamžikem prvního doručení. Pokud k prověřování dojde na základě vlastních poznatků policejního orgánu, tak se počátek lhůty váže na okamžik sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení.¹²¹

V případě, že policejní orgán neprověří trestní oznámení nebo jiný podnět ve lhůtách stanovených v ust. § 159 odst. 1 TŘ, vzniká jeho povinnost státnímu zástupci písemně zdůvodnit podle ust. § 159 odst. 2 TŘ z jakého důvodu nebylo věc možné skončit, jaké úkony je třeba ještě provést a jak dlouhou dobu bude prověřování ještě trvat. Toto zdůvodnění bude zpravidla obsahem žádosti o prodloužení lhůty k prověřování. Státní zástupce v rámci reakce na žádost o prodloužení lhůty k prověřování svým pokynem ve formě opatření je oprávněn změnit výčet úkonů, které má policejní orgán uskutečnit a stanovit odlišně lhůtu, v rámci které má prověřování ještě trvat. Státní zástupce, však tak učiní jen tehdy, pokud se nerozhodne žádosti vyhovět v plném rozsahu. V případě, že státní

---

¹²¹ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159 [Lhůty ke skončení prověřování]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2033.

zástupce souhlasí s prodloužením lhůty, tak to dá policejnímu orgánu najevo písemným sdělením, že souhlasí s jeho žádostí a takové sdělení založí do trestního spisu.¹²²

V případě, že policejní orgán neskončí prověřování v již prodloužené lhůtě, je povinen předložit spis státnímu zástupce spolu s odůvodněným návrhem na její prodloužení podle ust. § 159 odst. 3 TŘ, přičemž státní zástupce postupuje obdobně, jako tomu je v případě prvního prodloužení dané lhůty.

5.2 Vyřízení věci před zahájením trestního stíhání

Trestní řád vymezuje čtyři způsoby, jakými může policejní orgán nebo státní zástupce věc vyřídit před zahájením trestního stíhání. Jedná se o odevzdání věci podle ust. § 159a odst. 1 písm. a) – b), odložení věci podle ust. § 159a odst. 1 - 5, dočasné odložení trestního stíhání podle ust. § 159b nebo o zahájení trestního stíhání podle ust. § 160 odst. 1.

5.2.1 Odložení nebo jiné vyřízení věci podle ust. § 159a TŘ

V případě, že při prověřování nebyly shledány podmínky k zahájení trestního stíhání, může policejní orgán nebo státní zástupce rozhodnout o odložení nebo jiném vyřízení věci, což je jedním ze způsobů skončení věci v rámci postupu před zahájením trestního stíhání. Odložení nebo jiné vyřízení věci připadá v úvahu jen za splnění podmínky, že policejní orgán ve věci, ve které bylo podáno trestní oznámení, nebo byl učiněn jiný podnět k trestnímu stíhání, popřípadě jednalo-li se o vlastní poznatky o skutečnostech jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, byl sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ust. § 158 odst. 3 věta první.¹²³

Dle ust. § 159a odst. 1 TŘ policejní orgán nebo státní zástupce odloží věc usnesením, pokud nejde o podezření z trestného činu. Jedná se tak o případ, kdy

---

¹²² ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159 [Lhůty ke skončení prověřování]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2034.

¹²³ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159a [Odložení nebo jiné vyřízení věci]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2037.

skutečnosti, které byly zjištěny prověřováním podle ust. § 158 a násl. TŘ nenasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin a zároveň není dostatečně odůvodněn závěr, že takový trestný čin spáchala určitá osoba. Předtím než policejní orgán nebo státní zástupce rozhodne o takovém odložení je třeba zkoumat, zda neexistují důvody pro odevzdání věci podle ust. § 159a odst. 1 písm. a) – b) TŘ.¹²⁴

Odložení věci má formu usnesení a je konečným vyřízením věci ve stadiu před zahájením trestního stíhání, přičemž nevytváří překážku *res iudicatae*.

Obligatorní povinností státního zástupce a policejního orgánu je dle ust. § 159a odst. 1 písm. a) odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku, a to pokud policejní orgán došel v rámci své činnosti v rámci prověřování k závěru, že se skutek stal, ale jedná se o podezření, že se jedná o přestupek, jehož definici nalezneme v ust. § 5 PřesZ. Stejně tak se odevzdá věc, pokud se jedná o disciplinární delikt fyzické osoby, jinému příslušnému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání podle ust. § 159a odst. 1 písm. b) TŘ.¹²⁵

Odevzdání se provádí opatřením, které je adresováno orgánu, jež je příslušný k projednání takového deliktu. Proti opatření o odevzdání věci není možné podat stížnost.

V případě, že policejní orgán nebo státní zástupce dospěl k závěru, že došlo ke spáchání trestného činu, ale existuje zde okolnost, jež je uvedena v ust. § 11 odst. 1 TŘ, která brání zahájení trestního stíhání je třeba věc obligatorně odložit usnesením. Ustanovení § 11 TŘ nám podává výčet důvodů nepřípustnosti trestního stíhání, přičemž se jedná se o situace, kdy nelze trestní stíhání zahájit a pokud bylo zahájeno, tak v něm nelze pokračovat.¹²⁶

Pokud výsledky prověřování nasvědčují, že byl spáchán trestný čin a že jej spáchala určitá osoba, ale současně existují důvody, pro které je trestní řízení

---

¹²⁴ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 512

¹²⁵ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 512

¹²⁶ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159a [Odložení nebo jiné vyřízení věci]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2043

neúčelné, je policejní orgán nebo státní zástupce fakultativně věc odložit z důvodu neúčelnosti podle ust. § 159a odst. 3 TŘ. Důvodem neúčelnosti tak může být, pokud by trest, ke kterému může trestní stíhání vést, bylo zcela bez významu vedle trestu, který byl pro jiný čin obviněnému uložen nebo který ho podle očekávání může postihnout. Druhým důvodem je, pokud o skutku obviněného již bylo rozhodnuto jiným orgánem a takové rozhodnutí lze považovat za dostačující.¹²⁷

Dle ust. § 159a odst. 4 je pouze státní zástupce oprávněn fakultativně rozhodnout o odložení věci z důvodů, jež vyplývají z ust. § 172 odst. 2 písm. c) TŘ. Toto ustanovení upravuje diskreční pravomoc státního zástupce, která představuje zásadu oportunity. Státní zástupce je tak oprávněn odložit věc v případě, že dospěje k závěru, že ve věci sice jde o trestný čin, ale je zřejmé, že účelu trestního řízení bylo dosaženo. A to zejména s přihlédnutím k okolnostem, za kterých byl trestný čin spáchán, vzhledem k chování obviněného po jeho spáchání a zejména k snaze nahradit škodu, nebo odstranit jiné následky takového činu.¹²⁸

V rámci ust. § 159 odst. 5 TŘ policejní orgán nebo státní zástupce odloží věc tehdy, pokud se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující k zahájení trestního stíhání podle ust. § 160 TŘ. Jedná se o případ, kdy policejní orgán v rámci prověřování nezjistí pachatele trestného činu nebo má nedostatek podkladů pro zahájení trestního stíhání. V případě, že pominou důvody takového odložení, tak se trestní stíhání zahájí. Zákon tak počítá se situací, kdy se později mohou objevit nové skutečnosti nebo důkazy, které povedou k zahájení trestního stíhání určité osoby.¹²⁹

Každé usnesení o odložení věci nebo jejím jiném vyřízení dle ust. § 159a TŘ musí být doručeno poškozenému a to za podmínky, že je znám. Dle ust. § 159a odst. 6 věty druhé musí být usnesení doručeno do 48 hodin státnímu zástupci, pokud jej učinil policejní orgán.

---

¹²⁷ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 513

¹²⁸ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 513

¹²⁹ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159a [Odložení nebo jiné vyřízení věci]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2045

5.2.1.1 *Forma rozhodnutí o odložení věci*

Rozhodnutí o odložení věci má vždy formu usnesení, proti němuž je poškozený, pokud je znám, oprávněn podat stížnost s odkladným účinkem podle ust. § 159a odst. 7 TŘ. Vydat rozhodnutí o odložení nebo jiném vyřízení věci je oprávněn policejní orgán i státní zástupce, mimo případu odložení věci podle ust. § 159a odst. 4 TŘ, kdy platí, že takové rozhodnutí je oprávněn vydat jen státní zástupce, přičemž tak může učinit na návrh policejního orgánu. Stejně tak je třeba o takovém rozhodnutí vyrozumět oznamovatele, pokud o to požádal podle ust. § 158 odst. 2 TŘ. Zákon nestanoví formu vyrozumění, avšak děje se tak zpravidla přípisem orgánu, který o odložení věci rozhodl. V tomto přípisu orgán sdělí důvody svého rozhodnutí.¹³⁰

V rámci rozhodnutí o odložení věci se jedná o konečné vyřízení věci při postupu před zahájením trestního stíhání a nikoliv o rozhodnutí v rámci trestního stíhání. Z tohoto důvodu takové rozhodnutí nevytváří překážku věci *res iudicatae* neboť v rámci postupu před zahájením trestního stíhání se trestní stíhání nevede proti konkrétní osobě. Pokud tedy později odpadnou důvody, ze kterých byla věc odložena nebo se objeví nové důkazy, tak lze bez dalšího zahájit trestní stíhání stejné osoby pro stejný skutek.¹³¹

Vzhledem k tomu, že pouze poškozený, který je znám, má právo proti takovému usnesení podat stížnost, která má odkladný účinek, je třeba zmínit, že taková stížnost, která je podána proti usnesení policejního orgánu o odložení věci, rozhoduje státní zástupce v rámci výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti dle ust. § 174 odst. 2 písm. e) TŘ. V rámci vykonávaného dozoru je státní zástupce oprávněn zrušit usnesení policejního orgánu o odložení věci a to nejpozději do 30 dnů od jeho doručení. Rozhodnutí o odložení věci vydané státním zástupcem, je oprávněn zrušit státní zástupce nejbližší nadřízeného státního zastupitelství jen z podnětu stížnosti oprávněné osoby.

---

¹³⁰ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159a [Odložení nebo jiné vyřízení věci]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2047

¹³¹ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159a [Odložení nebo jiné vyřízení věci]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2038

5.2.2 Dočasné odložení trestního stíhání podle ust. § 159b TŘ a násl.

Jakmile jsou splněny podmínky uvedené v ust. § 160 odst. 1 je třeba trestní stíhání zahájit neprodleně. Trestní řád však stanoví výjimku v podobě institutu dočasného odložení trestního stíhání v případech, jež jsou uvedeny v ust. § 159b odst. 1 a 3 a ust. § 159c.

Dočasné odložení trestního stíhání má především význam v oddálení trestního stíhání ve smyslu ust. § 160 odst. 1 TŘ, a to pokud je to potřebné z hlediska objasnění určité trestné činnosti nebo zjištění pachatelů a též v případě výsad a imunit podle mezinárodního práva nebo vnitrostátního zákona anebo pokud je trestní stíhání dočasně nepřipustné z důvodu absence souhlasu oprávněného orgánu.¹³²

Postupovat podle ust. § 159b TŘ je možno jen v případě, že ve věci byl sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ust. § 158 odst. 3 TŘ. V rámci ust. § 159b odst. 1 TŘ jsou alternativně stanoveny podmínky v rámci kterých lze tento institut uplatnit. Zároveň je však stanoveno, že takové odložení trestního stíhání je možné jen na nezbytně dlouhou dobu, ovšem nejdéle o dva měsíce.

Dočasně odložit trestní stíhání je oprávněn policejní orgán nebo státní zástupce, přičemž policejní orgán k tomu potřebuje předchozí souhlas státního zástupce. O dočasném odložení trestního stíhání se nerozhoduje usnesením, ale formou opatření, o kterém se vyhotoví úřední záznam o takovém úkonu. V době, kdy je trestní stíhání dočasně odloženo je možné provádět úkony podle ust. § 158 odst. 3 a 9 TŘ. Dle ust. § 159b odst. 2 může státní zástupce z důvodů, pro které bylo trestní stíhání dočasně odloženo podle odst. 1 předmětného ustanovení lhůtu znovu prodloužit, a to nejvýše o dva měsíce, přičemž tak může činit opakovaně. V případě, že státní zástupce vysloví souhlas s takovým prodloužením lhůty, musí v něm uvést také délku doby, o kterou se trestní stíhání dodatečně odkládá. Takový souhlas má formu záznamu, jež se vyznačí ve spise.¹³³

---

¹³² JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 514

¹³³ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159b [Dočasné odložení trestního stíhání]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2052

Záznam o dočasném odložení trestního stíhání, který vyhotovuje policejní orgán, musí vždy obsahovat trestný čin, pro který je řízení vedeno, označení podezřelé osoby, dobu, na kterou se trestní stíhání odkládá a důvody pro jeho dočasné odložení. Záznam je policejní orgán doručit nejpozději do 48 hodin dozorujícímu státnímu zástupci ve smyslu ust. § 174 odst. 2 TŘ. V případě, že odpadly důvody pro dočasné odložení trestního stíhání, je třeba trestní stíhání zahájit neprodleně pokud tomu nebrání jiné okolnosti jako je např. dočasná nedosažitelnost podezřelé osoby, vůči níž je potřeba zahájit trestní stíhání.¹³⁴

Proti rozhodnutí o dočasném odložení trestního stíhání může podat poškozený podle ust. § 157a odst. 1 TŘ podnět státnímu zástupci, který provede na jeho základě přezkum postupu policejního orgánu.

Ustanovení § 159c TŘ upravuje zvláštní případ dočasného odložení trestního stíhání a týká se taxativně vymezených trestných činů, jež mají korupční povahu. Policejní orgán tak rozhodne o dočasném odložení trestního stíhání podezřelého, který je v roli aktivního uplácějícího a to za splnění podmínky, že podezřelý poskytl nebo přislíbil úplatek, jen z důvodu, že o to byl požádán a následně o tom učiní dobrovolně a bez odkladu oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. Zároveň se podezřelý musí zavázat k tomu, že v přípravném řízení i v řízení před soudem podá úplnou a pravdivou výpověď o skutečnostech, které mu jsou známy o trestné činnosti, osoby, jež o úplatek požádala. V rámci tohoto postupu policejní orgán nepotřebuje povolení státního zástupce. Postup podle ust. § 159c TŘ je však vyloučen, pokud se jednalo o korupci v souvislosti s výkonem pravomoci úřední osoby.¹³⁵

V případě, že podezřelý závazkům, jež jsou specifikovány výše, dostojí a pokud nevyjdou najevo nové skutečnosti, jež by vylučovaly rozhodnout o dočasném odložení trestního stíhání, tak státní zástupce rozhodne o tom, že podezřelý nebude stíhán podle ust. § 159d. Takové rozhodnutí státní zástupce učiní až za splnění podmínek stanovených v ust. § 159d odst. 2 TŘ, tj. např. po

---

¹³⁴ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 159b [Dočasné odložení trestního stíhání]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III. 7. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2053

¹³⁵ FENYK, Jaroslav, Dagmar ČÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní. 7. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 491

pravomocném ukončení trestního stíhání osoby, jež o úplatek nebo jiný majetkový prospěch podezřelého požádala. Rozhodnutí o nestíhání zakládá překážku *res iudicatae*.¹³⁶

Rozhodnutí podle ust. § 159d o nestíhání podezřelého může zrušit nejvyšší státní zástupce dle ust. § 174a TŘ. V případě, že podezřelý nesplnil podmínky stanovené v ust. § 159d odst. 1 TŘ je policejní orgán povinen neprodleně zahájit trestní stíhání.

5.3 Zahájení trestního stíhání dle ust. § 160 trestního řádu

„Nasvědčují-li prověřováním podle § 158 zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného, pokud není důvod k postupu podle § 159a odst. 2 a 3, § 159b odst. 1, 3 a 4 nebo § 159c odst. 1.“¹³⁷

Zákon tak stanoví kumulativní podmínky, při jejichž naplnění je třeba neprodleně rozhodnout o zahájení trestního stíhání. Musí existovat podnět k zahájení trestního stíhání, a to ať už ve formě trestního oznámení, podnětů jiných osoba orgánů nebo na základě vlastních poznatků. Další podmínkou je existence skutečností, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, a které dostatečně odůvodňují závěr, že jej spáchala určitá osoba a zároveň zde nesmí být okolnosti vylučující vlastní zahájení trestního stíhání.¹³⁸

Institut zahájení trestního stíhání je projevem zásady zákonnosti, jež je formulována v ust. § 2 odst. 1 TŘ.

Trestní stíhání může být tedy zahájeno, pokud tu jsou skutečnosti, jež nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin a současně dostatečně odůvodňují

---

¹³⁶ FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0. s. 491

¹³⁷ § 160 odst. 1 věta první TŘ

¹³⁸ JELÍNEK, J. a kolektiv: *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 516

závěr, že jej spáchala určitá osoba. Pro učinění závěru o tom, že byl trestný čin spáchán určitou osobu stačí vyšší stupeň pravděpodobnosti podobného závěru.¹³⁹

Rozhodnutí o zahájení trestního stíhání je oprávněn vydat policejní orgán a výjimečně státní zástupce. Oprávnění policejního orgánu vyplývá z dikce ust. § 160 odst. 1 TŘ, zatímco státní zástupce je oprávněn dle ust. § 174 odst. 2 písm. c) TŘ. Policejním orgánem se rozumí nikoliv policejní orgán ve smyslu ust. § 12 odst. 2 TŘ, ale s přihlédnutím k tomu, že usnesení o zahájení trestního stíhání tvoří počátek vyšetřování je jím policejní orgán, jež je oprávněn konat vyšetřování. Takovým policejním orgánem jsou zejména útvary Policie ČR stanovené zákonem o Policii České republiky. Konkrétní vymezení policejního orgánu upravuje ust. § 161 odst. 2, 3 a 5.¹⁴⁰

Státní zástupce je oprávněn zahájit trestní stíhání postupem předvídaným v ust. § 174 odst. 2 písm. c) TŘ, tedy v rámci výkonu dozoru a to v případě, kdy nahrazuje činnost policejního orgánu.

V případě, který nesnese odklad a příslušný orgán není dosažitelný je možné trestní stíhání zahájit provedením neodkladných a neopakovatelných úkonů nepříslušným policejním orgánem podle ust. § 160 odst. 3 TŘ, jež je povinen předat věc příslušnému orgánu, a to nejpozději do tří dnů.¹⁴¹

Trestní stíhání se zahajuje usnesením, jež je třeba vyhotovit písemně. Opis takového usnesení musí být doručen obviněnému nejpozději na počátku prvního výslechu. Usnesení o zahájení trestního stíhání musí obsahovat obecné náležitosti podle ust. § 134 odst. 1 TŘ, tj. označení orgánu, o jehož rozhodnutí jde a den a místo takového rozhodnutí.

Dále musí obsahovat označení obviněného, výrok s popisem skutku, pro který se trestní stíhání zahajuje, zákonné označení trestného činu, jež je ve skutku spatřován, odůvodnění a poučení o opravném prostředku spolu s poučením o nutné obhajobě.

---

¹³⁹ JELÍNEK, J. a kolektiv: *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 517

¹⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2063

¹⁴¹ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 512

Obviněný musí být v usnesení o zahájení trestního stíhání označen svým jménem a příjmením, dnem a místem narození spolu s jeho zaměstnáním a bydlištěm, to vše proto, aby bylo zabráněno záměně s jinou osobou. V případě, že se jedná o příslušníka ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru je třeba uvést jeho hodnost a útvar, jehož je členem.¹⁴²

Ve výroku o popisu skutku je třeba uvést místo a čas jeho spáchání spolu se způsobem jeho provedení, který charakterizuje jednání a zavinění pachatele a případně jeho pohnutky a následek. Skutek tedy musí být vymezen tak, aby nemohl být zaměněn se skutkem jiným.¹⁴³

V usnesení musí být uvedené zákonné označení trestného činu, jež je ve skutku spatřován. Děje se tak zákonným pojmenováním spolu s uvedením příslušného ustanovení trestního a eventuálně jiného zákona, který obsahuje skutkovou podstatu trestného činu. Dále by mělo být uvedeno, zda se jedná o přečin či zločin.¹⁴⁴

V odůvodnění usnesení o zahájení trestního stíhání jsou přesně vymezeny skutečnosti, jež odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání. Stejně tak jsou uvedeny i okolnosti, ze kterých se vyvozuje účast obviněného na spáchání předmětného trestného činu.

V rámci poučení o opravném prostředku podle ust. § 134 odst. 1 písm e) TŘ, je třeba obviněného též poučit o jeho právu na obhajobu popřípadě ho seznámit s poučením o nutné obhajobě spolu se lhůtou pro zvolení obhájce.

Dle ust. § 160 odst. 2 TŘ je policejní orgán nebo státní zástupce povinen doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání nejpozději na počátku jeho prvního výslechu obviněného. Policejní orgán je však povinen doručit opis též státnímu zástupci a obhájci obviněného a to nejpozději do 48 hodin. Doručením

---

¹⁴² ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2066

¹⁴³ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2066

¹⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2066

opisu nastávají právní účinky usnesení vůči obviněnému. V případě, že poškozený výslovně požádá, tak mu opis usnesení musí být také doručen. Pokud nebylo usnesení doručeno při úkonu trestního řízení typicky před zahájením výslechu, nastávají jeho účinky až doručením zásilky do vlastních rukou obviněného, přičemž doručení náhradním způsobem podle ust. § 64 odst. 5 písm. a) TŘ je vyloučeno.¹⁴⁵

Státní zástupce je *ex officio* povinen přezkoumat důvodnost usnesení o zahájení trestního stíhání a v případě, že jej shledá nezákonným je povinen jej zrušit nebo jej nahradit vlastním, a to v rámci svého dozoru podle ust. § 174 odst. 2 písm. e) TŘ. Státní zástupce provádí přezkum usnesení se zaměřením zejména zda bylo vydáno příslušným policejním orgánem, zda popis skutku ve výrokové části je uveden tak, jak požaduje zákon a zda jsou z popisu skutku zřejmé veškeré znaky skutkové podstaty trestného činu, jež je stíhán. Dále přezkoumá, zda trestní stíhání obviněného není nepřípustné a zda v odůvodnění jsou uvedeny veškeré skutečnosti a důkazy, které odůvodňují zahájení trestního stíhání.¹⁴⁶

V případě, že policejní orgán zjistí, že obviněný spáchal i jiný skutek, pro který nebylo zahájeno trestní stíhání, a který nebyl uveden ve výroku usnesení, zahájí policejní orgán trestní stíhání znovu, a to vydáním nového usnesení pro tento další skutek a to v souladu s ust. § 160 odst. 5 TŘ. Stejným způsobem se bude postupovat, pokud vyjde najevo nový útok pokračujícího trestného činu, na který se původní usnesení nevztahovalo.¹⁴⁷

Ustanovení § 160 odst. 6 TŘ formuluje korektiv, jak postupovat v případě, kdy v průběhu vyšetřování dojde ke změně právního posouzení vyšetřovaného skutku. Pokud v průběhu vyšetřování vyjde najevo, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání je jiným trestným činem než byl vymezen a upozorní na to policejní orgán obviněného a následně o tom učiní záznam do protokolu.

---

¹⁴⁵ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 524

¹⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2072

¹⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2081

Protokolem má zákonodárce na mysli zejména protokol o výsledku obviněného. Za jiný trestný čin se považuje i trestný čin podle stejného paragrafu, ale pod jiným odstavcem.¹⁴⁸

Obviněný je oprávněn proti usnesení o zahájení trestního stíhání podat stížnost podle ust. § 160 odst. 7 TŘ, která nemá odkladný účinek. Státní zástupce tak na základě této stížnosti přezkoumá obsah spisu, přičemž o ní rozhodnu s přihlédnutím k rozsahu spisového materiálu.

5.3.1 Význam zahájení trestního stíhání

Zahájení trestního stíhání je klíčové nejen z hlediska ochrany základních práv a svobod, ale též z hlediska efektivity trestního postihu. Klíčový význam má zahájení trestního stíhání z důvodu, že se začíná vést proti určité osobě, tj. obviněnému. Obviněný je tak od počátku oprávněn využívat svá práva, jež mu trestní řád vypočítává v ust. § 33. Mezi nejdůležitější z těchto práv se řadí právo zvolit si obhájce a radit se s ním během úkonů prováděných orgány činnými v trestním řízení. K dalším jeho podstatným právům se řadí zejména, jeho právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které mu jsou kladeny za vinu nebo právo nevyprávět.

Klíčový význam zahájení trestního stíhání lze spatřovat také v tom, že jeho zahájení je podmínkou, bez které nelze provádět určité úkony nebo vydávat určitá rozhodnutí. Jedná se např. o rozhodnutí o vazbě podle ust. § 68 TŘ nebo zadržení policejním orgánem podle ust. § 75 TŘ.¹⁴⁹

V důsledku zahájení trestního řízení dochází k určení předmětu trestního řízení, neboť zákon stanoví v ust. § 176 odst. 2 TŘ, že obžalobu je možno podat jen pro skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání. Stejně tak je dle ust. § 220 odst. 1 TŘ soud oprávněn rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním

---

¹⁴⁸ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 160 [Postup při zahájení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád I, II, III. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2082

¹⁴⁹ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-278-3 s. 521

návrhu. Lze tedy zde spatřit propojení a důležitost v kontextu celého trestního řízení.¹⁵⁰

V případě, že obviněný pokračuje v jednání, pro které bylo zahájeno trestní stíhání i po jeho zahánění, tak se takové jednání posuzuje jako nový skutek podle ust. § 12 odst. 11 TŘ. Klíčový význam zahájení trestního stíhání tkví v přerušení promlčecí lhůty trestního stíhání podle ust. § 34 odst. 4 písm. a) TrZ.

5.4 Plánované změny v rámci rekodifikace trestního řádu ve světle přípravného řízení, resp. prověřování

Vzhledem k probíhajícím pracím Komise, jež vznikla v březnu 2014 za účelem tvorby nového trestního řádu pod vedením jejího předsedy prof. JUDr. Pavla Šámala, Ph.D., je vhodné zmínit zde nejdůležitější změny v rámci fáze prověřování.

Jednou z klíčových změn ve fázi prověřování je změna lhůt, v rámci kterých má být prověřování skončeno. V případě přečinů, o nichž je příslušný konat řízení v prvním stupni okresní soud bude policejní orgán povinen skončit prověřování do 1 měsíce. Bude-li se jednat o zločin, o němž je příslušný konat řízení v prvním stupni okresní soud, činí lhůta pro skončení prověřování 3 měsíce. Jedná-li se však o trestný čin, o kterém je příslušný konat řízení v prvním stupni krajskému soudu je stanoveno, že policejní orgán je povinen skončit prověřování do 6 měsíců.

Výše uvedená změna se tak netýká jen délky lhůty, v rámci které je policejní orgán povinen prověřování skončit, ale zároveň zde dochází ke změně dispozice dané právní normy.

---

¹⁵⁰ ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4. s. 524

Návrh nového trestního řádu obsahuje i definici prověřování, jež je označeno jako úsek přípravného řízení od provedení prvního úkonu trestního řízení do zahájení trestního stíhání nebo do nabytí právní moci rozhodnutí nebo vzniku jiné skutečnosti ukončující přípravné řízení. Z čehož lze dovodit, že se již nepočítá s formalizovaným zahájením přípravného řízení úředním záznamem, ale rozhodující bude provedení prvního úkonu trestního řízení.¹⁵¹

V rámci nového trestního řádu se počítá i se změnami v rámci skončení prověřování. Policejní orgán věc odloží pouze neformálním opatřením a jeho vyznačením v trestním spisu. Tato změna spočívá ve zjednodušení administrativní zátěže policejního orgánu, který tak již nebude muset rozhodovat usnesením.

Podle návrhu nového trestního řádu se nebudou činit rozdíly mezi podáním vysvětlení, o kterém se dnes sepisuje úřední záznam a výslechem osoby, o kterém se pořizuje protokol. Podle návrhu se o výslechu osoby pořídí protokol. Vyslýchané osobě bude náležet právo na pomoc advokáta, přičemž se přiměřeně užijí ustanovení o výslechu svědka.¹⁵²

Velice zajímavou změnu však čekají neodkladné a neopakovatelné úkony prováděny v rámci prověřování. Podle návrhu nového trestního řádu, již není obligatorní přítomnost soudce. Státní zástupce ovšem může soudce pro přípravné řízení o účast při provádění takového úkonu požádat v případě, že by výsledek provedení takového úkonu mohl být rozhodujícím důkazem pro posouzení viny pachatele. Soudce je povinen takové žádosti vyhovět.

Novum v rámci provádění neodkladných a neopakovatelných úkonů je účast advokáta. Proto státní zástupce bude oprávněn požádat soudce v přípravném řízení¹⁵³ o jeho ustanovení i v těchto případech. Klíčový význam účasti advokáta

---

¹⁵¹ GRIVNA, Tomáš a Hana ŠIMÁNOVÁ, ed. *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-787-0. s. 85

¹⁵² GRIVNA, Tomáš a Hana ŠIMÁNOVÁ, ed. *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-787-0. s. 88

¹⁵³ Soudce pro přípravné řízení je novým institutem, jež je formulováno v návrhu nového trestního řádu. Soudcem pro přípravné řízení se rozumí soudce okresního soudu, který je rozvrhem práce soudu pověřen v přípravném řízení v případech stanovených trestněprocesním zákonem

při těchto úkonech tkví v hájení zájmů podezřelého a jeho oprávnění klást otázky a vznést námitky proti způsobu, kterým je takový úkon prováděn. Další novinkou v rámci těchto úkonů je stanovení povinnosti o těchto úkonech poříditi alespoň záznam.

Další koncepční změnou v rámci prověřování je povinnost vyrozumět podezřelého o tom, že věc byla odložena nebo, že trestní stíhání bylo zahájeno proti jiné osobě.¹⁵⁴

Výraznou změnu podle návrhu nového trestního řádu čeká skončení prověřování formou zahájení trestního stíhání. K zahájení trestního stíhání dojde sdělením obvinění na počátku prvního výslechu obviněného, kterému je ústně sděleno, že je stíhán jako obviněný. O sdělení obvinění bude učiněn záznam do spisu. Dojde tak k návratu k právní úpravě, která byla platná až do velké novely trestního řádu zákonem č. 265/2001 Sb. v záznamu o sdělení obvinění musí policejní orgán popsat skutek, ze kterého je osoba obviněna, a to takovým způsobem, aby nemohl být zaměněn s jiným spolu se zákonným označením trestného činu, který je v tomto skutku spatřován.

Obviněný je oprávněn podat žádost k přezkoumání sdělení obvinění státnímu zástupci, který je povinen takovou žádost přezkoumat ve stanovených lhůtách. Jedná se o nový institut, kterým dochází k širší ochraně práv obviněného. V rámci dnešní úpravy, je obviněný oprávněn proti usnesení o zahájení trestního stíhání podat stížnost, ovšem trestní řád nikde nestanovuje lhůty, ve kterých má být stížnost vyřízena.

Lze tedy uzavřít, že v rámci připravovaného návrhu nového trestního řádu, Komise vyvíjí úsilí o jeho přizpůsobení k neustále se měnícímu prostředí demokratické společnosti. Je zde vidět snaha zjednodušit postupy policejních orgánů, což se ovšem projeví např. ve vytiženosti státních zástupců. Příkladem

---

rozhodovat o závažných zásazích do základních práv a svobod, rozhodovat o stížnosti proti rozhodnutí státního zástupce nebo policejního orgánu nebo činit jiné úkony.

¹⁵⁴ GRIVNA, Tomáš a Hana ŠIMÁNOVÁ, ed. *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-787-0. s. 90

může být právě přezkum sdělení obvinění, kdy si lze představit situaci, že náplní práce státního zástupce bude tvořit nemalou část právě jejich přezkum.

6 Závěr

V rámci této diplomové práce jsem se věnoval nejen formám ukončení stadia prověřování v trestním řízení, ale i problematice související, jež je dle mého názoru klíčová. Fáze prověřování a její skončení v sobě totiž zahrnuje více, než si laik na první pohled dokáže představit.

Cílem této práce bylo objasnit problematiku fáze prověřování a jejího ukončení spolu s jejím vyzdvižením v rámci trestního řízení jako celku. V rámci jejího zpracování jsem užil zejména metodu kompilativní, analytickou a popisnou. Při zpracovávání této práce jsem vycházel nejen z odborné monografie, ale i z praktických zkušeností kriminalistů, jejichž úloha je ve fázi prověřování zcela klíčová. V rámci ukončení prověřování shledávám stávající právní úpravu ne zcela vyhovující z důvodu jejího až moc formalizovaného způsobu. Komise, jež pracuje na novém trestním řádu, ovšem spolupracuje nejen s teoretickými odborníky ale i s odborníky z praxe, a tak lze důvodně očekávat, že se stávající úprava dočká změn.

V úvodní kapitole jsem se zabýval trestním řízením jako celkem, jež je třeba pochopit pro její následující obsah. V rámci druhé kapitoly jsem konkrétněji specifikoval prověřování v trestním řízení, jež tvoří klíčovou roli v rámci celého trestního řízení.

V rámci kapitoly čtvrté a páté se již podrobně věnuji problematice prověřování a jejího ukončení s ohledem na její podstatnost spočívající v získávání důkazů a informací z nich, jež tvoří klíčovou součást trestního řízení. V rámci těchto kapitol jsem zaujal stanovisko ke stávající právní úpravě, jež dle mého názoru nedosahuje svého účelu.

V závěru poslední kapitoly jsem uvedl příklady změn jež jsou plánované v novém trestním řádu s ohledem na fázi prověřování a její skončení, přičemž dle mého názoru Komise dostatečně reaguje na stávající vývoj společnosti, v jehož důsledku je nutné reagovat odpovídající právní úpravou.

V poslední řadě je vhodné upozornit na fakt, že právo je fenoménem, který se neustále vyvíjí spolu se společností, a tak je třeba dostatečně reagovat na její stávající potřeby. Domnívám se že stávající úprava trestního řádu je roztržena a nesčetněkrát novelizována, což způsobuje její nedostatky. Právní předpis by měl být, jasný, stručný, srozumitelný a přehledný, což v důsledku novelizací již bohužel není. Je třeba též zmínit, že problematika jasnosti, stručnosti, srozumitelnosti a přehlednosti nesouvisí jen s právní úpravou týkající se trestního práva, ale lze ji vztáhnout na jakékoliv právní odvětví v našem právním systému.

Při vypracovávání této práce jsem měl možnost nahlédnout do hloubky trestního práva, jež mě vždy svým způsobem přitahovalo. Jedná se zejména o činnost policejních orgánů, které v rámci výkonu svých práv povinností určují osud celé trestní věci. Zpracování této práce prohloubilo mé znalosti trestního práva v dané problematice a vzbudilo další nadšení, jehož následkem začínám pochybovat o svém zamýšleném zaměření v rámci svého budoucího povolání.

7 Cizojazyčné resumé

In this I have dealt with the end of the investigation stage in criminal proceedings. I have used the compilative, analytical and descriptive methods in its preparation, while I have also used a professional monograph. In the course of its elaboration, I have dealt not only with the actual topic of this thesis but also with the criminal procedure as a whole, which is necessary for grasping the issue under discussion. The aim of my thesis is to clarify the issue of the investigation phase and its termination along with its highlighting within the framework of criminal proceedings as a whole.

The first chapter focuses on the individual stages of criminal proceedings and introduces the reader to the criminal proceedings in its entirety, together with a projection of the basic principles of criminal proceedings that apply within. Chapter later on discusses the roles of law enforcement agencies in criminal proceedings, focusing on the different stages of the criminal proceeding.

The following chapter discusses the criminal investigation and its detailed characteristics and purpose, together with a focus on the specific principles and role of law enforcement authorities.

Chapter 3 deals with the scope, methods and evidentiary value of information obtained in the framework of criminal investigations, where the main role is played by the activities of police authorities together with their authority to take actions fulfilling the purpose of criminal investigations. Within this chapter, the thesis deals with acts of law enforcement agencies and their implementation - the correct performance of which, i.e. according to the law, determines the fate of the entire criminal case, with regard to the absolute ineffectiveness of evidence.

The last chapter of this thesis is devoted to the main topic, to the end of the investigation stage. This part deals with the specific forms of termination of the stage of investigation along with the role of law enforcement authorities. In its conclusion, this chapter includes the planned changes within the framework of the recodification of the Criminal Procedure Code in the light of vetting, which meet the needs of today's society.

Seznam použité literatury

Monografie a komentáře

1. CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Eupress. ISBN 978-80-7408-175-0.
2. CHMELÍK, Jan. *Trestní řízení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-488-6.
3. FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GRÍVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0.
4. GRÍVNA, Tomáš a Hana ŠIMÁNOVÁ, ed. *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-787-0.
5. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo procesní: podle stavu k ...* 2018. Praha: Leges, 2010-. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-278-3.
6. PORADA, Viktor. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-589-0.
7. ŠÁMAL, Pavel, Jan MUSIL a Josef KUČHTA. *Trestní právo procesní*. 4., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-496-4.
8. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.

Internetové zdroje

1. <https://justice.cz/web/msp/rekodifikace-trestniho-prava-procesniho>

Právní předpisy

1. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád)
2. Zákon č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody
3. Zákon č. 293/1993 Sb. o výkonu vazby
4. Zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách
5. Vyhláška č. 23/1994 Sb. Ministerstva spravedlnosti o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli
6. Usnesení č. 2/1993 Sb. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky
7. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky
8. Zákon č. 85/1996 Sb. o advokacii
9. Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
10. Zákon č. 40/2009 Sb. trestní řád
11. Sdělení č. 209/1992 Sb. o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících
12. Zákon č. 265/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Seznam příloh

Příloha č. 1	Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ust. § 158 odst. 3 TŘ
Příloha č. 2	Úřední záznam o podaném vysvětlení podle ust. § 158 odst. 6 TŘ
Příloha č. 3	Usnesení o zahájení trestního stíhání podle ust. § 160 odst. 1 TŘ
Příloha č. 4	Usnesení o odložení věci podle ust. § 159a odst. 5 TŘ
Příloha č. 5	Protokol o zadržení podezřelé osoby podle ust. § 76 odst. 1 TŘ
Příloha č. 6	Protokol o výslechu svědka dle ust. § 158 odst. 9 za podmínek ust. § 158a TŘ

Příloha č. 1

Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ust. § 158 odst. 3 TŘ

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
**Služba kriminální policie
a vyšetřování**
Odbor obecné kriminality –

Č.j.:**KRPA-xxxxx-6/TČ-xxx-xxx**

Praha dne xxxx

Z Á Z N A M
o zahájení úkonů trestního řízení

Podle § 158 odst. 3 trestního řádu byly dne xxx na základě skutečností vyplývajících z úředního záznamu o podaném vysvětlení **XXXX, nar. XXX** zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu **loupeže** dle **§ 173 odst. 1** trestního zákoníku, kterého se dle dosud zjištěných skutečností mohl dopustit její syn **XXXX, nar. xxxxx**

dne xxx v době kolem 21:30 hod. v suterénní místnosti vedle kotelny domu na adrese xxx v Praze xxxx, kde pod vlivem alkoholu nejprve zvýšeným hlasem a křikem požadoval po své matce poškozené XXXX poskytnutí finanční hotovosti, následně vydání mobilních telefonů, když toto odmítla, nejprve ji povalil na gauč, kde jí mobilní telefony z ruky vytrhl, načež mu v obavě z dalšího napadání ze svých finančních prostředků vydala částku 2.700,-Kč, poté jí oba mobilní telefony vrátil a odešel do vedlejší místnosti.

Výše uvedené skutečnosti byly zjištěny z úředních záznamů o podaném vysvětlení XXX XX, nar. xxxxx ze dne 20. 10. xxx, písemného záznamu telefonického oznámení ze dne 11. 10. xxx do systému JITKA, úředního záznamu OHS Praha II ze dne 11. 10. xxx a dalšího provedeného šetření orgánů PČR. Podezřelý byl na místě činu zastížen přivolanou policejní hlídkou OHS Praha II a následně přivolanou RZS převezen na urgentní příjem ÚVN Praha – Střešovice.

Protože zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, byly k objasnění a prověření všech skutečností v této věci zahájeny úkony trestního řízení.

komisař XXXX

Příloha č. 2

Úřední záznam o podaném vysvětlení podle ust. § 158 odst. 6 TŘ

Č. j. KRPA-xxxxx-3/TČ-xxxx-xxx

Praha xxxxx
Počet stran: 5

Úřední záznam

o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu

Dne xxxxxx v 09:04 hodin bylo zahájeno podání vysvětlení osoby

jméno, příjmení: xxxxxx
jméno, příjmení (rodné): xxx
datum narození: xxxxxx
místo narození:
státní příslušnost: xxx
průkaz totožnosti: xxx
stav: xxxxx

Trvalé bydliště:

xxxxx tel.: xxxxx

Současné bydliště:

tel.:

Adresa pro účely doručování: Souhlasí s trvalým pobytem tel.:

Datová schránka: osoba nemá datovou schránku

Poměr k věci: poškozený

Adresa zaměstnavatele: xxxxx s.ro.

Zaměstnání a postavení v něm: Směnárník

Místo zaměstnání: Praha xxxx

Věc, již se vysvětlení týká:

Xxxxx xxxxxx

Poučení:

Podle § 158 odst. 3 trestního řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení.

Podle § 158 odst. 6 trestního řádu o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Je-li úřední záznam podepsán osobou podávající vysvětlení, bude jí na žádost poskytnuta jeho kopie. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede (§ 211 odst. 6 trestního řádu).

Podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinnost mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě jiného právního předpisu.

Podle § 158 odst. 8 trestního řádu osoba podávající vysvětlení, s výjimkou podezřelého, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet, současně se upozorňuje na trestní odpovědnost za uvedení vědomě nepravdivých údajů (křivé obvinění dle § 345, pomluvy dle § 184, poškození cizích práv dle § 181 a nadřizování dle § 366 trestního zákoníku). Osobě podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, která před orgánem činným v trestním řízení úmyslně uvede nepravdu o

okolností, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamílčí, lze podle ustanovení § 6 zákona číslo 251/2016 Sb., uložit pokutu do výše 50 000,-Kč.

Podle § 100 odst. 2 trestního řádu je osoba podávající vysvětlení oprávněna odepřít výpověď, pokud by svojí výpovědí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťovala jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 trestního řádu odepřít výpověď nemůže ten, kdo má stran trestného činu, jehož se výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 odst. 1 trestního zákoníku.

Podle § 99 odst. 1 trestního řádu nesmí být požadováno vysvětlení o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem, jež je osoba podávající vysvětlení povinna zachovat v tajnosti, ledaže byla této povinnosti příslušným orgánem zproštěna; zproštění lze odepřít jen tehdy, jestliže by výpověď způsobila státu vážnou škodu.

Podle § 103 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 trestního řádu a § 95 odst. 2 trestního řádu může být dovoleno, aby osoba podávající vysvětlení, dříve než dá odpověď, nahlédla do písemných poznámek, které musí vyslyšajícím, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí. Při předložení záznamu k přečtení má právo žádat jeho doplnění či opravy, aby byl v souladu s podaným vysvětlením.

Podle § 158 odst. 5 trestního řádu při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Je-li vysvětlení požadováno od nezletilého, je třeba předem vyrozumět jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nebo opatrovníka nelze zajistit.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohly seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a úředníci Probační a mediační služby činní v dané věci, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 trestního řádu má osoba podávající vysvětlení právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým bude v trestním spisu vedena, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že jí nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědectví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 101a trestního řádu neshledá-li policejní orgán důvod k sepsání protokolu o výsledku způsobem uvedeným v § 55 odstavec 2 trestního řádu, ačkoliv se jej svědek domáhá a uvádí konkrétní skutečnosti, které takový postup odůvodňují, policejní orgán věc předloží státnímu zástupci, aby přezkoumal správnost postupu.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu má osoba podávající vysvětlení právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásí, že jej ovládá.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem má povinnost zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zák. č. 412/2005 Sb. a související předpisy). Nesplnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 trestního zákoníku.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu, kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 158 odst. 10 trestního řádu má osoba, která se dostavila k podání vysvětlení, právo na náhradu nutných výdajů podle zvláštního právního předpisu upravujícího cestovní náhrady a prokázaný ušlý výdělek. Nárok se nevztahuje na toho, kdo byl vyzván k vysvětlení pro své protiprávní jednání. Podle § 104 trestního řádu nárok zaniká, neuplatní-li jej do tří dnů po svém výsledku nebo poté, co bylo sděleno, že k výsledku nedojde.

Před započítáním podání vysvětlení jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení, řádně poučen(a) dle ustanovení uvedených v tomto úředním záznamu, poučení jsem plně porozuměl(a) a dalšího vysvětlení si nežádám.

Zvláště jsem byl vyslyšajícím poučen o svém právu § 158 odst. 8 trestního řádu ve spojení s § 100 trestního řádu k předmětné věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva **nevyužívám** a vypovídat **chci a budu**.

Byl(a) jsem dále poučen(a) i tom, že podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost

mlčenlivosti, svou povinnost znám, v případě, že se objeví skutečnosti, kde jsem touto povinností vázán(a), vyslychajícího na to upozorním.

Současně jsem byl(a) zejména poučen(a) o tom, že jsem povinen(povinna) vypovídat pravdu a nic nezamlčet, k tomuto poučení uvádím, že jsem mu velmi dobře rozuměl(a), jsem si plně vědom(a) váhy své výpovědi a možných důsledků, které z toho plynou.

Dále jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení, zejména poučen(a) podle § 345 trestního zákoníku o následcích křivého obvinění, rovněž mi byly objasněny skutkové podstaty trestných činů pomluva, poškození cizích práv a nadřování podle § 184, § 181 a § 366 trestního zákoníku.

Oběť **byla** poučena podle ZOTČ a **byl** jí předán dokument Základní informace pro oběť trestného činu - Peněžítá pomoc pro oběti trestných činů.

Jako oběť máte právo prohlásit, že nechcete informace podle tohoto zákona, ledaže jsou nutné k plnému uplatnění Vašich práv poškozeného v trestním řízení. Toto prohlášení můžete kdykoliv vzít zpět. Informace **nechci**.

Poskytnutí Informací podle § 11 odst. 1 ZOTČ **nežádám**.

Poskytnutí Informací podle § 11 odst. 3 ZOTČ **nežádám**.

Žádost podle § 16 ZOTČ **nepodávám**.

Osoba podávající vysvětlení byla poučena ve smyslu shora uvedených zákonných ustanovení a současně jí byla objasněna podstata věci. Po poučení osoba podala k věci toto vysvětlení:

Otázka:

Rozuměla jste poučení a budete vypovídat?

Odpověď:

Rozuměla jsem a vypovídat budu.

Otázka:

Kde se v současné době zdržujete a jaký je na Vás kontakt, popř. jak dlouho jste v Čechách?

Odpověď:

Zdržuji se na adrese trvalého pobytu, v Čechách žiju tři roky, studuji tady ČZU. Ve směnárně na xxxxxxxx pracuji jako směnárnice peněz. Kontaktní jsem na telefonu.

Otázka:

Rozumíte česky, nebo požadujete tlumočnicka?

Odpověď:

Tlumočnicka nepožaduji, žiju tady už tři roky, česky rozumím.

Poučení:

Můžete popsat průběh dnešního incidentu, kdy mělo u Vás na pobočce na Václavském náměstí č. 21 v Praze dojít k loupežnému přepadení?

Odpověď:

Já nastoupila do práce, do směnárny ráno v 7:00 hod. Ten člověk, co přišel byl druhý zákazník ten den. Kolem 7:23 hod. přišel muž, který mluvil anglicky a řekl mi, že chce 1000 euro. Řekl to anglicky. Já se ho ptala jestli chce koupit nebo prodat. Pak mi řekl, že chce 1000 Kč. Zase jsem se ho zeptala jestli koupit nebo prodat, co tím jako myslí. On mi anglicky řekl: **"dej mi 1000 Kč, mám u sebe zbraň."** Já na něho vytřeštila oči, zeptala jsem se ho co jako myslí. On mi zase řekl: **"dej mi 1000 Kč, mám zbraň a vystřelím ti do obličeje."**

Jak to řekl, hned jsem zmáčkla alarm pod stolem a šla jsem za sejf. On odešel pryč. Já se na něj dívala zpoza zdi. Odešel jakoby směrem nahoru k muzeu. Pak jsem hned volala tu sekuritku co máme. Telefon u sebe bohužel nemám, takže nevím teď číslo, ale máme ho na pobočce. Myslím, že sukuriťáci pak volali manažerovi a ten mi pak volal zpátky. Manažer se jmenuje xxxxxx

Otázka:

Dala jste mu nějaké peníze?

Odpověď:

Žádné peníze jsem mu nedala.

Otázka:

Ukázal Vám nějakou zbraň?

Odpověď:

Ne to mi neukázal jen to říkal.

Otázka:

Měla jste z toho muže strach, když na Vás mluvil?

Odpověď:

Ano měla.

Otázka:

Jak si vysvětľujete to jeho chování?

Odpověď:

Choval se klidně, řekl to úplně s klidem, že mi vystřelí do obličeje pistolí. Nebyl nervózní, nechoval se jak feťák. Připadal mi jako by byl opilý. Vypadal normálně, ale mluvil jakoby byl opilý. Připadal mi jakoby měl nějaké psychické potíže.

Otázka:

Byl nějak agresivní, mlátil do skla, nebo měl jiné projevy agrese?

Odpověď:

Ne to ne, říkal mi to úplně s klidem.

Otázka:

Můžete ho popsat, jak vypadal?

Odpověď:

Měl krátké vlasy, skoro plešatý. Měl na sobě černé sako, džíny, nějaké tmavší tričko. Nebyl vysoký. Je to zkrátka ten muž, kterého mi Policie pak ukázala na místě když ho zadrželi.

Otázka:

Máte ve směnárně kamerové záznamy, které by ten incident zabíraly?

Odpověď:

Stalo se to u toho hlavního okénka ve směnárně u přepážky z Václavského náměstí a tam kamera je, takže by to tam mělo být, ale kamery Vám případně zajistí pan HAMOUS.

To je vše, co jsem chtěl(a) k věci uvést, text úředního záznamu mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení zápisu jsem měl(a) možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne 10.08.2021 v 09:20 hodin.

Za policejní orgán:

por. xxxxxxxx

Osoba podávající vysvětlení:

xxxxxxx

Čtení a podpisu přítomen/na:

por. xxxxxx

komisař

Příloha č. 3

Usnesení o zahájení trestního stíhání podle ust. § 160 odst. 1 TŘ

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Služba kriminální policie
a vyšetřování
Odbor obecné kriminality –

Č.j.:KRPA-XXXXXXX/XXXX
x ZN-xxx/xxx

Praha dne 8. ledna 2019

U S N E S E N Í

Ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu **se z a h a j u j e trestní stíhání osoby**

XXX XXXXXXXXX

nar. XXX Praha, r.čXXX, trvale hlášen XXX, XXX (Úřad městské části XXX),

pro spáchání zvláště závažného zločinu **loupeže** dle § 173 odst. 1 trestního zákoníku v jednočinném souběhu s přečinem **výtržnictví** dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, neboť na podkladě dosud zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že:

dne 20. prosince 2018 v době kolem 18:10 hod. v Praze 1, ulici Na Florenci v prostoru Masarykova nádraží v místě tehdy probíhajících vánočních trhů s názvem Manifesto market přišel do prodejny Harley - Davidson, kde si nejprve vybíral zboží z volného výběru, následně se s vyndaným penisem z poklopce kalhot, jenž držel v ruce otočil čelem k prodavačce xxxxxx xxxxxx, nar. xxxx, k níž se takto přibližoval se slovy "*Dej mi peníze!*", a než poškozená stačila reagovat pokračoval slovy "*Mám nůž!*", čímž v poškozené vyvolal strach, pročež z prodejny hotovosti pachatelé vydala bankovku v nominální hodnotě 1.000,-Kč, načež pachatel z prodejny odešel směrem do ulice Na Florenci, kde přešel ulici a poté zmizel prodavačce z dohledu, tohoto jedná se dopustil, ač byl naposledy rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. xxxxx ze dne 18.10.2002 odsouzen pro trestné činy výtržnictví dle tehdy platného trestního zákona,

tedy: - proti jinému užil pohružky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci
- dopustil se na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti a to opětovně.

O d ů v o d n ě n í

Shora uvedené skutečnosti jsou zjišťovány z popisu skutku a pachatele obsažených ve spisovém materiálu vyšetřovacího spisu SKPV Praha I, Policie České republiky pod sp. zn. Č.j.:KRPA-xxxx/TČ-xxxx zejména z protokolu o výslechu zadrženého xxx xxxxx, nar. xxxxx Praha ze dne 07.01.2019 v němž mimo jiné uvedl, že v předmetné prodejně na uvedeném místě byl s tím, že prodavačce v prodejně, po předstíraném telefonátu o údajné možné výhře v soutěži rádia Kiss a předstíraném hovoru s údajnou přítelkyní, nabídl polovinu z výhry v řádu desítek tisíc korun, za podmínky, že si zakoupí lístek na taneční vystoupení v hodnotě asi 1.500,-Kč, načež mu odněkud podala 1.000.-Kč se vzájemnou dohodou o doplacení zbývajících peněz na lístek z jeho strany a následném vyrovnání chybějících finančních prostředků z uváděné výhry, současně odmítl, že by požadoval peníze s penisem venku z poklopce a sdělením, že má u sebe nůž. Finanční prostředky

od ní získal předem připraveným podvodem s aplikací v telefonu, poškozené na sebe rovněž poskytl telefonní číslo, na které mu údajně volala.

Z úředního záznamu o podaném vysvětlení poškozené XXX XXXXX, nar. XXXX ze dne 20.12.2018 a jeho doplnění ze dne 21.12.2018 a 07. 01. 2018 v nichž opakovaně podrobně popsala osobu pachatele, včetně tetování a špatného chrupu, i jeho jednání, jak je uvedeno ve výrokové části usnesení s tím, že se jí představil jako Tomáš, prodejnu navštívil ještě asi tři hodiny před skutkem, kdy ji požádal o nabití mobilního telefonu. Po předložení fotopanelu s jedenácti portréty osob jej bezpečně poznala, po skutku na místě zanechal powerbanku, poškozená poté co odešel, vyhledala pracovníka ochranky, zavolala nadřízenému a následně vše oznámila na linku tísňového volání Policie ČR. Telefonickou komunikaci s pachatelem popřela a polici sama poskytla nahlédnutí do historie volání.

Tehdejší nadřízený poškozené XXX, nar. XXXX ve své výpovědi do úředního záznamu o podaném vysvětlení ze dne 08. 01. 2018 uvedl, že mu prodavačka XXXXXX předmětného dne po telefonu popsala, že do prodejny přišel dvakrát nějaký muž, který při své druhé návštěvě vyndal penis z kalhot s tím, ať mu dá nějaký prachy, nebo uvidí, že má u sebe kudlu, načež mu poškozená dala 1.000,-Kč.

Audiozáznam oznámení na linku tísňového volání Policie ČR ze dne 20. 12. 2018 v 18:36.03 hod. koresponduje s výpovědí poškozené, jak v popisu skutku tak popisu osoby pachatele.

Z protokolu o ohledání místa činu a fotodokumentace vyplývá, že na místě činu bylo zajištěno několik stop, z vystaveného zboží včetně zajištění powerbanky zn. Gogen PB26002 s kabelem.

K osobě obviněného bylo zjištěno, že byl v minulosti opakovaně odsouzen pro úmyslnou násilnou trestnou činnost obdobného charakteru, naposledy byl obviněný XXX pravomocně odsouzen pro trestný čin loupeže rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1, sp. zn. 7T 131/2013 s P.M. 28. 8. 2014 pro trestný čin loupeže dle § 173/1) trestního zákoníku k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 3 roky, z něhož byl po vykonání propuštěn 22 .8. 2016. V jeho odůvodnění je mimo jiné konstatováno vyjádření soudního znalce prof. PhDr., Petra Weisse v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, klinická psychologie a sexuologie, jenž tehdy uvedl, že by u jmenovaného měla pokračovat ambulantní sexuologická léčba s tím, že vzhledem k trvalé sexuální poruše, se jeho pobytu na svobodě jeví jako nebezpečný.

Při rozhodnutí o použití právní kvalifikace skutku při uvedeném důkazním stavu, z něhož mimo jiné bez dalších pohybností vyplývá, že si obviněný při použití v podstatě shodného modu operandi, kdy si za účelem svého obohacení za oběti svého jednání vybírá výhradně ženy, z nichž se nejprve pokusí pod legendou o možné výhře vylákat finanční prostředky a v okamžiku, kdy začnou mít o jeho tvrzení pochybnosti, změní své chování a agresivně, či oplzlým způsobem je uvede nejméně do rozpaků či trapné situace, v daném případě vytaženém penisu na místě veřejnosti přístupném, načež proti ní použil výhrůžku bezprostředního násilí, spočívající v upozornění na vlastnictví nože, jímž úmyslně v poškozené vyvolal důvodnou obavu o její zdraví, když z jeho jednání je zřejmé, že se neostýchá a může být v úmyslu zmocnit se finančních prostředků schopen čehokoli, čímž naplnil skutkovou podstatu trestného činu loupeže. Nadto se svým jednáním na místě veřejnosti přístupném opětovně dopustil trestného činu výtržnictví, konkrétně hrubé neslušnosti, když byl naposledy rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 1T 59/2002 ze dne 18.10.2002 odsouzen pro trestné činy výtržnictví dle tehdy platného trestního zákona.

Vzhledem k tomu, že všechny skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán výše uvedený trestný čin a že jej spáchala shora uvedená osoba, bylo rozhodnuto ve smyslu výrokové části tohoto usnesení.

Poučení : Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je možno podat u policejního orgánu do tří dnů ode dne oznámení nebo doručení usnesení. Stížnost **nemá** odkladný účinek.

Podle § 36 odst. 3 tr. řádu **musíte mít obhájce** Jestliže, si obhájce po převzetí tohoto usnesení **do 10-ti minut nezvolíte sám**, nebo nebude-li Vám v této době zvolen příbuzným v pokolení přímém, sourozence, osvojitelem, osvojencem, manželem, druhem nebo zúčastněnou osobou (§ 37,38 tr. řádu) **bude Vám obhájce dle § 39 tr. řádu ustanoven**. Místo obhájce, který Vám byl ustanoven nebo osobou k tomu oprávněnou zvolen, si můžete zvolit obhájce jiného (§ 37 odst. 2 tr. řádu).

komisař xxxxx

Příloha č. 4

Usnesení o odložení věci podle ust. § 159a odst. 5 TŘ

U S N E S E N Í

Podle § 159a odst. 1, trestního řádu **o d k l á d á m** podezření ze spáchání trestného činu **těžké ublížení na zdraví** dle § 145 odst. 1 trestního zákoníku ve stádiu **pokus** dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, kterého se dle dosud zjištěných a prokázaných skutečností dopustila podezřelá **PXXXXX, nar. XXXX, r.č./xxx, trvale bytem XXXX,**

dne xxxxxx v čase kolem 10:50 hod. navštívila na adrese XXXXX v Praze poškozeného XXX ŠXXXXX, nar. xxxxx, v místě jeho bydliště z důvodu vrácení jeho osobních věcí, při této návštěvě mezi nimi došlo ke slovní rozeprá, která vyústila ve zkratkovité jednání podezřelé PXXXX spočívající v tom, že přistoupila zezadu k poškozenému, který tou dobou seděl na židli, z pravé strany mu přiložila ke krku kuchyňský nůž s délkou čepele 18 cm a začala jej jím řezat, čímž mu na přední straně krku způsobila řeznou ránu o délce cca 10 cm, načež se poškozený začal jejímu nenadálému útoku aktivně bránit tak, že PXXXXX vši silou chytil za její pravou ruku, ve které držela nůž a následně ji odhodil na postel, při tom mu na prstech pravé ruky způsobila vícečetné hluboké řezné rány zasahující až na šlachy flexoru,

n e b o ť

nejde ve věci o podezření z trestného činu, respektive nelze zahájit trestní stíhání pachatele, který nebyl v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný, a není na místě věc vyřídit jinak.

O d ů v o d n ě n í

Dne 30.ledn 2016 kolem 10:55 hod. oznámil XXX LXXX, nar. xxxxx na linku tísňového volání Policie ČR, že mezi bývalými milenci, konkrétně jeho spolubydlícím ŠXXXX, nar. XXX a XXX PXXXX došlo k napadení nožem. Následně byla podezřelá PXXXX s podezřením na spáchání trestného činu zadržena přivolanou policejní hlídkou a poškozený ŠXXXX převezen k ošetření do Nemocnice Na Františku.

Na základě uvedených skutečností byly ve smyslu ustanovení § 158 trestního řádu zahájeny úkony trestního řízení a to v prvé řadě ohledání místa činu a těla poškozeného ŠXXXX, v jehož rámci byly zajištěny celkem čtyři stopy, zejména kuchyňský nůž s čepelí o délce 18 cm ostřím opatřeným zoubky a zadokumentována poranění.

Podezřelá XXX PXXXX k věci odmítla vypovídat, vzhledem k celkovému projevu, objektivnímu podezření na drogovou závislost, akutnímu ovlivnění v době spáchání činu a napadení poškozeného obdobným způsobem v nedávné minulosti byl k posouzení duševního stavu přibrán znalec v oboru psychiatrie.

Ze závěrů znaleckého posudku MUDr. XXXXX v oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie vyplývá, že u podezřelé XXX PXXXX, nar. xxxxx byla zjištěná psychotická porucha na bázi drog, zejména škodlivé užívání pervitinu a marihuany, která byla u podezřelé přítomna i v době činu, pročež nebyla podezřelá v inkriminované době schopna rozpoznat ani ovládat své jednání. Znalkyně nenavrhuje uložení ochranného opatření, avšak návrh na uložení ochranného léčení je na základě závěrů znalkyně součástí usnesení Policie ČR, OŘ Praha ze dne 22.02.2016 pod Č.j.KRPA-XXXXX/TČ-2XXX.

K osobě podezřelé bylo zjištěno, že byla znalecky psychiatricky zkoumán v roce 2015,

v témže roce byly opakovaně policií řešeny problémy s chováním podezřelé zejména s projevy agrese v rámci rodiny i vně, pravomocně odsouzena k dnešnímu dni nebyla.

Výslechem poškozeného XXX ŠXXXX, nar. xxxxx bylo podrobně popsáno agresivní jednání podezřelé s tím, že se do jeho bytu PXXXX dostavila kolem 23:00 hod. večer před incidentem a bez jeho souhlasu v bytě přespala s tím, že počká na svého přítele. Vzhledem k napadení střepem v nedávné minulosti, které však nikde nehlásil, kdy jej bodla střepem zrcadla zezadu do krku a dalšímu jejímu jednání z ní měl strach, již během noci mezi nimi došlo ke konfliktu. Asi kolem desáté hodiny dne 30.01.2016 jí vyzval, aby opustila byt a začali se hádat, poté podezřelá odešla k oknu, čímž se dostala za záda poškozeného ŠXXXX, který v ten okamžik seděl v kolečkovém křesle, kde nějakou dobu setrvala vyhlížejíc údajného přítele, chvíli se nic se nedělo, načež si ŠXXXX začal hrát na svém mobilním telefonu hru a během chvílky ucítil na svém krku ostří nože, kterým se jej PXXXX snažila říznout do krku, čemuž se hned začal bránit, instinktivně vložil svou pravou ruku mezi ostří nože a svůj krk, kdy při opakovaných pokus o říznutí do krku ze strany PXXXX mu způsobila hlubokou řeznou ránu 3.prstu až na šlachy a další řezné rány na prstech a krku. ŠXXXX následně PXXXX odhodil na postel a podařilo se mu získat kontrolu nad kuchyňským nožem, kterým jej pořezala, a z pokoje utekl za spolubydlícím XXX LXXXX. Ošetřen byl následně téhož dne v Nemocnici Na Františku.

Svědék XXX LXXXX, nar. xxxxx dne 30.01.2016 vypověděl, že v bytě se ŠXXX bydlí cca rok, opakovaně se v něm potkal s podezřelou PXXXX, která se v bytě již v minulosti chovala nevhodně, minimálně dvakrát či třikrát slyšel přes dveře jejich vzájemnou hádku. Předmětného dne mezi desátou a jedenáctou hodinou slyšel opět z pokoje ŠXXX jejich asi minutu trvajíc křik, poté přiběhl do jeho pokoje ŠXXX s nožem v ruce a požadavkem přivolání policie, následně si LXXXX všiml krvavých zranění ŠXXXX na krku a ruce, poté šel do vedlejšího pokoje, kde podezřelá PXXXX stála na vnější straně okna, odmítala opustit byt a něco nesrozumitelně říkala, pročež na místo přivolal policii, kterou byla žena zadržena. Co se týče předmětného nože, jedná se o nůž, který byl běžně uložen v kuchyni v šuplíku, chvíli před činem slyšel PXXXX, jak šramotí v kuchyni a manipuluje s šuplíkem s noži.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem vycházejícím z komplexního šetření ve věci, kterými bylo jednoznačně prokázáno, že v předmětné věci došlo jednáním podezřelé XXX PXXXX, nar. xxxxxx ke spáchání trestného činu těžké ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1 trestního zákoníku ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, avšak vzhledem k diagnostikované duševní poruše, kterou podezřelá trpí a v předmětné době trpěla, pročež v inkriminované době byly její schopnosti rozpoznat protiprávnost vyšetřovaného skutku a schopnosti toto jednání ovládat vymizelé, nelze pro její nepřičetnost zahájit její trestní stíhání, a po zhodnocení všech zjištěných skutečností bylo rozhodnuto ve smyslu výrokové části tohoto usnesení a odložení věci ve smyslu § 159a/1 trestního řádu je plně odůvodněno.

Poučení : Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou může podat poškozený u policejního orgánu do tří dnů od jeho doručení. Stížnost má odkladný účinek.

L.S.

komisař Mgr. XXXXXXXX
1.OOK SKPV Praha I

Příloha č. 5

Protokol o zadržení podezřelé osoby podle ust. § 76 odst. 1 TŘ

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Služba kriminální policie a vyšetřování
Bartolomějská 6, 110 00 Praha 1
IDDS:

Č. j. KRPA-XXXXX-21/TČ-2XXX-00

Praha 26. 11. 2xxx
Počet stran: 3
osoba ztotožněna dle OP č.
XXXXXXXXXX
ztotožnil por. XXXXXXXX

Protokol o zadržení osoby podezřelé

V **Praha XXXXX 9** dne **26.11.2XXX** v **00:10**, byl podle § 76 odstavec 1 trestního řádu zadržen bez předchozího souhlasu státního zástupce, neboť věc nesnesla odkladu a souhlasu nešlo předem dosáhnout.

podezřelý **XXX HXXXX**, datum narození **xxxxxx**

průkaz totožnosti	místo narození
xxxxxx	xxxxx

státní občanství	rodinný stav
CZE	svobodný

trvalý pobyt
xxxxxxxxxx

současný pobyt

název a adresa zaměstnavatele

postavení v zaměstnání

Důvody zadržení:

Podezření ze spáchání zvlášť závažného zločinu loupeže dle **§ 173 odst. 1** trestního zákoníku ve **spolupachatelství** dle **§ 23** tr. zákoníku dne 25. 11. 2xxx kolem 14:55 hod. v Praze XX na poškozeném XXXX

obviněný uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul

bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečnosti závažných pro trestní stíhání

bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil

Okolnosti zadržení:

Dne 26.11.2xxx v 0:05 hod bylo provedeno šetření kriminalistů SKPV Praha v ulici XXXX, Praha XXXX a to za účelem pátrání po podezřelých k výše uvedenému Čj, kdy v obytné buňce umístěné na návěsu kamionu byl dne 26.11.2xxx v 00:10 hod zadržen dle § 76/1 TR výše uvedený podezřelý a to společně s panem XXX KXXXX, nar. xxxx. Zadržení bylo provedeno bez použití donucovacích prostředků.

Využití oprávnění (pouta) dle § 54 zákona číslo 273/2008 Sb.: ANO

Byla dána důvodná obava, že se osoba se pokusí o útěk.

Podle § 76 odst. 6 trestního řádu máte právo požadovat, aby byl obhájce přítomen při Vašem výslechu, ledaže by byl ve stanovené lhůtě nedosažitelný.

Podle § 76b trestního řádu máte právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Dále máte právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou určíte, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zadržený cizinec má právo, aby byl o jeho zadržení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně.

XXX HXXX

Podle § 35 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla provedena prohlídka zadržené osoby, kterou provedl:
por. XXX

Při prohlídce nebyla nalezena zbraň.

Prohlídkou bylo nalezeno:

viz. ÚZ seznam věcí

podezřelý
XXX HXXX

prohlídku provedl
por. XXX

Věznici - Policejní cele *) odevzdávám vpředu jmenovaného s uvedenými věcmi (zbraní)

Pokyny pro umístění:

Odděleně od XXX KXXXX, nar. xxxx

por. XXX

komisař

Záznam:

Podezřelý byl propuštěn ..... v .....

na pokyn .....

věci převzal

.....

propuštění provedl

.....

Zadržený umístěn v policejní cele u .....

od ..... do .....

Při převzetí **jsou - nejsou *)** zřejmé známky nemoci, zranění, požití alkoholu nebo drog:

převzetí provedl

.....

Potvrzení o převzetí věznicí:

Potvrzují převzetí obviněného xxxx HXXX dne ..... v .....

Při převzetí jsou - nejsou *) zřejmé známky nemoci, zranění, požití alkoholu nebo drog:

převzetí provedl

.....

Příloha č. 6

Protokol o výslechu svědka dle ust. § 158 odst. 9 za podmínek ust. § 158a TŘ

Protokol o výslechu svědka dle ust. § 158 odst. 9 za podmínek ust. § 158a trestního řádu

V Praha dne 09. xxx 2xxx v 09:00 hodin byl vyslechnut

jméno, příjmení: **XXX JXXX**
jméno, příjmení(rodné): **XXX**
datum narození: **XXXX 1930**
místo narození: **XXX**

Trvalé bydliště: **XXXX, PRAHA XXXX** tel.:

Současné bydliště:
tel.:

Adresa pro účely doručování: **do bydliště** tel.:

Adresa zaměstnavatele: **důchodce**

Místo zaměstnání:

Postavení v zaměstnání:

Průkaz totožnosti: **XXX**

Vyslýchán v trestní věci zvláště závažného zločinu loupeže dle **§ 173 odst. 1** trestního zákoníku ve **spolupachatelství** dle **§ 23** tr. zákoníku ze dne 05.xxx.2XXX

poměr k obviněnému(podezřelému) **bez poměru**

jako neodkladný a neopakovatelný úkon ve smyslu ust. § 160 odst. 4 trestního řádu je výslech svědka prováděn, neboť průběh skutku a účast osoby podezřelého na činu v současné době nelze prokázat jinak, a při neprovedení tohoto důkazu hrozí nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty do doby než bude zahájeno trestní stíhání a to zejména vzhledem k vysokému věku svědkyně, jejíž pozdější výpověď by s narůstajícím časem od incidentu mohla výrazně snížit její důkazní hodnotu zejména vlivem přirozeného zapomínání a vytěšňování stresových situací z paměti.

Jako svědka vás poučuji:

Podle § 97 trestního řádu jste povinen vypovídat jako svědek o tom, co je vám známo o trestném činu a jeho pachateli anebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásíte, že jej ovládáte.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a Probační a mediální služba, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 trestního řádu máte právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým budete v trestním spisu veden, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že vám nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědeckví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 101 odst. 1 trestního řádu vás upozorňuji na význam svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu. Výpověď svědka slouží v trestním řízení jako důkaz.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání, taktéž je podle § 346 odst. 2 trestního zákoníku trestné, pokud jako svědek před policejním orgánem, který koná přípravné řízení podle trestního řádu, uvedete úmyslně nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí anebo takovou okolnost zamlčíte.

Podle § 99 odst. 1 trestního řádu nesmíte být vyslýchán o okolnostech, týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem, jež jste povinen zachovávat v tajnosti, ledaže byste byl této povinností příslušným orgánem zproštěn.

Podle § 99 odst. 2 trestního řádu nesmíte být vyslýchán též tehdy, jestliže byste svojí výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by vás této povinností příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu tuto povinnost máte, zprostil.

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinnost mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě jiného právního předpisu.

Podle § 99 odst. 3 trestního řádu se zákaz výsledku podle odstavce 2 nevztahuje na svědeckou výpověď, týkající se trestného činu, stran něhož máte oznamovací povinnost podle trestního zákoníku (§ 368). Rovněž se nevztahuje na svědeckou výpověď o utajovaných informacích klasifikovaných ve zvláštním zákoně stupněm utajení „Důvěrné“ nebo „Vyhrazené“.

Podle § 100 odst. 1 trestního řádu máte právo odmítnout výpověď jako svědek, jste-li příbuzným obviněného v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem nebo druhem. Je-li obviněných více a v uvedeném poměru jste jen k některému z nich, máte právo odepřít výpověď ohledně jiných obviněných jen tehdy, není-li možné oddělit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž jste v tomto poměru.

Podle § 100 odst. 2 trestního řádu jste oprávněn odepřít výpověď, pokud byste svojí výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu byste právem pociťoval jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 trestního řádu odepřít výpověď však nemůžete, máte-li stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 trestního zákoníku. Pokud byste však svou výpovědí uvedl sebe nebo osobu blízkou (§ 125 trestního zákoníku) v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo nebezpečí trestního stíhání, máte právo odepřít svědeckou výpověď. Neoprávněné odepření výpovědi je podle § 66 trestního řádu možné postihnout pořádkovou pokutou až do výše 50 000,-Kč.

Podle § 211 odst. 3 trestního řádu odepřete-li podle § 100 trestního řádu vypovídat před soudem, bude vaše výpověď z přípravného řízení před soudem přečtena, pokud jste před výslechem v přípravném řízení prohlásil, že svého práva odepřít výpověď podle § 100 trestního řádu nevyužíváte.

Podle § 103 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 trestního řádu a § 95 odst. 2 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí. Po skončení výsledku vám bude protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, bude vám přečten. Máte právo žádat jeho doplnění, opravy a změny v souhlasu s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výsledku, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Má-li vyslýcháný proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 103a trestního řádu svědek, hrozí-li mu nebezpečí v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě, může požádat o informace o propuštění nebo uprchnutí obviněného nebo odsouzeného, změně formy ochranného léčení z ústavní na ambulantní, změně zabezpečovací detence nebo vydání obviněného nebo odsouzeného do cizího státu nebo jeho předání do jiného členského státu Evropské unie. Svědek může žádost podat v přípravném řízení policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a v řízení před soudem soudu, který rozhoduje nebo rozhodoval v prvním stupni.

Jako svědek máte podle § 104 odst. 1 trestního řádu nárok na náhradu nutných výdajů a ušlé odměny za práci. Nárok zanikne, jestliže ho neuplatníte do tří dnů po svém výsledku.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem je Vaší povinností zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zák. č. 412/2005 Sb., a související předpisy). Nesplnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 trestního zákoníku.

Vyjádření svědka k poučení a věci:

Před započítím výsledku jsem byl vyslýchajícím řádně poučen jako svědek dle ustanovení uvedených na tomto protokolu, poučení jsem plně porozuměl a dalšího vysvětlení si nežádám.

Žádost podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu **nepodávám**.

Žádost podle § 103a trestního řádu **nepodávám**.

Po poučení podle § 104 odst. 1 trestního řádu uvádím, že svědečné si **nežádám**.

Dále jsem byl vyslyšajícím zejména poučen podle § 345 trestního zákoníku a § 346 odst. 2 trestního zákoníku o následcích křivého obvinění a křivé výpovědi, k tomuto poučení uvádím, že jsem mu velmi dobře rozuměl, jsem si plně vědom váhy své výpovědi a možných důsledků, které z toho plynou.

Poučení svědka dle předtisku tohoto protokolu, jsem v plné šíři porozuměla a беру jej na vědomí, k předestřené věci ze dne 05. xx 2xxx po obědě uvádím že :

Po poučení poškozeného v trestním řízení uvádím, že se k trestnímu stíhání s nárokem na náhrady škody nepřipojuji, neboť můj odcizený řetízek byl nalezen a dostanu jej zpět.

To je vše co mohu k věci uvést, protokol mi byl hlasitě diktován a souhlasím s mou výpovědí, po skončení protokolace jsem měla možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne 09.xx 2xxx v 10:10 hodin.

Úkon provedl a sepsal:

Soudce OS Praha 1 :

Svědek :

komisař XXX

XXXX

XXX
JXXXX

Přítomen – nezúčastněná osoba :

Přítomen čtení a podpisu :

XXX XXXX

XXX XXXX